

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 3

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: rasma@laiks.us

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVI Nr. 37 (5734)

2015. gada 3. oktobris – 9. oktobris

„Mums Dievs ir devis tikai vienu Latviju”

PBLA valdes priekšsēža Jāņa Kukaiņa uzruna
gadskārtējās valdes sēdes atklāšanā š.g. 30. septembrī

Kopš iepriekšējās PBLA valdes sēdes aizvadītā gada rudenī mūsu organizācijas uzmanības lokā ir bijusi Latvijas drošības situācija, latviskās izglītības un kultūras pieejamība ārpus Latvijas, kā arī ekonomiskās sadarbības veicināšana starp Latvijas un diasporas uzņēmējiem. Šo jautājumu risināšanā esam cieši sadarbojušies ar mūsu partneriem Latvijas valdībā – Ārlietu ministrijā, Kultūras ministrijā, Izglītības un zinātnes ministrijā, Aizsardzības ministrijā un arī Latvijas Republikas Saeimā.

Latvijas drošība ir mūsu valsts pastāvēšanas stūrakmens. Bez ieguldījumiem savas valsts drošības stiprināšanā mēs ne vien kļūstam par viegli ietekmējamu mērķi, bet arī graujam paši savas morālās tiesības nepieciešamības gadījumā lūgt palīdzību no saviem sabiedrotajiem Ziemeļatlantijas līguma organizācijā. Tieši tādēļ mums ir politiski svarīgi pēc iespējas ātri panākt valsts aizsardzības budžeta palielinājumu līdz 2 procentiem no iekšzemes kopprodukta, kā to paredz mūsu valsts līdzdalība

NATO un kā to šogad esmu lūdzis Latvijas augstākajām amatpersonām adresētā vēstulē. Paldies Ministru prezidentes kundzei Laimdotai Straujumai par to, ka šī gada februārī iestājāties par aizsardzības budžeta palielināšanu līdz 2 procentiem jau 2018. gadā, nevis 2020. gadā, kā to 2014. gadā sākotnēji bija apstiprinājis mūsu valsts parlaments! Šie divi procenti pirmām kārtām ir vajadzīgi mums pašiem, lai nemazinātos morālā autoritāte apgalvojumiem, ka drošība ir mūsu šābrīža prioritāte. Situācija ir nopietna, un to padara vēl jo sarežģītāku daudzie pasaulē vienlaikus samilzušie konflikti un politiskie saspiļējumi.

Par būtisku izaicinājumu Latvijas valdībai un Eiropas vienotībai pēdējā gada laikā ir kļuvusi Eiropā samilzusī patvēruma meklētāju krīze, kas jau sasniegusi humanitāras katastrofas apmērus. Pasaules Brīvo latviešu apvienība, kuŗas biedru un atbalstītāju loku veido 2. Pasaules kuŗa rezultātā bēgļu gaitas pieredzējušie tautieši

un viņu pēcteči, kā arī pēdējos gados izceļojušie latvieši, vistiešākā veidā apzinās šīs krīzes humanitāro pusi un nepieciešamību sniegt palīdzību dzīvības briesmās nonākušajiem. Vienlaikus apzināties, ka tas ir iekšpolitisks lēmums, kas jāpieņem Latvijas valdībai saskaņā ar tās spējam integrēt patvēruma meklētājus Latvijas sabiedrībā, neradot draudus Latvijas valsts un tās iedzīvotāju drošībai. Jebkuŗa patvēruma meklētāja uzņemšanai un integrācijai Latvijas sabiedrībā jānotiek tikai un vienīgi uz latviešu valodas pamatiem un ievērojot Latvijas likumus!

Lai nodrošinātu latviešu valodas ilgtspēju un latviešu tautas dzīvotspēju, ir svarīgi ne tikai stiprināt latviešu valodas statusu Latvijā, bet arī veicināt tās apguvi daudzskaitlīgajā latviešu kopienā ārpus Latvijas. Šī uzdevuma īstenošanā nozīmīga loma ir PBLA Izglītības padomei, kas sadarbojas ar Latvijas Izglītības un zinātnes ministriju un tās pakļautībā esošo latviešu valodas aģentūru. Šis nav uzdevums, ko spējam paveikt mēs

Jānis Kukainis

viens paši, un šis nav uzdevums, ko var veikt kampanveidīgi. Tādēļ aicinām Latvijas valdību Latvijas pamatbudžetā paredzēt atbalstu diasporas latviešu skolām un

tālmācības procesam.

Tikpat nozīmīgas Latvijas tautas pastāvēšanai ir latviešu kultūras tradīcijas. Esam pateicīgi Kultūras ministrijai par tās sniegto atbalstu Dziesmu un deju svētku tradīciju uzturēšanai un latviešu kultūras pieejamībai ārpus Latvijas. Tā ar Kultūras ministrijas atbalstu 2014. gada nogalē norisinājās Austrālijas latviešu 55. Kultūras dienas Sidnejā un nule septembra sākumā – XVI Rietumkrasta Dziesmu svētki Sanhosē, Kalifornijā. Ar Kultūras ministrijas atbalstu šogad arī notika vairākas viesmākslinieku turnejas ASV, Brazīlijā, Austrālijā, Krievijā un Īrijā, kas stiprina saites un veicina diasporas latviešu piederību Latvijai.

(Turpināts 3. lpp.)

LAUMA ZUŠEVICA,
LELBĀL archibiskape

Pļaujas svētku brīnums un aicinājums

Reiz Jēzus uzkāpa kalnā un pacēla acis. Liels ļaužu pūlis bija sanācis, un tas bija izsalcis. Jēzus prasa māceklim Filipam: “Kur lai pārkam maizi, ko tiem ēst?” Filips praktiski atbild: naudas nepietiks, lai katrs kaut mazliet dabūtu. Otrs māceklis Andrejs tomēr ir ievērojis zēnu, kam piecas miežu maizes un divas zivis. Zēns visu atdod Jēzum. Brīnums ir iesācies.

“Bet Jēzus, paņēmis maizi un izsacījis pateicību, izdalīja tiem, kas novietoja, tāpat arī zivis, cik tie vēlējas... Bet kad tie bija papildināti, Viņš sacīja saviem mācekļiem: Salasiet atlikušās druskas, lai nekas nepazustu... Tad viņi savāca un piepildīja divpadsmit grozus druskām, kas no piecām miežu maizēm bija pāri palikušas tiem, kas ēda. Tad ļaudis, redzēdami brīnumu, ko padarīja Jēzus, sacīja: šis patiesi ir pravietis, kam bija jānāk pasaulē. (Stāsts atrodas Jāņa ev. 6. nod. sākumā)

Rindās stāv tie, kas cer paēst. Tie pulcējas pie robežām un pūlis aug. Kā lai atzīmējam Pļaujas svētkus ticībā, ka nepietrūks ne

mums, ne citiem papildināt paēst. Varbūt arī mācoties no nesenaķiem notikumiem, kur notiek, ja ne brīnumi, tad tomēr pārsteigumi. Pirms pieciem gadiem Anglijas “Straumēnos” uz Jāņiem sabrauca 4000 latvieši! Bija gaidīti kādi 2000, kad skaits dubultojās, ātri tika izpirkts tas, kas bija sagādāts. Un tomēr – visiem likās, ka netrūka ne nieka! Kā atstāstīja Daira un mācītājs Viesturs Vāvere, rīkotāji patiesi Dievam pateicās, jo katrs dalījās ar to, ko pats līdz bija paņēmis.

Tūkstošiem ir izbraukuši no Latvijas, kuŗi šogad Pļaujas svētku dievkalpojumos Dievam pateiksies par zemi, no kuŗas augļiem tiem nāk dzīvības spēks. Latvijas laukos zemnieks pacels savas acis pateicībā, kamēr citur pasaulē simtiem tūkstošu, bēgot no terorisma plosītām valstīm, paceļ savas acis uz mums un lūdz pēc patvēruma. Vai pietiks visiem maizes?

Vai spēsim dalīties ar to, kas katra rokās, vai spēsim saredzēt, cik daudz vēl paliek tad, kad paši esam paēduši? Jēzus brīnumdarbs

neatklāj tikai Viņa spējas vairot to, ko Dievs ir svētījis, bet Viņa spējas iedrošināt cilvēkus ticēt, uzticēties, riskēt un neaizmirst līdz galam piedalīties brīnumdarbā. Pēc tam kad visi bija paēduši, Jēzus aicināja: “Salasiet atlikušās druskas, lai nekas nepazustu.” Arī druskām ir vērtība.

Mēs tik daudz aizmetam prom. Atkritumu kalnos vēl parādās tas, ko varētu pārstrādāt, vēlreiz lietot, saglabāt, lai nekas nepazustu no tā, kas paliek pāri, kad paši esam paēduši.

„Straumēnos” toreiz bija jāatalgo vairāki darbinieki, lai salasītu un satīrītu to, kas bija atstāts pēc visiem priekiem.

Šinīs dienās ASV ciemojas pāvests Francisks un arī aicina novērtēt dabu, visu, ko tikai zeme spēj dot. Viņš aicina bagātos neaizmirst nabagos, kas kādreiz patiesi dzīvo no citu atstātām kriptānijām. Pāvests uzsvē nepieciešamību ekoloģiski atbildīgi dzīvot, lai dabu saglabātu nākamām paaudzēm. Vai tiešām manas pārstrādāšanai nodotās avīzes, stikla burkas vai

kannas radīs pārmaiņas pasaules ekoloģijā? Vai tiešām ir tik svarīgi, cik ekoloģiski atbildīgs ir tas uzņēmums, kuŗa esmu ieguldījis naudu? Tu vari atbildēt gan jā, gan nē – un atbilde bieži atklās to, kā tu vērtē zemi pašu un tās dāvanas.

Lauma Zuševica

Ne visi vairs atzīmē Pļaujas svētkus. Varbūt arī tādēļ, ka gandrīz vai visu, ko ēdam, neievācam šķūņos, bet nopērkam veikalos, kur produkti tiek ievesti no diezīn kuŗām vietām un valstīm? Mums ir tāda pārpilnība – gan pārtikas izvēlē, gan to kvantumā, un mēs tik daudz vēl metam prom, tik prasot vēl un vēl no tās pašas

zemes, ko Dievs mums devis. Ir jāuzmanās.

Pēdējā Pasaules Luterāņu federācijas asamblejā Vācijā vienu rīta lūgšanu vadīja grupa no Dienvidamerikas. Mums katram rokā bija iedota bļoda. Bļodā bija smaržīga, tumša, irdena zeme. Mūs aicināja to pasmaržot, to paņemt rokā – sajūst tajā paša Dieva spēku un svētību. Tās valstis, no kuŗām nāca svētbriža vadītāji, bieži piedzīvo badu, un jo sevišķi, ja notiek kādas dabas pārmaiņas, piemēram, kad pēkšņi izžūst upes, kas gadu simteņiem nesušas savu svētību zemei. Tad zeme izkalst, cilvēki cieš. Viņi atgādināja, zeme ir jārsargā, lai būtu maize. Maize, ar ko dalīties.

Arī ar tām druskām, tām kriptānijām, kas dažiem liktos mīlsts – fiziski vai garīgi paēdinot dvēseli. Varbūt tev arī ir ko dot miera kriptatu, kuŗu kaut kad pataupīji sev no citiem laikiem. Tad, kad biji tukšā vietā. Izsalikumā. Varbūt tu vai tavi vecāki un vecvecāki reiz bija bēgļi.

(Turpināts 3. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543

e-pasts: rasma@laiks.us

Kandas ziņas: Mārtiņš Štauers

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adresei

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 149.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- sešus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avīzes

Gadā.....ASV \$30.00

Kanadā gadā.....ASV \$35.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

JURIS
ULMANIS,LATO valdes loceklis, augstskolas pasniedzējs,
Kiberaizsardzības vienības zemessargs**Viesuļvētras *Katrīna* mācība jeb
kāpēc Latvijas sabiedrībai vajadzīga
spēcīga Zemessardze**Tieši pirms desmit gadiem
ASV brīvprātīgā rezerves militārā
organizācija Nacionālā gvarde
piedzīvoja savu, iespējams, spožāko
miera laiku slavas mirkli nepilnu
400 gadu ilgajā pastāvēšanas
vēsturē. "Skatuve" bija gaužām
skarba, pat traģiska.29. augustā viesuļvētra *Katrīna*
bija nopostījusi Meksikas liča
piekrastes pilsētu Ņuorleānu.
Daudzas ielas klāja trīs metrus
dziļa ūdens kārtā, cilvēki uz māju
jumtiem gaidīja glābējus. Nacionālā
gvarde darīja to, ko apmācītu
brīvprātīgo organizācijai pienākas
darīt, – devās palīgā cietušajiem.96 stundu laikā pēc viesuļvētras
plosīšanās Ņuorleānā bija ieradusies
vairāk nekā 30 tūkstoši nacionālo
gvardu, kuŗi piedalījās meklēšanas,
glābšanas evakuācijas un kārtības
nodrošināšanas operācijās, kā arī
sniedza medicīnisko palīdzību
cietušajiem. Līdz septembra beigām
viņi bija izveduši no applūdušās
pilsētas 88 tūkstošus cilvēku,
piegādājuši 18 tūkstošus tonnu
palīdzības sūtījumu un izglābuši
vairāk nekā 17 tūkstošus dzīvību.Tas nebūtu iespējams, ja ASV
nebūtu tik spēcīga un nācijas
atbalstīta brīvprātīgā militārā
vienība, kas piedalās regulārās
apmācībās un tiek apgādāta ar
modernu ekipējumu. Šie cilvēki
strādā pilna laika darbu katrs
savā sfērā un iziet apmācībasbrīvajā laikā. Novērtējot brīvprātīgo
ieguldījumu, amerikāņi labprāt
ziedo dažādiem fondiem, kas
palīdz nacionālo gvardu ģimenēm
un iegādājas labāku aprīkojumu.Šāda brīvprātīgo vienība ir arī
Latvijā. Tie ir labi zināmie
zemessargi, kuŗu ir vairāk nekā
profesionālā militārā dienesta
kaŗavīru. Nacionālo bruņoto spēku
(NBS) sastāvā ietilpstošā
Zemessardze ir ne vien reāls
militārs spēks, kas var piedalīties
valsts aizstāvēšanā un misijās
ārvalstīs, bet arī palīdz sabiedrībai
ikdienišķākās lietās. Tā bieži
sadarbojas ar Valsts policiju,
piemēram, pazudušu cilvēku
meklēšanā. Zemessargi aktīvi
piedalījās arī *Maxima* traģēdijas
seku novēršanā.Diemžēl atšķirībā no ASV
Zemessardze no sabiedrības saņem
minimālu atbalstu. Pērn tika
saziedoti 1323 eiro, šogad 770 eiro.
Pašaizsardzības formējumam
nepietiek līdzekļu, lai visiem
8000 zemessargu nodrošinātu
atbilstošu un pienācīgu ekipējumu.
Ar ekipējumu netiek domāti
ieroči, bet gan lietas, kas noder
arī miera laiku glābšanas misijās
un apmācībās. Šobrīd zemessargiem
vajadzīgi 36 kompasī, 4 termālā
diapazona novērošanas ierīces,
36 termālā diapazona tēmekļi,
4 lauka chirurģisko instrumentu
komplekti un 36 nakts redzamības
brilles. To iegādeinepieciešami aptuveni 130 tūkstoši
eiro. Pateicoties ziedotājiem,
zemessardze jau var nopirkt
chirurģisko instrumentu komplektus,
bet visam pārējam vēl nepietiek.Tagad īpaši svarīgi būtu savākt
naudu nakts redzamības brīļļu
iegādei. Sēņošanas laiks ir sācies,
un atkal plašsaziņas līdzekļos
lasīsim ziņas par cilvēkiem, kuŗi
pazuduši mežā un stundām ilgi
gaidījuši glābējus. Viņu vietā var
nonākt jebkuŗš, jo iestrēģšana
mežā ne vienmēr ir saistīta ar
nespēju atrast ceļu. Var savainoties
kritot vai meža dzīvnieku
uzbrukumā, un šādos gadījumos
katra stunda ir dārga. Taču rudenos
nakts ir tumšas, un nereti
glābšanas operācijas ir jāaptur
uz vairākām stundām tikai tāpēc,
ka glābēji neko neredz. Tāpēc
zemessargiem ir nepieciešamas šīs
brilles, kas ļauj viņiem turpināt
darbu cauru nakti.Latvijas Transatlantiskā
organizācija (LATO) ar portāla
Ziedot.lv atbalstu īsteno kampaņu,
kuŗas ietvaros ikviens varēs
palīdzēt iegādāties zemessargiem
nepieciešamo ekipējumu. Līdzekļus
var ziedot vietnē zemessargam.lv,
labdarības portālā ziedot.lv,
vai pa maksas tālruni 90006886,
kur viena zvana ziedojums ir 1,42 eiro.No sirds aicinu ikvienu Latvijas
patriotu dot savu artavu
Zemessardzes un līdz ar to arī
Latvijas drošības stiprināšanā!**Iespēja atjaunot Latvijas Republikas pasi
Ņujorkā 2015. gada 5.-8. novembrī****Kādi dokumenti jāiesniedz?**Lai pieteiktos pasēs apmaiņai,
izmantojot pārvietojamo pasu
staciju, iepriekš, līdz 2015. gada
29. oktobrim uz Latvijas vēstniecību
ASV jāatsūta šādu dokumentu
kopijas:Latvijas pasēs kopija. Ja pasi
pieprasa pirmo reizi, tad jānosūta
dzimšanas apliecības kopija un
apliecinājums par personas koda
piešķiršanu;Dokumenta, kas apliecina
legālu uzturēšanos ASV (ASV
pase, *permanent resident card*
(t.i., *Green card*), ASV vīza vai
darba atļauja), kopija;

Aizpildīts IESNIEGUMS.

Ja pasi pieprasa bērnam, tad
jāatsūta bērna dzimšanas apliecības
kopija. Pasi var pieprasīt
tas bērna vecāks, kuŗš ir Latvijas
pilsonis, vai arī vecāks, kuŗš ircitas valsts pilsonis, uzrādot
otra vecāka notariāli apliecinātu
(un arī ar *Apostilli* apliecinātu)
piekrišanu pasēs dokumentu
iesniegšanai un bērna pasēs saņemšanai.
No 15 gadu vecuma persona
pati var pieteikties pasēs saņemšanai.Iepriekšminētie dokumenti jā
sūta uz consulate.usa@mfa.gov.lv
Šī e-pasta adrese ir aizsargāta
no mēstuļu robotiem. Pārlūkprogrammai
ir jābūt ieslēgtam JavaScript atbalstam,
lai varētu to apskatīt. vai pa faksu
(202)328-2860, obligāti norādot savu
kontakinformāciju (telefonu, e-pastu).**Minēto dokumentu oriģināli
OBLIGĀTI jāiesniedz, ierodoties
mobilajā pasu darbstacijā.**
Papildus jāsamaksā valsts un
konsulārā nodeva (samaksa vei-cama skaidrā naudā vai ar bankas
izsniegtu *Money order*, kas
adresēts *Embassy of Latvia*).Vienlaicīgi ar pasi iespējams
pieprasīt arī personas apliecību.
Pieprasot personas apliecību,
iespējams pieteikties arī elektroniskajam
parakstam, par to noslēdzot līgumu ar
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi.
Elektronisko parakstu iespējams
izmantot tikai Latvijā, piemēram,
lai reģistrētu savu deklarēto dzīvesvietu.**Centrādis:**

Pase – 145 USD

Pase un Personas apliecība (ID karte) – 160 USD

Pase personām, kuŗas nav sasniegušas
20 gadu vecumu vai ir pēcpensijas
vecumā (no 62 gadiem) – 120 USDPase un Personas apliecība (ID karte)
personām, kuŗas nav sasniegušas
20 gadu vecumu vai ir pēcpensijas
vecumā (no 62 gadiem) – 130 USDMinētās summas ietver arī pasēs
nosūtīšanu ar *Federal Express*
kurjerpasts uz personas norādīto
dzīvesvietu.Katram interesentam tiks nozīmēts
konkrēts pieņemšanas laiks,
par to iepriekš vienojoties.

*****

(turpināts 3. lpp.)

Riga Ven Travel Inc.

JAUNA TŪRE!

Braucam uz Portugāli nākamgad
no 3. aprīļa līdz 13. aprīlim.

Zvaniet – INESE ZAKIS

Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigen@ AOL.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

„Mums Dievs ir devis tikai vienu Latviju”

(Turpināts no 1. lpp.)

Vēlos izteikt arī gandarijumu par Sabiedrības integrācijas fonda triju gadu programmu diasporas nevalstisko organizāciju darbības stiprināšanai, kuŗas ietvaros šogad 16 organizācijas saņēmušas Latvijas valdības finansējumu dažādu projektu īstenošanai.

Lai veicinātu ārzemēs dzīvojošo latviešu iesaisti Latvijas tautsaimniecībā, PBLA ciešā sadarbībā ar Latvijas Ārlietu ministriju šā gada jūlijā Rīgā sarīkoja 2. Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumu, kas pulcēja vairāk nekā 200 dalībnieku no 17 valstīm. Ministru kabineta paspārnē izveidota augsta līmeņa diasporas uzņēmēju padome, ku-

ŗas sastāvs jau oficiāli apstiprināts. Esam pateicīgi arī Latvijas Valsts prezidentam Raimondam Vējonim, kuŗš ir piekritis kļūt par foruma patronu un sniegt atbalstu foruma mērķu sasniegšanai.

Vēlos gan piebilst, ka ekonomisko attīstību Latvijā joprojām kavē visai izplatītā korupcija, strīdi un šķelšanās tās apkarotāju pusē un joprojām mazspējīgā tieslietu sistēma. Tiesu nolēmumi bieži vien ir neprognozējami un dažkārt arī nesaprotami, maksātnespējas procesi mēdz būt krāpnieciski. Tas grauj mūsu sabiedrības un arī ārvalstu investoru uzticību tiesu varai un pašai valstij.

Ārzemēs dzīvojošo latviešu prātus pamatoti satraucis Okupācijas mūzeja rekonstrukcijas un

Nākotnes nama būvniecības jautājums. Tas ir absurds, kas šogad ir noticis ar šo vairāk nekā 15 gadus plānoto un galvenokārt par ārzemju latviešu ziedojumiem attīstīto projektu! Kur bija šī projekta oponenti, kad tas tika iesniegts un saskaņots jau daudzus gadus atpakaļ? Kādēļ tieši šobrīd, īsi pirms plānotās Okupācijas mūzeja rekonstrukcijas uzsākšanas, tam tiek likti šķēršļi? Mūzeja paplašinātā ēka ir iekļauta 2010. gadā apstiprinātajā Latviešu strēlnieku laukuma detaļplānojumā, tādēļ nav objektīvu iemeslu likt tālākus šķēršļus šī ilgi apspriestā, apstiprinātā un celšanai sagatavotā projekta īstenošanai. PBLA aicina Latvijas Saeimu un valdību piešķirt Okupācijas mūzeja rekon-

strukcijas projektam nacionālas nozīmes būvobjekta statusu un nekavējoties uzsākt šī projekta celtniecību, lai atsevišķu architektu grupējumi ar atsevišķu Rīgas pilsētas institūciju starpniecību vairs nevarētu turpināt mērķtiecīgi gremdēt Okupācijas mūzeja daudzguņu darbu! Jāatzīmē, ka šeit runa nav par fizisku ēku, bet par Okupācijas mūzeja darba apzinātu vai neapzinātu kavēšanu Latvijas okupācijas vēstures izpētē, skaidrošanā un vēsturiskā taisnīguma atjaunošanā.

Tuvojas Latvijas valsts simtgade, kuŗas svinību plānošanā iesaistījušās arī diasporas organizācijas. Nākamgad savu sešdesmitgadi atzīmēs arī Pasaules brīvo latviešu apvienība, kas ir neliela, bet nozīmīga daļa no mūsu valsts simtgades vēstures. Šai kontekstā vēlos runāt par patriotisma vairošanas nepieciešamību mūsu sabiedrībā,

jo 21. gadsimta globālizētajā pasaulē jūtams, ka mūsu jaunajā paaudzē strauji plok patriotiska dedzība un nozīmīgu vienojošu nacionālu mērķu uzstādījums un īstenošana. Tādēļ apsveicama ir Latvijas Ģenerāļu kluba iniciatīva pēc pašreizējā Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa ierosmes izveidot Valsts aizsardzības un patriotisma fondu „Namejs” ar mērķi veicināt patriotismu Latvijas sabiedrībā.

Patriotisma saknes sniedz daudz dziļāk – tas nav tikai valsts svētku, bet gan ikdienas darba jautājums. Patriotisms ir jādēsta katrā paaudzē no jauna. Ja neievērosim patriotisma jēgu un nozīmi arī šajā gadsimtā, mūsu valstij nebūs nākotnes.

Mums Dievs ir devis tikai vienu Latviju, un, kopīgi strādājot, mums tā ir jānosargā!

Dievs, svētī Latviju!

Pļaujas svētku brīnums un aicinājums

(Turpināts no 1. lpp.)

Vai tavās rokās ir tas, kas citiem atjaunotu cerību? Pārbaudīsim, varbūt patiesi tev ir!

Ir Pļaujas svētku laiks. Pacelsim acis kā reiz Jēzus. Raudzīsimies citu acīs. Pateiksimies Dievam, ka Viņš ir tik labs! Uzticēsimies, ka pašiem nepietrūks, ne maizes, ar ko dalīties, ne žēlastības. Pēc noskatītām vakara ziņām pirms nedēļas manai draudzes priekšniecei Sandrai Kalvei radās dzelijis kā uzruna kādam bēglim: Paskaties apkārt – viss Viņa radīts.

Paklausies rudens vēsajā elpā – Tā skan tieši tāpat kā pie tavas pamestās mājas.

Klausies, ko stāsta Viņš cerībai zudušam:

*Esi mierīgs, es gādāšu par tevi,
Dod savu roku, – vai redzi cerību
austam?*

*Neskaties tuvu, ļauj acīm mirdzēt, –
Tā blāzma, kuŗu mans Tēvs tev
ir devis.*

*Nenolaid acis aiz kauna un
bailēm.*

*Zinu, kā jūtas šaustītam būt.
Nenolaid acis, bēgli bez vainas, –
Nav tava vaina, ja pasaule jūk.
Nolaid galvu uz mana pleca,
Ļauj man rūpēties, ļauj man
gādāt,*

*Gādāt par tevi, kuŗš cerībā tic.
Noliec galvu uz mana klēpja,
Ticībā cilvēce palīgā nāks!*

Vai esi bēglis svešā vietā, vai esi bezcerības plosīta dvēsele savā pašā mājā vai citā valstī. Vai esi tas, kas pieradis pārpilnībā dzi-

vot, vai esi tas, kas trūcumā un rūpēs klusi ciet, sev prasot, vai tavai rītdienai pietiks.

Mūsu latvju tautas piedzīvojumi liecina: Dievs ir bijis uzticīgs un jo sevišķi devīgs, kad paši kā Viņš esam dalījušies žēlastībā un mīlestībā. Citā laikmetā un apstākļos mūsu garīgam dzejniekam mācītājam Ludim Bērziņam radās dziesma – tā pati doma, tas pats Pļaujas svētku aicinājums: *Lai tad nu svētkus svētījam Un vietu dodam priekam!*

*Mēs tukšinieki neesam,
Kad Tēvam tuvu tiekam.
Gan Viņš mūs aizstās trūcumā,
ka žēl mums nav tā rieciena,
Ko vārgiem rokās liekam.*

Dievs lai mūs visus svētī Pļaujas svētkos un īpaši pasargā tos, kas uz mums cer.

LAIKA Mākslas kalendārs 2016

“No Klinklāva galerijas dārgumu pūra” ceļā pie jums!

Pasaules vējiem, kas brīžiem nemaz nav silti un labvēlīgi, pakļauts arī mūsu ilgdzīvotājs *Laiks* – drukātās preses lasītāju skaits rūk, līdz ar ko sarūk arī izdošanas budžets.

Vairs nevaram atļauties kalendāru saviem abonentiem piesūtīt bez maksas.

Šogad abonentiem kalendārs netiks piesūtīts.

Kalendārus var iegādāties par USD 18,-

plūs pasta izdevumi, rakstot čeku uz

“Laiks” Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Ludolfs Liberts. Bez nosaukuma, 20. gs.

Iespēja atjaunot Latvijas Republikas pasi Ņujorkā 2015. gada 5.-8. novembrī

(Turpināts no 2. lpp.)

Svarīgi

Kādi dokumenti ir jāiesniedz, ja pase un/vai personas kods ir pazaudēts?

1. Jāiesniedz visi iepriekšminētie dokumenti, tikai nozaudētās pases vietā jāiesniedz paziņojums par pases zudumu, kuŗā detalizēti jāapraksta pases nozaudēšanas laiks, vieta un apstākļi. Ja pase nozagta vai nolaupta, tad jāiesniedz policijas izziņa.

2. Jāsazinās ar vēstniecību, kuŗa atradīs Iedzīvotāju reģistrā Jūsu personas kodu, pēc citiem Jūsu datiem (vārda, uzvārda, dzimšanas datuma, vietas).

Vai ir iespējams pieteikties pases saņemšanai, ja ir mainījies uzvārds noslēdzot/šķirot laulību? Kādi dokumenti ir jāiesniedz, lai mainītu uzvārdu Latvijas pasē?

Vispirms ir jāveic izmaiņas Iedzīvotāju reģistrā un tikai tad var pieteikties pases saņemšanai.

Lai veiktu izmaiņas Iedzīvotāju reģistrā, jāiesniedz noteiktas formas iesniegums, laulības apliecības oriģināls (apliecināts ar *Apostilli*) vai arī tiesas spriedums par laulības šķiršanu (ar *Apostilli*), kā arī abu laulāto pasu kopijas. Šo dokumentu kopijas tiek nosūtītas uz Latviju, kur 4-6 nedēļu laikā tiek veiktas izmaiņas Iedzīvotāju reģistrā, un tikai pēc tam ir iespējams pieteikties pases saņemšanai.

Cik ilgs laiks nepieciešams biometrijas datu nodošanai, piesakoties pasei? Aptuveni 10-15 minūtes.

Cik ilgs laiks nepieciešams pases izgatavošanai un kā tā tiks nogādāta personai, kuŗa pieteikusies jaunajai pasei?

Jaunā pase tiks izgatavota un nodota pases pieprasītājam vidēji 4-6 nedēļu laikā. Fiziski pases un personas apliecības tiek izgatavotas Rīgā, un vēstniecība tās saņem ar diplomātisko pastu.

Jautājumu gadījumā lūdzam sazināties ar vēstniecības Kon-

sulāro nodaļu pa tālruni (202) 328-2881 vai (202) 328-2882 vai izmantojot e-pastu: consulate.usa@mfa.gov.lv Šī e-pasta adrese ir aizsargāta no mēstuļu robotiem. Pārlūkprogrammai ir jābūt ieslēgtam JavaScript atbalstam, lai varētu to apskatīt.

Pārvietojamā pasu darbstacija 2015. gada septembrī darbojās Sanhosē, jūlijā Mičiganā un Indianapolē, jūnijā Minesotā, aprīlī Floridā, 2014. gada martā Cikāgā, jūnijā Ņujorkā, septembrī Sanfrancisko, novembrī Losandželosā; 2013. gada oktobrī Sietlā, jūnijā Ģarazerā, aprīlī Losandželosā un Denverā; 2012. gada janvārī Indianapolē un Sanfrancisko, aprīlī Ņujorkā, jūlijā Milvokos un decembrī Klīvlendē.

Svarīgi zināt: Latvijas vēstniecība Vašingtonā patur tiesības atcelt vai pārceļt pasu izbraukumus tehnisku iemeslu dēļ vai gadījumos, kad netiek saņemts atbilstošs pieteikumu skaits.

2016. gada kalendārs: ..... gab. X US \$18,00 .....

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2.50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo US \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts .....

PAULS
BERKOLDS

Viens no aizvadīto Dziesmu svētku augstajiem punktiem patiešām bija plaši izsludinātā un īpaši gaidītā populārās mūzikas izrāde „Te nu mēs esam”. Pazīstamo Dienvidkalifornijas dziesmotāju pulks Lolitas Rītmānes, Andras Staško un Artūra Rūša mākslinieciskā vadībā izveidojuši

ponistiem. „Te nu mēs esam” programmas galvenā doma risinājās ap mūsu, Amerikas latviešu, latvietību un atspoguļo to, kā to esam veidojuši un kā tā izpaužas mūsos šīsdienu dzīvē.

Divdesmit astoņas dziesmas tiek saturētas kopā ar dialogu, maziem feļetoniem un jokiem, bildēm un

atveŗas un iesākas dziesmotais raksturojums par mūsu esamību. Par jūtām, sāpēm, priekiem, cerībām, par pagātni un nākotni, bet īpaši par tagadni un to, kā mēs izprotam savu latvietību. Arī par to, kas mums liek dzīvot kā latviešiem svešā zemē un kā mēs to izpaužam savā ikdienā.

bija iespēja dzirdēt uzveduma dalībniekus, dziedot ne vien ansambli, bet arī solo. Kopumā visas dziesmas tikušas iestudētas ļoti rūpīgi, pievēršot lielu uzmanību katras izjūtai un niansēm. Daudzu dziesmu atskaņojumi droši saucami par izciliem, un šeit nevar visus pieminēt. Tomēr

klavieru un sintezatora spēli piedalījās arī Brigita Rītmāne Džemesone, ar ģitārām Pauls Džemesons un Ēriks Kīns, čells – Juris Ķeniņš, bungas – Ryan MacDonald, trompete – Andris Mattsons, saksofons – Sam Morgan, mežrags – Aija Mattsone. Īpaši jāizceļ Andra Mattsona

Izrādes „Te nu mēs esam” dalībnieki

Dzied solisti un Losandželosas tautieši

Solists Artūrs Rūsis, viņam palīdz Māra Zommere un Jūlija Plostniece

multimediju uzvedumu, ietilpinot tajā jaunus un agrāk dzirdētas dziesmas gan no pašu pulka autoriem, kā arī no pazīstamiem Latvijas populārās mūzikas kom-

videoierakstiem, kā arī ar maģiskā ētera „google-balsi” vārdā Ineta. Izrāde iesākas ar to, ka galvenais tēls (Artūrs) „ieguglē” „Kas ir latvietis?” Un ar šo stāstu durvis

Uzveduma izpildījums bija augstākajā līmenī! Programma ritēja ļoti spraigi, ansambļa dalībnieki uzstājās droši un ar izpratni, kurai pamatā ir laba slīpēšana un norūdīta skatuves pieredze. Ansambļa pamatsastāvs – Māra Zommere, Jūlija Plostniece, Andra Staško, Artūrs Rūsis, Edvīns Rūsis, Aija Mattsone, Ilze Mattsone, Ēriks Kīns un Lolita Rītmāne. Šī grupa jau vairākus gadus ir mūzicējusi kopā, turklāt ļoti veiksmīgi, uzvedot izrādes „Kabarē”, „Kabaremonts”, dziesmuspēli „Eslingena” u.c. Pirmo reizi redzējam Aiju un Ilzi Mattsones lielākās lomās šīs trupas uzvedumā. Viņu dziedāšanas dzirksts un raitās dejas piedeva izrādei enerģiju un dzīvību vairākās dziesmās. Abas jaunās meitenes ir profesionāli skolotas un liek skaidri manīt daudzsoļošu talantu mākslā.

Programmas gaitā klausītājiem

par īpaši veiksmīgām jāmin M. Zommeres dziedātā U. Marhilēviča dziesma „Lūgums”, J. Plostnieces dziedātā L. Rītmānes „Tevi atradišu” no dziesmuspēles „Eslingena” un E. Rūša dziedātā paša komponētā „Spožie mirkli nepazūd”. Solistiem piedziedājumos piebalsoja papildu balsis, tādējādi dodot izpildījumam krāšņumu un interesantumu. Izrādes beigās ansambli papildināja mazs koris no Losandželosas tautiešiem. Varens skats – kopā ar solistiem uz skatuves vairāk nekā 30 mākslinieku!

L. Rītmānes vadībā tika sastādīts instrumentālais ansamblis, kas spēlēja mūzikālos pavadījumus. Saspēle bija vienreizēji laba. Instrumentācija krāšņaina, saliedēta, piedodot katrai dziesmai savu īpašo gaisotni un izjūtu. Aranžējumus veica paši – Lolita Rītmāne, Marks Mattsons un Andris Mattsons. Orķestrī ar

spožā trompetes spēle, kas skanēja vairākās dziesmās kopā ar S. Morgana spraigo saksofona sniegumu.

Koncerta divas izrādes bija ļoti apmeklētas, un publika izrādīja patiesu sajūsmu ar ilgstošiem aplausiem un suminājumiem. Lielais darbs, ko veikusi mākslinieku grupa, ir manāms gan sagatavošanā, gan izpildījumā. Kaut gan šis uzvedums dēvēts par „populārās mūzikas koncertu”, tema par latviešu eksistenci diasporā kā pamatdoma saista programmas saturu un, pieņemmu, arī dziesmu izvēli, un tā ir visiem klausītājiem ļoti pazīstama. Mana vēlēšanās ir dzirdēt šo talantīgo un daudzveidīgo mākslinieku grupu izpaužam savus talantus vēl citu latviešiem nozīmīgu motīvu izpētē. No sirds apsveicu dalībniekus par izdomu un izcili veikto sniegumu!

INGUNA
DAUKSTE-SILASPROĢE

Roka spēlējas pogu kastē, velk ārā pa vienai un mīlinot saliek rindā kā mūžu.

Šī gada rudens dzejniecei Ritai Gālei ir īpašs, šis ir viņas Latvijas, tostarp Džūkstes rudens. Deviņdesmitās dzimšanas dienas laiks, kas gaidīts un izdzīvots sirsniņā gaisotnē: 12. septembrī Tukuma bibliotēkā, atklājot Arņa Šablovskā veidotu foto, dzejas un biografisku mirkļu izstādi un ar mūzikāli dzejisku noskaņu pēcpusdienu Durbes

pilī. Tāpat ar svinēšanas laiku un draudzīgiem sveicinājumiem, dzejas lasījumu, nelielu stāstījumu, džūkstenieku mūzikālu iepriecinājumu un sastapšanās prieku 23. septembrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas Mazajā zālē. Gaidot lielo dienu – 30. septembri.

1995. gadā, svinot septiņdesmitgadi, dzejniecei veltīts sarīkojums notika Rīgas Latviešu biedrībā, 2002. gadā Rakstniecības un mūzikas muzejā notika Ritas Gāles autorvakars, togad viņa saņēma arī Triju Zvaigžņu ordeni. Par toreizējo vakaru Gundega Saulīte teica, ka tas bija

garīga spēka un harmonijas piepildīts, – tāda pati noskaņa dominēja arī 23. septembrī.

Uz jautājumu, kāpēc es rakstu? – dzejniece „Pašportretos” pirms daudzziem gadiem atbildējusi: „...tas ir vienīgais veids, kā atgriezties mājās, kuŗu vairs nav, pie draugiem, kas sen vairs nedzīvo tur, kur visi reiz satikāmies.” Šis sastapšanās un atkalredzēšanās Latvijā apliecināja, ka tuvie un savējie cilvēki arī ikreiz ļauj sajūties kā mājās, ka šie cilvēki ir viņas mājās. Bet Ritas Gāles dzeja, kā atzina Valters Nollendorfs, ir kā upe, kas plūst. Jā, ar saviem likumiem,

aiz kuŗiem var gaidīt kāds pārsteigums, ar savām krācēm, ar saviem atvariem, bet – cik stiprinoši un spēcinoši tā izskan pašas dzejnieces lasījumā un viņas balss glāstošajā tembrā.

Katra dzejnieka radītā un veidotā dzejas pasaulē ir īpaša, ļoti personiska – izjusta, izdzīvota, pārsāpēta, bet tā ir arī laimīgā pasaule, prieka pasaule, tāda pasaule, kuŗa, iespējams, zudusi, bet dzejas rindās tomēr iespējama un dzīva. Dzejas process Otrā pasaules kara izskaņā pārtrūka, un tikai pēc gadiem tika mēģināts to sasiet, savīt dažādās pasaules malās izvijušos jaunos

asņus un pavedienus. Toreiz, dodoties projām pajūgos līdz Rīgai, Ventspilij vai Liepājai, tālāk ar kuģi vai nedrošā bēgļu laivā, bija cerība, ka tas tikai uz laiku. Bet bēgļu laiks izvērtās garos trimdas gados. Kā tas ir – zaudēt mājās (kas nav tikai ēka, bet tā ir dzimtas māja ar visu tai piederīgo), zaudēt draugus, zaudēt sapņus... Un tomēr arī svešumā augt, veidoties, palikt latvietim un rakstīt latviski. Un kā tas ir, ik pa laikam atgriezties, sāpot sirdij, ka nekas nav tā, kā reiz bijis.

(Turpināts 5. lpp.)

Dzejniecei Ritai Gālei jubileja

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

Dzejniecei Ritai Gālei jubileja

(Turpināts no 4. lpp.)

Agrākā pasaule ir zudusi, tomēr tā patveras literārajā pasaulē – rakstot. Un tad tas viss no personiskā kļūst arī par liecību pagājušam laikmetam. Rakstīt dzeju, prozu, darboties latviešu kultūras jomā, sevi radoši atklāt svešuma apstākļos nozīmēja dubultu slodzi un spītību. Katras radošas personības dzīve ritēja ikdienas laikā (darbs citā valodas vidē) un, Ritas Gāles gadījumā, dzejas laikā (radošais laiks) un literāro sarīkojumu gaisotnē.

Rita Gāle dzimusi 1925. gada 30. septembrī Rīgā, tomēr par savām mājām uzskata Džūkstes „Tomiņus”, kuŗus atstāja 1944. gada rudenī, bet no jauna ieraudzīja tikai 1989. gadā, bet kopš 1990. gada viņa Džūkstē ierodas vai katru gadu, ciemojas skolā, satiekas ar draugiem, arī šogad tieši savā dzimšanas dienā.

Dzejnieces Latvijas laika pūrā ir mācības Džūkstes pamatskolā, Jelgavas ģimnazijā un Jelgavas Skolotāju institūtā. Jelgavas laikā Rita Gāle pievērsās literārai jaunradei. Tolaik ģimnazijā Jelgavā un Skolotāju institūtā bijusi ļoti literāra vide, savs skolas literārais žurnāls, literāri saieti, tolaik institūtā mācījās Gunars Saliņš, Indra Gubiņa, bet direktors bija rakstnieks un pedagogs Ernests Aistars. Pirmie dzejoļi tapa ar Ritas Rasas vārdu. Taču pienāca 1944. gada vasara, kad Rita kopā ar mammu un brāli Viesturu uzsāk bēgļu gaitas. Viņi nonāca lielākajā amerikāņu pārvaldes zonas latviešu nometnē Vācijā, Eslingenā. Rita tur pabeidza ģimnazijas studijas un atkal pievērsās dzejai. Tolaik Eslingenas nometnē dzīvoja literatūrkritiķis Jānis Kadīlis, viņu dzejniece uzskata par savu skolotāju, kuŗš rosinājis iepazīt un izkopt dzejas formu. Pēc septiņiem Vācijā nodzīvotiem gadiem tālākais ceļš 1951. gadā veda pāri okeanam uz Ameriku, vispirms uz Rietumkrastu. „Sākumā ļoti grūti klājās. Profesori strādāja par sētniekiem brīvā dzīvokļa dēļ. Es strādāju fabrikā. Māte tīrīja svešas mājas. Brālis vēl mācījās skolā. Taču, kuŗš vien gribēja strādāt, tas ātri iekārtojās.” Bet tad pienāca vēstule no dzejnieka Gunara Saliņa: „Nu ko tu tur niksti? Brauc pie cilvēkiem.” Un Rita Gāle dodas uz Ņujorku, kļūstot par rosiņu līdzdalībnieci „Elles ķēķa” literārajās vakarēšanās, dokumentējot literārās rosmes un spilgtās personības. Rita Gāle daudz filmējusi un arhivējusi trimdas literāro dzīvi, saglabājot liecības. Vairāk interesējoties par 20. gs. piecdesmitajiem gadiem Amerikā, ar prieku varu atzīt, ka tolaik dzejnieki Gunars Saliņš, Linards Tauns un Rita Gāle bijuši tie, kuŗi visbiežāk ar dzejas lasījumiem uzstājušies rakstnieku sarīkojumos, iezīmējot pārmaiņas latviešu literāro paaudzju

dominantēs, saistot klausītāju uzmanību dzejas valdzinājumā. Klātesmes mirkļa burvībā. Neatkarotāmībā. Tomēr, dzīvojot svešumā, līdzās vēlmei radoši piepildīt sevi, bija jāatrod materiāls līdzsvarojumam. Rita Gāle mācās Industriālās mākslas skolā Ņudžersijā, par viņas maiņas darbu kļūst tehnisks darbs (inženiere uzņēmumā, kur gatavo ceļazīmes autoceļiem). Tāpat ilgus gadus dzejniece strādā par latviešu valodas skolotāju Bronksas latviešu papildskolas ģimnazijas klasē un Beverīnas vasaras vidusskolā, ar interesi seko līdzīgu savu bijušo audzēkņu gaitām Latvijā.

Dzejniece Rita Gāle sevi uzlūko par mazrakstītāju, „dzejolim ir jāskan kā dziesmai, kā melodijai, [...] nevaru pēc savas uztveres negatavu, neizaudzinātu dzejoļu laist pasaulē. Tas nav iespējams.” Lasītājiem bija jāgaida līdz 1965. gadam, kad iznāca pirmā Ritas dzejas grāmata, tomēr latviešu trimdas periodikā viņas dzeja parādījās jau Vācijas nometņu gados (romantiski sapņi, kautra mīlestība, šaubas, nepiepildītu cerību smeldze, reizēm mulsums, arī izmisums, vientulība un nemiers). Vēlāk Amerikā un, protams, pašas dzejnieces lasījumā viņas dzeja skanēja un skan literāros sarīkojumos un Dziesmu svētkos. Tā ir dziļi latviska dzeja, kuŗu caurvij arī savas tēvzemes mīlestība, ieskaņas sabiedriski politiski motīvi, jo dzejniecei rūp ne tikai pagātne un tagadne, bet arī nākotne. Ritas Gāles dzeja lasāma laikrakstos *Laiks*, *Latvija Amerikā*, *Latvija*, *Londonas Avīze*, žurnālā *Jaunā Gaita* un citur. Krājums „**Kas lietu sauks**” (1965) Upeskalna apgādā tika izdots vien 300 eksemplāros, tam sekoja „**Atkala**” (1977) ar Voldemāra Avena vāka zīmējumu un vinjetēm, tad „**Atšķirtā**” (1990) ar dēla Andra Glasgova vāka zīmējumu. Ritas Gāles dzeja lasāma arī Latvijas preses izdevumos. 1995. gadā uz dzejnieces 70 gadu jubileju Rīgā tika izdota dzejas izlase „**Gara rinda sudraba naglu**”, visu krājumu nosaukumi ir ļoti simboliski. 2005. gadā – „**Pirms Saulgriežiem**” (ar dēla Andra zīmējumiem), kuŗā noskaņu rada ziemas tuvums, saulgriežu tuvums, miers un gaišums.

Pirmais krājums „Kas lietu sauks” pilns vasaras un rudens noskaņu, dabas ritu klātbūtnes cilvēka dzīves gājuma un izjūtas. Pāvils Vasariņš tolaik atzīmēja dzejnieces eksistenciālismu, kas nozīmē dzīvību, vitalitāti un dzīvības saknes, kas saistītas ar dzimteni. „To pastiprina mūsu paaudzes liktenis, jaunības gadus pavadot dzimtenē un dzimteni identificējot ar skaistākajiem dzīves gadiem. Tas ir skaisto un dziļo jūtu un sapņu laiks, kas aizgājis uz neatgriešanos. Ar to saprotama gluži nenovēršama nostalgija, reizēm pat svešuma un vientulības izmīsums. Ritas Gāles allegoriskie

un humora dzejoļi svaigi, interesanti, viegluma un priecīgas noskaņas pilni.” Un jau no pirmā dzejoļu krājuma izgaismojas Ziemsvētku tema. Kritiķis Jānis Rudzītis pēc pirmā krājuma iznākšanas atzina – dainu ritma elementi, izkopta panta tehnika, skaidri risinātas domas, kas ietērpjas interesantās vārdu spēlēs, atrodas meklēju-

džainās ielās un tik dažādā Ņujorkas latviešu literātu saimē sastapt šādu villainu audēju un valkātāju.”

Kritiķis Jānis Andrupis krājumā „Atkala” saskatīja pārmaiņas dzejas izteiksmē – „nes tautasdziesmas zīmogu. [...] bieži ir piekopta tautasdziesmas stila metode – un kas vēl svarīgāk – ir atveidota tautasdziesmu pa-

viens: viena tauta ar vienu kopīgu valodu, ar vienu un to pašu smagu un grūtu spaidu vēsturi, ar vienu zemi, kuŗā iestīdza mūsu latviskās saknes. Neviens no pašreizējiem latviešu dzejniekiem nav šo sašķeltības motīvu apdzejojis tik bieži, nav to ietvēris tik dziļi pārdzīvotā gleznainā un izteiksmīgā simbolikā kā Rita Gāle.”

Un, šķiet, ka dzejniece, meklējot kopīgās saites un zīmes, pamazām atkausē sasaluma slāni un vieš cerības, ka saknes ataug, sasiesies pavediens. Ritas Gāles dzeja ir ļoti latviska, un to sajūt īpaši, kad autore pati lasa savu dzeju; viņa savā dzejā skaidri saredz arī šodienu, tagadni, neseno tautas vēsturi, nozīmi iegūst ikdienas vērojumi un notikumi, savukārt mīlestības dzeja ir smalka, bet atturīga izteiksmē. „Nelielais, bet iekšēji saskanīgais un jaunu vēsmu pilnais Ritas Gāles dzejoļu krājums izstāro ticību labajam un gaišajam dzīvē un cilvēkos, paļāvību un uzticēšanos nākotnei.” (N. Valtere)

Krājums „Atšķirtā” turpina jau iepriekšējos krājumos aizsāktās temas, smeldzīgāk iezīmējot iekšējo sajūtu – atšķirta. Aizvien vairāk dzejā ir Latvijas tagadnes un Latvijas sajūtu klātbūtnes. Būtisks ir Džūkstes cikls, kuŗā ietverts lūgums – „nevediet mani uz mājām, / tu saki, / es gribu tās paturēt / skaistas un veselas.” Sāpīgi ir nonākt tai vietā (Tomiņos), kas sapnī skatīta, zinot, ka tās vairs nav. Viss tur ir svešs, pat mežs. Šajā dzejoļu krājumā notiek atgriešanās – „es noliju zemē, / ar lietu, / bet zeme mani neņēma preti”. Un šķiroties, prombraucot, māsica atnes tēju – „Tā no mūsu vienīgās liepas, / Dze, kad tev salst.” Viņa zināja – Ņujorkas svelmē, / Pazemju smaceni / Vienmēr man drusku salst.”

Pirmoreiz Latvijā atgriezies 1977. gadā, dzejniece no tās ciemošanās reizes līdzīgu paņēma sauju Latvijas zemes. Kopš 20. gs. 90. gadiem atgriešanās dzimtenē ir daudz biežāka: „Dažreiz informāciju no Latvijas saņemu tik bagātīgi, ka sāku šaubīties, kur es īsti dzīvoju. Varbūt Ņudžersijā tikai pārģuļu un apleju rožu un tomātu dobes, bet īstenībā esmu Latvijā?.” Arī tikšanās ar savējiem, arī džūksteniekiem, jo „Mēs katru dienu / ejam uz mājām / un uzceļam tās / no jauna.”

Ruta Veidemane atzinusi, ka Rita Gāle ir latviski atturīga, kā galveno motīvu, caurviju emociju iejūtīgā dzejas pētniece minējusi neremdināmas slāpes. „Līdzīgi vālodzei, kuŗai Dievs atļāvis dzesēt slāpes tikai no valgmes kokos un zālē, Ritu Gāli var veldzēt tikai dzimtenes akas un avoti, dzimtenes meži un pļavas, lieti un miglas. Rita Gāle, tāpat kā viņas dzeja, ir stipra, bet nav nieievainojama, taču viņa neaicina aizmirst, viņa aicina atcerēties.” Vēlam spēku, izturību, saglabāt dzirkstošo humora izjūtu, sirsniņu un radošo dzirksti, neraugoties uz likteņa pārbaudījumiem!

Rita Gāle // FOTO: Gunārs Janaitis

*Vakars ar samtainu segu pārsedz kokus un zāli,
Noglāsta mierīgu roku strautu un tumšzilo tāli.
Apklust pat ilgpilnā dziesma dzeguzei tālajā silā,
Veņoties brīnišķī skaistā vasaras pusnaktī zilā.
Lilijai baltai aiz loga norit asara klusi,
Mēness kad paskatās smaidot, iedams uz rietumu pusi
Ietrīcas ziedlapas baltās, vējš jau kaut vakarā stājis. –
Lilijai vasaras naktī Klusums ar ziedsegu mājīs.
Lilija, baltzaļais sapni, kam pusnaktī asaru raudi?
Karstākā dienvidus stundā tuvu jau vītumu jaudi?
... Ietrīcas ziedlapas baltās, gurstot liec lilija galvu.
Dzīvības mirkli vēl īsu lūdz tā kā lielāko balvu.*

(pirmais ar Ritas Rasas vārdu publicētais dzejolis „Lilija raud”: laikraksts *Zemgale*, 1942. g. 1. sept.)

mos starp tām dzejas tradīcijām vai vismaz šo tradīciju izskaņam, kas mums bija raksturīgas pēdējos gados pirms dzimtenes atstāšanas, un visu to, ko ieviesuši trimdas jaunās paaudzes dzejnieki. Jānis Krēslis atzīmējis, ka Rita Gāle ir vai vienīgā „Elles ķēķiniece”, kuŗas dzejā manāmas Jāņa Medeņa un Edvarda Virzas romantiskās ievirzes atskaņas, gan formālā ziņā, gan arī izteiksmē. Viņš atzīmēja: „Dzejnieci pazīstam kā priekšzīmīgu dzejas lasītāju, izcilu skandētāju. [...] Viņas darbi autoros pašas lasījumā allaž šķiet mīlestības un laimes pilni. [...] Rita Gāle, kā pati teikusi, savā prātā un savos pirkstos vēl tur meža ēnas, kuŗas, pārvērstas rakstos, ieauz savas dzejas tumšās villainēs. Ir jauki Ņujorkas dru-

saules noskaņa. Tādā kārtā Rita Gāle piebiedroja tiem latviešu dzejniekiem, kas pārspējuši vēstures radīto lūzumu starp tautasdziesmām un jaunlaiku dzeju un panākuši to, nevis atdarinot tautasdziesmu stilu, bet atveidojot to garu,” akcentējot bagātos motīvus, dziļās atziņas, taupīgos vārdus un gaumīgās gleznas. Kritiķe Nora Valtere, skaidrojot krājuma nosaukumu – „Šis nosaukums Ritas Gāles dzejā raksturo to stāvokli, kādā pašreiz (1977) ir latviešu tauta – trimdā un Latvijā. It kā kāda ledus kārtā klāj vienu otru, it kā bīstami šķiet soli spert, lai dotos ceļā un pretī vienotrai – un tomēr – šī ledus kārtā ir plāna, to tiecas kausēt tautas sašķeltības sāpes un dziļi gremdētā apziņa, ka esam tomēr

Pasaules latviešu jaunatnes seminārs 2x2

Šī gada Pasaules latviešu jaunatnes nometne 2x2 tika rīkota ne ārzmēs, bet pašā Latvijā. Nometnē bija sapulcējies kupls skaits – 110 dalībnieki un vadītāji no astoņām dažādām valstīm. Deviņu dienu garumā tika ievērota aizraujoša un intensīva dienaskārtība. Dalībnieki katru dienu devās uz pašu izvēlētām ievirzēm un pēcpusdienā uz savu izvēlēto projektu.

Latvijā. Mēs ar sprigām diskusijām, smieklēm un pat dažām asarām laužām cits cita stereotipus. Programmas beigās sapratām, ka tā vieta, kur mēs dzīvojam ikdienā, neraksturo to, vai esam latvieši, vai ne. Dažiem pie sava latviskuma ir jāpiestrādā citīgāk nekā citiem, bet tomēr mums visiem ir kas kopīgs – mūsu latvietība. Mums visiem bija līdzīgs mērķis – uzturēt un baudīt mūsu latviskumu, un

dabā? Mēs mācījāmies kā siet mezglus, darboties ar kompasu un lasīt kartes. Kopīgi uzbūvējām un izbaudījām zaķišu pirtiņu. Tiem, kas nav pazīstami ar tādu terminu, paskaidrošu, ka tā ir pirts, kas uzbūvēta ārā no koku zariem un apmesta ar lielu plēvi. Pirts sakarst no akmeņiem, kuŗi ir sakarsuši ugunskurā ilgāk par četrām stundām. Nebiju sagatavojusies, ka tiešām būs tik karsti

ko citu var vēlēties, kad visa vasara pavadīta Vecrīgā!?

Nometnē sanācām kopā dziedāt, klausīties koplekcijas, piedalīties vakaru nodarbībās, kā, piemēram, ugunsкура vakarā ar visu dalībnieku uzstāšanos. Vēl vakarā visiem kopā bija iespēja piedalīties nikšanā, kur varēja turpināt dienas pārrunas, labāk iepazīties ar citiem dalībniekiem un padziedāt! Viena diena nometnē

pārsteigums, jo bija ieradies Latvijas populārais dziedātājs Lauris Reiniks, viņš nodziedāja dažas dziesmas un iesildīja mūsu pēdējo balli.

Es varu apgalvot, ka visiem, tāpat kā man, šī nometne tiešām paliks sirdī ļoti ilgi. Mēs visi bijām laimīgi, ka bija iespēja tajā piedalīties. Es ieteiktu katram vismaz vienu reizi piedalīties 2x2, ja vien ir tāda iespēja, un nevaru sagaidīt nākamās nometnes!”

Nometnes dalībnieks **Pēteris Rācenis** raksta:

„2x2 nometne pārspēja gaidīto! Piedalīšanās projektā „Aktīvā atpūta dabā” man bija brīnišķīgs piedzīvojums. Kā jau Laura minēja, mēs laivojām pa Gauju, baudījām zaķišu pirtiņu un arī izmēģinājām „slack line” staigāšanu. Mans vismīļākais piedzīvojums bija pārgājieni pa vienu no Gaujas pietekām. Tas bija tik lieliski, jo mēs gājām tur, kur nebija taku un meklējām ceļu gar upi un lejā pa stāvam nogāzēm!

Es arī piedalījos ievirzē „Uzņēmīgie latvieši”, kur es ļoti daudz uzzināju par latviešu biznesu, un īpaši par Latvijas *start-up* projektiem. Šī ievirze atvēra man acis uz biznesa notikumiem un potenciālajām biznesa iespējām Latvijā.

Pats labākais bija iespēja veidot jaunus draudzības. Tur es satiku draugus, kuŗus es jau pazinu daudzus gadus, un bija ļoti jauki atkal pavadīt laiku kopā. Bet vēl labāk bija tas, ka iepazinās ar latviešu jauniešiem no Latvijas, kā arī no visām pasaules malām! Man ir ļoti jaukas atmiņas no šīs nometnes tieši tāpēc, ka visi bija tik jauki un draudzīgi. Liels paldies visiem dalībniekiem, rīkotājiem un atbalstītājiem!”

Dalībniekus sajūsmīnāja laivošana pa Gauju

Nometnes dalībniece **Laura Nigale** raksta:

„Es biju izvēlējusies ievirzi „Kādi mēs esam”. Mēs daudz spriedām arī, kas mums ir vai arī kas nav līdzīgs tiem, kuŗi dzīvo Latvijā un tiem, kā es pati, kuŗi nedzīvo

tā mēs vienpadsmit cilvēki šo deviņu dienu laikā sadraudzējāmies kā tāda mīļa ģimenīte.

Pēcpusdienās bija vairāk laika atpūtināt galvas no nopietnām sarunām, piedaloties projektos. Es biju projektā „Aktīvā atpūta

Kopīga dziesma pirms maltītes

un pieredzēsīm efektīgu pirts piedzīvojumu. Mēs gājām arī pārgājienā pa Gaujas Nacionālo parku un ar kanoe laivām airējāmies pa Gauju. Tā tiešām bija jauka iespēja baudīt un pavadīt laiku Latvijas skaistajā dabā, un

bija ekskursijas diena, kur komandās orientējāmies pa Cēsīm, spēlējot mantu meklēšanas spēli, laivojām pa Gauju visi kopā, kur dažiem gāja vieglāk nekā citiem. Vakarpusē mums bija vienreizīga iespēja izstaigāt un iepazīties ar Imanta Ziedoņa pasakaino vasaras māju.

Noslēguma vakarā mūs apkalpoja projekta „Mūsdienu latviešu virtuve” dalībnieki ar pašaisītiem ēdieniem, par tiem domājot, man vēl arvien mutē tek siekalas. Vakariņu laikā katra ievirzes un projekta grupa uzstājās un prezentēja citiem, ko viņi deviņu dienu laikā ir darijuši. Pēc vakariņām bija liels

Kopīga fotografēšanās ar Lauri Reiniku

Jaunie draudzes locekļi

Latviešu ev. lut. apvienotajā draudzē Kalamazū 7. jūnijā tika iesvētīti četri jaunieši: Solvita Kārklīņa, Dāvis Kārklīņš, Markus Grīviņš un Bens Kaizers.

un ieies un izies, un ganības atradīs. (..) Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība. Neviens nenāk pie Tēva kā vien caur mani.”

Lai Dievs svētī mūsu draudzes

Savā iesvētību dienā jaunieši saņēma svētības vārdus no Jāņa evaņģēlija: „Es esmu pasaules gaismā. Kas seko man, tas nestaigās tumsā, bet tam būs dzīvības gaismā. (..) Es esmu patiesais vīna koks, un dārzkopis ir mans Tēvs. Kas mani paliek un es viņā, tas nes daudz augļu. (..) Es esmu durvis – kas caur mani ieiet, tas taps izglābts

jaunos draudzes locekļus, lai viņiem savā dzīvē izdodas piedzīvot patiesu un dziļu ticību.

Iesvētību dievkalpojumu vadīja mācītāja, Vidienes apgabala garīgā vadītāja amata vietas izpildītāja Ilze Larsen kopā ar draudzes mācītāju Aiju Graham.

UĢIS GRĪNBERGS,
draudzes priekšnieks

Iesvētības Bostonā

Bostonas Trimdas draudzes iesvētāmie jaunieši ar draudzes priekšnieci Katrīnu Veidiņu un mācītāju Daci Zušmani iesvētībās 2015. gada 24. maijā.

No kreisās pirmajā rindā: Katrīna Veidiņa, Kristiāna Grinberga, Maija Grinberga, Lāra Ramane, Krista Ramane, Melisa Kreišmane, Larisa Kreišmane, māc. Dace Zušmane; otrajā rindā: Krišjānis Ūle, Aleksandrs Puriņš, Ēriks Galiņš, Pauls Galiņš.

Amerikas latviešu apvienība sāk gatavoties Latvijas simtgades svinībām

RAITS EGLĪTIS,
ALAs Informācijas nozares vadītājs

Turpinot šovasar Gažezērā, kā arī aizvadītajos Hamiltonas Dziesmu svētkos Kanadā sāktās sarunas ar ASV latviešiem par Latvijas simtgades svinībām Amerikas kontinentā, Latvijas kultūras ministre Dace Melbārde XVI Rietumkrasta Dziesmu svētku laikā Sanhosē tikās ar grupiņu tautiešu, lai turpinātu dialogu un izklāstītu jaunāko par svētku plānošanu.

Tikšanās reizē klāt bija ALAs un dažādu Latviešu centru pārstāvji, kā arī individuāli Dziesmu svētku viesi.

Ministre uzsvēra, ka pamatdoma ir modināt cilvēkos atbildību par Latviju un par savas valsts dzimšanas dienas svinībām, jo rīkotājiem esot sajūta, ka tautas "valstsgrība ir nedaudz mazinājusies". Ministre lietoja dzejnieces Māras Zālītes vārdus: "Svētku svinēšanas procesā ir svarīgi restarēt Latviju!"

Galvenajiem svinību akcentiem pēc rīkotāju domām jābūt: godināt valsts dibinātājus; apliecināt valsts pamatvērtības – demokrātiju un brīvību; cildināt tās vērtības, ar ko Latvija var lepoties,

Latvijas Republikas Satversmei aprīti 100 gadu.

Svētkiem ģeografiski jāaptver ne tikai visi Latvijas novadi, tos jāsvin visās vietās, ģimenēs un personiskās izjūtās, bet jādomā arī par starptautisko dimensiju, – kā šos svētkus svinēt ārpus Latvijas, un to, kā padarīt Latvijas vēsturi nozīmīgu ar teātru, kino, grāmatu palīdzību, teica ministre. Ļoti svarīgs paaudžu dialogs, lai tiktu iesaistītas visas paaudzes. Tāpēc izveidota īpaša Jauniešu rīcības komiteja. Tiek veidoti jaundarbi – mūzikas, teātru izrāžu, lugu konkursi.

un Kultūras ministrijas sadarbība svētku plānošanā

Ministre aicināja arī ASV latviešus sākt plānot šos nozīmīgos svētkus. ALAs pārstāvji izteica pateicību ministrei par iniciatīvu sākt kopīgu plānošanas procesu. ALA caur PBLA pārstāvniecību ir informēti par svinību plānošanas gaitu, jo PBLA pārstāvji ir aicināti uz katru plānošanas sēdi Rīgā. Arī ALAs Kultūras nozares vadītāja Līga Ejupe jau veselu gadu ir uzturējusi dialogu ar Kultūras ministriju par svētku plānošanu ASV. Amerikas latviešu apvienības

ALAs vīzija par Latvijas simtgades jubilejas programmu ir sadalīta trijos virzienos:

ārpuskārtas sarīkojumi – koncerti vai izstādes;

katra latviešu centra valsts svētku svinības;

īpaši sarīkojumi un "zibakcijas" 13 mēnešu garumā, sākot ar 2017. gada 18. novembri, kur mērķis ir 13 mēnešus nepārtraukti celt Latvijas redzamību.

"ALA sadarbībā ar vēstniecību būs iniciatori un padomdevēji – tāda kā svētku Rīcības komiteja ASV", teica Līga Ejupe. Viņa aicina

ALA spriež par Latvijas simtgades svinēšanu

Ministre izstāstīja par svētku Rīcības komitejas plāniem veidot svinības kā daudzus kultūras notikumus ķēdi, kas aizsāktos jau nākamgad un ilgtu līdz 2018. gadam. Viņa pieminēja gan svētku organizēšanas praktisko pusi: to, ka ir izveidota gan simtgades svinību Rīcības komiteja, gan darba grupa, kurā tiek iesaistīta arī Lietuva, Igaunija, kā arī Somija, gan jauniešu Rīcības komiteja. D. Melbārde izstāstīja arī par radošo domu procesu, kas veido pamatus praktiskajiem lēmumiem, proti, ka svētki jāorganizē kā radošs pašorganizējošs process – svinam kopā, bet katram latvietim, katram Latvijas iedzīvotājam ir iespēja kaut ko veikt, lai apsveiktu savu

kā, piemēram, Latvijas daba, kultūra, izcili cilvēki; vīzija par nākotnes Latviju un tās nacionālo identitāti 21. gadsimtā; modināt atbildību par savu valsti un ģimeni.

Kā pamatojumu svētku svinēšanai piecu gadu garumā no 2017. līdz 2021. gadam, Dace Melbārde atgādināja svarīgos Latvijas vēstures notikumus, kas svinības ieliek nosacītos rāmjos: 1917. gadā notikušo Latgales kongresu, kad Latgale izteica gribu būt kopā ar Latviju, kā arī pagaidu Nacionālās padomes izveidošanu Valkā tajā pašā gadā, kas kalpoja kā viens no priekšsoļiem Latvijas neatkarības pasludināšanai 1918. gada 18. novembrī. Svētki varētu simboliski pabeigties 2021. gadā, kad

Akcentējot vēsturi, uzsvars jāliek uz jaunlatviešiem, strēlniekiem, literātiem, politiķiem – tā būtu tāda ciltstēvu, kas uzturējuši Latvijas brīvības ideju, sumināšana, teica ministre.

Valstij jādomā arī par to, kas Latvijai paliks pēc simtgades svētku svinēšanas. Ministre uzskaitīja valstij un iedzīvotājiem svarīgākos objektus, kas kalpos arī pēc svētkiem: Latvijas Nacionālo bibliotēku, Likteņdārzu, atjaunoto Mākslas muzeju, arī Latvijas Okupācijas muzeju, Jauno Rīgas teātri, Rīgas pili, kas pašlaik tiek atjaunoti un Laikmetīgās mākslas muzeju, kas vēl tiek plānots.

ALAs, Latvijas vēstniecības

Latvijas Kultūras ministre Dace Melbārde runāja par svētku plānošanu

valde, reaģējot uz ministres iniciatīvu, nopietni pārrunāja Latvijas simtgades svinību iespējas ASV latviešu centros. Kultūras nozares vadītāja uzsvēra, ka ALA varētu būt centrs, ap kuru grieztos visa svētku plānošana, bet ALA nekādā gadījumā negribētu traucēt latviešu centriem svinēt savus svētkus, pēc saviem ieskatiem veidojot pasākumus.

ALAs Kultūras nozares plāns ir izmantot Latvijas simtgades jubilejas svinību laiku, lai iepazīstinātu plašāku ASV publiku ar Latviju un latviešiem. Īpašs logotips "Celebrate Latvia 1918 – 2018" visos sarīkojumos, pasākumos kalpos, lai vairotu Latvijas redzamību ASV sabiedrībā un presē, valdes sēdē stāstīja Līga Ejupe. Logotips, sauklis un informācija par Latviju un latviešiem ASV tiks salikts "preses paketē" un būs pieejams visām ASV latviešu organizācijām.

visas ASV latviešu organizācijas – lielas un mazas – piedalīties un veidot savus plānus un pasākumus. Vienīgais noteikums: visur jāparādās simtgades logotipam, lai uz ārpusi būtu redzama tikai viena kopēja ASV latviešu "seja". "100 sarīkojumi simtgadei!" – tāds ir ALAs Kultūras nozares plāns. Līgai Ejupei jau ir norunāta tikšanās ar Kultūras ministri Daci Melbārdi Rīgā 6. oktobrī, lai šos lielos plānus saskaņotu.

Arī vēstniecība ir sākusi nopietnu plānošanas procesu, par ko sēdē stāstīja vēstnieks Andris Razāns. Tiek plānotas izstādes un koncerti. Kā svinības kulminācija varētu būt Latvijas prezidenta Raimonda Vējoņa vizīte Vašingtonā, D.C.

ALA ir uzsākusi svētku plānošanu – aicinām ikvienu ALAs biedru un ASV latvieti padomāt par savu dzimšanas dienas dāvanu Latvijai.

Vēstniece tiekas ar latviešu organizāciju pārstāvjiem

ALAs Informācijas nozare

Īsi pirms jaunieceltā ASV vēstniece Nensija Petita (Nancy Pettit) devās savos darba pienākumos uz Rīgu, viņa uzaicināja pie sevis uz tikšanos Amerikas latviešu apvienības un Apvienotās baltiešu komitejas (JBANC) pārstāvjus, lai pārrunātu nākotnes sadarbības iespējas.

Vēstniece izteica sajūsmu par savu jauno darba nozīmējumu Latvijā. Viņa pastāstīja par pieredzi, apgūstot latviešu valodu, un solīja turpināt mācības arī Rīgā. Savukārt Pēteris Blumbergs apsveica vēstnieci un sniedza pārskatu par ALAs darbības virzieniem, uzsverot ALAs informācijas darbu un sadarbību ar latviešu organizācijām visā ASV. Viņš pastāstīja, ka ALA sadarbībā ar JBANC aktīvi seko līdzī politis-

kajiem notikumiem Austrumeiropā, Baltijas valstu un ASV attiecībām, koordinē latviskās

izglītības darbu ASV un veicina kultūras jaunradi un izmaiņu. Tikšanās dalībnieki pārrunāja

ALAs vēsturisko lomu NATO paplašināšanā un pašreizējo Baltijas valstu drošības situāciju.

Vidū ASV vēstniece Nensija Petita (Nancy Pettit), ALAs valdes priekšsēdis Pēteris Blumbergs (blakus vēstniecei) un ceļojumu projektu lietvede Anita Juberte (otrā no labās), pirmais no kreisās JBANC izpilddirektors Karl Altai un praktikanti Ēriks Lazdiņš un Kara Nordness

Anita Juberte izteica pateicību ASV vēstniecei par to, ka vēstniecība Rīgā regulāri pieņemusi ASV latviešu jauniešus, kas apciemo Latviju ALAs programmas „Sveika, Latvijai!” ietvaros. Vēstniece solīja šo jauko tradīciju turpināt.

Tikšanās dalībnieki pārrunāja arī ekonomisko sadarbību starp Latviju un ASV un latviešu uzņēmēju dalību Otrajā Starptautiskajā ekonomikas un inovāciju forumā, kas aizvadītajā vasarā notika Rīgā PBLA izkārtotā.

Sarunas noslēgumā vēstniece izteica optimismu par ASV un Latvijas attiecībām nākotnē un Pēteris Blumbergs vēlēja viņai veiksmi un izturību jaunos pieņēmumos pildot.

(Turpināts no nr. 36.)

ELGA ZĀLĪTE, Stanfordas Universitātes pētniece

Izcils archīvs atradis mājas Stanfordas Universitātē

Ne mazāk nozīmīgi ir saglabājušies manuskripti un publikācijas dažādos periodiskajos izdevumos, galvenokārt izdevumos *Laiks*, *Baznīcas Ziņas*, *Universitas*, *Ceļa Biedrs*, *Mājas Draugs*, *Latvijas ev.-lut. Baznīcas kalendārs* u.c.

***

Liela materiālu daudzība archīvā saglabājusies par Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes straujo attīstību. Draudzes dokumenti: ikgadējie darbības pārskati, draudzes locekļu saraksti, valdes sēžu protokoli, visdažādākie pārskati kopā ar reliģisko ceremoniju dokumentiem dod iespēju izsekot konkrētiem draudzes locekļu likteņiem gadu gaitā. 50 gados mācītājs Richards Zariņš nokristījis pavisam 625 bērnam, salaulājis 450 pārus un izvadīja 1245 aizgājējus.

Pirmajos gados draudzes dievkalpojumi notika *Holy Trinity* luterāņu baznīcā Manhatenā, no 1951. gada janvāra Betlēmes baznīcā Bruklinā. Vēlākajos gados, draudzei sazarojoties, dievkalpojumus organizēja piecos draudzes novados: Bruklinā, Džamaikā, Jonkeros (Ziemeļu novads), Ņudžersijā un Salā (Longailendā).

Papildus tradicionālajām draudzes aktivitātēm-dievkalpojumiem un reliģiskajām ceremonijām – trimdas baznīcai bija jāuzņemas jaunas funkcijas. Archīva dokumentu pārpilnība liecina, ka tieši baznīcai bija lielākā ietekme uz imigrantu ikdienas un sabiedrisko dzīvi. Draudze kalpoja kā visaptverošs trimdas latviešu garīgais, kultūras un sociālais centrs. Baznīcas darbības ietvaros veidojās zināma struktūra. Ar tās palīdzību imigranti no jauna radīja, kaut illuzoru, bet savu "mazo Latviju". Pirmajā pēckara dekādē Latvijas imigrantu vidū valdīja ticība, ka Latvijas neatkarības atgūšana varētu būt dažu gadu jautājums un ka atgriešanās dzimtenē būs iespējama.

Liels uzdevums draudzei bija palīdzības darbs latviešu bēgļiem Eiropā. Daudzveidīgi ir dokumenti par Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes locekļu veclatviešu un mācītāja Richarda Zariņa ieguldījumu, materiāli palīdzot Vācijas nometņu pārvietotajām personām, kā arī vēlāk organizējot pārvietoto personu emigrāciju uz ASV. No apmēram 45 000 Latvijas pārvietotajām personām, kas ieradās ASV, 37000 bija luterāņi. Lielākā luterāņu kopiena izveidojās Ņujorkā.

Mācītāja Zariņa archīvā glabājas caur Ņujorkas ostu ieceļojušo bēgļu saraksti par laika posmu no 1946. līdz 1950. gadam. Pēc pārvietoto personu imigrācijas likuma pieņemšanas 1948. g. jūnijā, saraksti ietvēr plašāku informāciju. Reģistrēti kuģu nosaukumi, ieceļošanas datumi, atbildīgās organizācijas, profesijas, vietas, kur bēgļi atraduši dzīvesvietu.

Pirmās organizācijas, kas pārvietotajām personām nodrošināja nepieciešamo eksistenci Vācijā, bija Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un Rehabilitācijas administrācija (*United Nations Relief and Rehabilitation Administration*, UNNRA) un vēlāk Starptautiskā Bēgļu Organizācija (*International Refugee Organization*, IRO). Pēc ASV Imigrācijas likuma pieņemšanas 1948. gadā par galveno uzdevumu kļuva bēgļu pārvietošana (*resettlement*). No šī brīža palīdzības darbā iesaistījās valdības organizācijas: tika nodibināta Amerikas Savienoto Valstu pārvietoto personu ko-

17 000 pārvietoto personu – ieceļotāju dokumenti.

Otru grupu starp brīvprātīgajām bezpeļņas organizācijām veidoja dažādu konfesiju reliģiskās kongregācijas, ieskaitot luterāņus. Ņujorkas latviešu ev. lut. baznīca bija viens no pamatelementiem šajā visai sarežģītajā sistēmā. Norādījumus un ierosinājumus Ņujorkas latviešu ev. lut. baznīca saņēma no Nacionālās luterāņu padomes pārvietošanas dienesta (*The Lutheran Resettlement Service of the National Lutheran Council*), ko vadīja Prof. *Cordelia Cox*. Kā liecina archīva dokumenti, mācītājs Zariņš ar dienesta dar-

Sociālās palīdzības darbā visvairāk bija iesaistīta 1947. gadā dibinātā draudzes Dāmu komiteja. Vēl pirms komitejas dibināšanas draudze veclatvietes Olgas *Kiwul-Lorbergas* vadībā paveica galveno darbu pārtikas un apģērbu vākšanā un nosūtīšanā Vācijas bēgļiem. Dāmu komiteja uzņēmās rūpes par saslimušajiem draudzes locekļiem, apmeklēja tos mājās ar ziediem un veltēm. Komiteja rikoja tautiskas pēcpusdienas, bazārus, mielastus un jubilāru apsveikšanas. Dāmu komitejas izcili plašais dokumentu klāsts liecina pat to, cik tā rūpīgi kārtojusi un glabājusi lietas.

Čikāgā. Archīvā saglabājusies arī informācija par teātra izrāžu rikošanu un literārajiem sarīkojumiem. Jau 1951. gada rudenī Ņujorkas ev. lut. draudzes namā tika atklāta izstāde ar 15 gleznotāju piedalīšanos: darbus izstādīja A. Annuss, E. Dajevskis, L. Liberts, F. Milts, S. Vidbergs, E. Šveics un citi.

Mācītājs Zariņš bija kaislīgs grāmatu un periodiskās preses kolekcionārs, tāpēc nav pārsteigums, ka archīvā saglabāties ievērojams daudzums dokumentu par draudzes bibliotēkas veidošanos. Jau tūlīt pēc ierašanās Ņujorkā Richards Zariņš uzsāka saraksti ar veclatvieti, Bostonā dzīvojošo Jēkabu Ziberu (*Sieberg*), nereti sauktu par Latviešu tēvu. Zibergs sūtīja jaunajam mācītājam retus vēsturiskus izdevumus latviešu valodā, vēstulēs stāstīja par Bostonas latviešu vēsturi. Par bibliotēkas sākumu uzskatāms 1950. gads, kad Latviešu nacionālā padome Ņujorkas draudzei piešķīra vienu no savām bibliotēkām Vācijā ar vairāk nekā 900 grāmatām un dažādiem iespaiddarbiem, kas pirms tam bija piederējuši latviešu bēgļiem. Turpmākajos gados bibliotēka saņēma daudz dāvinājumu no privātpersonām. Daļa no savāktajiem iespaiddarbiem būs pieejami mācītāja Zariņa archīvā.

Archīvs dod zināmu ieskatu arī draudzes dalībā dažādās politiskajās aktivitātēs, sevišķi sākuma periodā. Sākot no 1948. gada, Ņujorkas latvieši kopā ar igauniem un lietuviešiem piedalījās aprīļa beigās rīkotajās Lojālītes parādēs, kurās apliecināja savu atbalstu Savienoto valstu karogam. 40. gadu otrajā pusē trimdas latvieši sāka veidot savas organizācijas. Tās ne tikai gādāja par sabiedrisko un kultūras dzīvi, bet arī izvērta aktīvu politisku darbību ar mērķi panākt Latvijas un citu Baltijas valstu neatkarības atjaunošanu. Sevišķu interesi izraisa Amerikas latviešu apvienības dibināšanas materiāli.

Mācītājs Zariņš kolekcionēja ne tikai grāmatas un vecus periodiskos izdevumus. Viņa rokās nonākuši arī atsevišķi individuāli dokumentu krājumi. Tos var uzskatīt par sava veida "archīviem" archīvā. Lielākais no tiem ir 1893. gadā dibinātās Ņujorkas latviešu biedrības dokumentu krājums. Pieejami arī atsevišķu personu materiāli, starp kuriem interesantākais ir veclatviešu aktrises Mīces Vilhelmīnes Niedzes (1887-1972) archīvs: personīgā sarakste, lomu eksemplāri un izrāžu programmas, fotografijas.

Mācītāja Richarda Zariņa archīva nonākšana Stanfordas universitātē ir patiesi izcils notikums. Tas ir vēl viens stāsts par to, kā, meklējot atbildes uz jautājumu, ko darīt ar trimdas archīviem, veiksmīgi izdevies atrast optimālu risinājumu.

1951. gadā Draudzes namā notika latviešu mākslinieku gleznu izstāde. Pirmā rindā no kreisās: Sigismunds Vidbergs, Augusts Annuss, Jānis Cielava, Jānis Šāberts, Ludolfs Liberts, Evalds Freivalds. Otrā rindā no kreisās: Kārlis Šaumanis, Mārtiņš Krūmiņš, Jānis Krastiņš, mācītājs Richards Zariņš, Jānis Vecrumba, Otto Grunde, Kārlis Stankevičs, Erasts Šveics, mācītājs Alberts Ozols

misija (*The United States Displaced Persons Commission*), unikāla federāla iestāde amerikāņu imigrācijas vēsturē. Tā darbojās kopā ar Imigrācijas un naturalizācijas dienestu un tā Vīzu nodaļu (*The Immigration and Naturalization Service and its Visa Division*).

Saskaņā ar 1948. gada jūnija likumu, emigrēt uz Savienotajām Valstīm varēja tikai tādas pārvietotās personas, kas jau iepriekš no kāda sponsora bija saņēmušas darba un dzīvokļa galvojumus.

Kā liecina mācītāja Zariņa kolekcijas dokumenti, vislielāko palīdzību bēgļiem šo galvojumu sagādāšanā nodrošināja brīvprātīgās privātas bezpeļņas organizācijas. Viena no tām bija *Latvian Relief Inc*, kas pārstāvēja t.s. nacionalitāšu grupu organizācijas Amerikas Savienotajās Valstīs. Ja pirmajos gados organizācija rūpējās par materiālās palīdzības sniegšanu Eiropas bēgļiem, tad pēc 1948. gada likuma pieņemšanas *Latvian Relief Inc* pieņēma un apstrādāja ieceļošanas dokumentus, tos tālāk virzot uz luterāņu u. c. baznīcu aģentūrām. No 1949. līdz 1952. gadam tika procesēti

biniekiem sarakstīties līdz pat 1952. gadam. Viņam piesūtīti paziņojumi par svarīgām sapulcēm, kopīgi risinātas nopietnākās problēmas, paziņoti laiki, kad jāiet sagaidīt kuģi ar iebraucējiem Ņujorkas ostā. Mācītājs Richards Zariņš aktīvi piedalījās Nacionālās luterāņu padomes pārvietošanas dienesta organizētajā iebraucēju Sagaidīšanas grupā, kas arī balstījās uz brīvprātības principiem. Šodien mācītāja Zariņa darbs kļuvis par leģendu. Kā liecina dienasgrāmatas, pat slimība neatturēja viņu no tautiešu sagaidīšanas ostā, tik liela bija mācītāja pienākuma sajūta un aicinājums palīdzēt.

Ņujorkas ev. lut. baznīcas uzmanības lokā arī vēlākajos gados vienmēr bija sociālās palīdzības darbs. 1951. gadā tika noorganizēts Baznīcas palīdzības fonds. Saglabājušies arī organizācijas "Celsme" dokumenti (1965-1974), tās mērķis bija rūpes par vecākajiem draudzes locekļiem. Pensiju fonda materiāli aptver periodu no 1979. gada līdz 1999. gadam. Draudze neaizmirsā arī latviešu pušus, kas bija Amerikas militārajā dienestā (1952-1965).

Draudze apzinājās, ka bērnu un jaunatnes kristīgā un nacionālā audzināšana bija nozīmīgākais faktors, domājot par nākotni. Latviešu skolas darbu uzsāka 1947. gadā. Mācības notika sestdienās 4 stundas, 36 reizes mācību gadā. Sākot ar 1949. gadu, saglabājušies dokumenti par skautu un gaidu aktivitātēm. Darbojās vairāki jaunatnes klubi. Plašs materiālu klāsts atspoguļo latviešu sabiedrības lielo atsaucību darbā pie bērnu vasaras nometnes organizēšanas. Draudzes lauku īpašums tika nopirkts 1956. gadā Katskiļu kalnos.

Potenciālajiem pētniekiem mācītāja Richarda Zariņa kolekcija piedāvā materiālus par draudzes kultūras dzīvi. Ņujorku par dzīves vietu izvēlējās virkne Latvijas profesionālu mūziķu, mākslinieku un autoru. Jau 30. gados uzsāko ķoņa dziedāšanas tradīciju ar jaunu spēku turpināja jauniebraukušie imigranti. No 1949. gada par draudzes ērģelnieku un ķoņa diriģentu kļuva Bruno Skulte. Viņa vadībā 1953. gadā draudzes koris piedalījās Pirmajos Amerikas latviešu dziesmu svētkos

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Rīgas domes priekšsēža Nila Ušakova komentārs

Atsaucoties uz publikāciju nr. 36,1. lpp.

Es arī tagad neatkāpjos no saviem vārdiem, ka Latvijas Okupācijas muzejs pelnījis attīstību. Tāpat pilsētas pašvaldība ir aktīvi ieinteresēta, lai Latviešu strēlnieku laukums un tam piegulošā teritorija – pats Rīgas centrs, tūristu iecienīta apskates vieta, pēc iespējas ātrāk tiek savesta kārtībā.

Taču esmu demokratisks valsts galvaspilsētas vadītājs, nevis PSRS laiku izpildkomitejas priekšsēdis. Pilsētas būvvalde un pilsētas arhitekta birojs strādā atbilstoši to tiesiskajam regulējumam, nevis pēc manām komandām. Tāpēc es neesmu gatavs dot voluntārus rīkojumus viņu profesionālās darbības jomā.

Nav noslēpums, ka viedoklis par ierosināto projektu ne sabiedrībā, ne arhitektu vidē netiek uztverts viennozīmīgi. Šī viedokļu sadursme notiek pēc tīri profesionāliem, nevis idejiskiem kritērijiem; katrai pusei ir sava vērā ņemama argumentācija. Man šajā profesionālu diskusijā nav tiesību uzspiest savas izjūtas par to, kā nākotnē vajadzētu izskatīties šai nozīmīgajai Rīgas vietai. Savukārt pilsētas būvvaldei ir pienākums izskatīt arhitektu kolleģijas atzinumu un pieņemt profesionāli un tiesiski pamatotu lēmumu.

Ar cieņu
Nils Ušakovs,
Rīgas domes priekšsēdis

Valsts prezidents Raimonds Vējonis vizītē ASV

Valsts prezidents Raimonds Vējonis vizītē ASV piedalījās ANO Ģenerālās Asamblejas 70. sesijā. Savā uzrunā *Summit for the Adoption of the Post-2015 Development Agenda* konferencē Vējonis uzsvēra, ka Latvijā sievietes kļūst par valdības amatpersonām un sasniedz augstākās pozīcijas biznesa vidē – to atbalsta gan mūsu konstitūcija un izglītības sistēma, gan sabiedriskā doma. Dzimumu līdztiesībai ir loma gan sociālā taisnīguma veicināšanā, gan ekonomiskās izaugsmes veicināšanā. ANO jaunie ilgtspējīgas attīstības mērķi sniedz iespēju izbeigt pastāvīgo diskrimināciju un vardarbību, ar ko ik dienas nākas saskarties sievietēm un meitenēm daudzviet pasaulē.

Raimonds Vējonis, tiekoties ar ANO ģenerālsēdētāru Banu Gimunu (attēlā), izteica atzinību par ģenerālsēdētāra personisko iesaisti un principiālo nostāju starptautisko tiesību pārkāpumu nosodišanā, reaģējot uz Ukrainas krīzes izaicinājumiem ANO sistēmā. Svarīgi, ka ANO Drošības padome turpina pastāvīgi sekot līdzi un diskutēt par situāciju Ukrainā, lai arī diem-

žēl tā pašlaik nespēj nodrošināt ANO chartas izpildi, garantējot tur notiekošā konflikta atrisināšanu mierīgā ceļā. Vējonis uzsvēra ANO ģenerālsēdētāra lomu efektīvāku starptautisko miera uzturēšanas misiju veidošanā, kā arī apliecināja, ka Latvija gatavojas savai pirmajai miera uzturēšanas operācijai ANO sastāvā, kas varētu notikt nākamgad Mali.

Tiekoties ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) ģenerālsēdētāru Anhelu Guriju, Valsts prezidents pateicās par viņa līdzšinējo atbalstu Latvijas pievienošanās sarunās, atgādinot, ka dalība OECD ir viens no centrālajiem jautājumiem Latvijas ekonomikas un politikas dienaskārtībā. Savukārt Gurija pozitīvi novērtēja Latvijas apzinīgo attieksmi un kompetenci, strādājot ar jautājumiem, lai iestātos OECD, taču norādīja uz jomām, kam nepieciešams pievērst vairāk uzmanības: valsts kapitālsabiedrību pārvaldi un kukuļošanas izskaušanu. Prezidents atzina, ka tuvākajos mēnešos gaidāms intensīvs darbs, lai situāciju labotu.

Tiekoties ar Turkmenistānas prezidentu Gurbanguli Berdimuhamedovu, pārrunāta arī Kārļa Ulmaņa kapavietas iekārtošana. Raimonds Vējonis izteica cerību, ka Turkmenistānas prezidents varētu iesaistīties, palīdzot norīkot atbildīgo institūciju Turkmenbaši pilsētā esošās Kārļa Ulmaņa kapavietas iekārtošanai, jo līdz šim šajā jautājumā trūcis praktiskās sadarbības.

Valsts prezidents tikās arī ar ASV ebreju organizāciju pārstāvjiem, kuri augstu novērtēja Latvijas paveikto ebreju kopienas nekustamo īpašumu restitūcijas jautājumā un izteica atzinību, ka arī parlaments konceptuāli atbalstījis piecu okupācijas laikā atsavināto īpašumu atdošanu. Vējonis atzina veiksmīgo dialogu ar ebreju kopienu gan Latvijā, gan starptautiskajā līmenī.

Iepriekš Saeima ar balsu vairākumu konceptuāli atbalstīja piecu nekustamo īpašumu atdošanu Rīgas Ebreju kopienai. Ēkas atrodas Rīgā, Ernesta Birznieka-Upīša ielā 12, Abrenes ielā 2, Ludzas ielā 25, kā arī Jūrmalā, Kļavu ielā 13, un Kandavā, Lieļajā ielā 31. Ebreju kopiena kopumā pretendē uz 270 īpašumiem Latvijā.

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 26. septembrī apmeklēja 2001. gada 11. septembra teroraktu piemiņas memoriālu 9/11 Memorial (attēlā).

26. septembrī Latvijas Valsts prezidenta kundze Iveta Vējone apmeklēja Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes sestdienas skolu Jonkeros Ņujorkā, kur skolotājiem un vecākiem izteica pateicību par lielo ieguldījumu latvietības saglabāšanā un kopšanā (attēlā).

Tikšanās laikā I. Vējone piedalījās skolas svētkos, apmeklēja klašu nodarbības un iepazīs ar skolu darbību un sasniegumiem. Dāvinot no Latvijas atvestās grāmatas, Vējones kundze novēlēja skolām turpmākas sekmes. Ņujorkas draudzes skolas vecākie bērni prezidenta kundzei pasniegta pašu gatavotus apsveikumus, savukārt mazākie dāvināja pašdarinātus zīmējumus.

Skolu pārzīne Laura Zāmura un Linda Zālīte un skolotājas izteica pateicību par diasporas organizāciju un Latvijas valsts atbildīgo iestāžu veiksmīgo sadarbību izglītības jomā pēdējo gadu laikā, pateicoties arī klātesošajai Pasaules brīvo latviešu apvienības Izglītības padomes pārstāvei Dacei Mažeikai par PBLA ieguldījumu sadarbības veidošanā.

Latvijai pagaidām kopumā būs jāuzņem 531 bēglis

Saskaņā ar Eiropas Savienības (ES) iekšlietu ministru sanāksmē pieņemto lēmumu Latvijai pagaidām būs jāuzņem papildu 281 patvēruma meklētājs, tātad kopējais uzņemamo bēgļu skaits

pagaidām būs 531. Latvijas iekšlietu ministrs Richards Kozlovskis pastāstīja, ka sanāksmē ES tīcis pieņemts lēmums par 66 000 personu pārvietošanu no Grieķijas un Itālijas, savukārt par atlikušajiem 54 000 personu būs jālemj vēlāk. "Ungārija atteicās pārvietošanas jautājumā. Bija kompromiss vienotājiem, ka Eiropas Komisija (EK) nevis pati sadalīs šos 54 000 personu, bet tas būs Padomes lēmums. Tam ir jābūt Padomes lēmumam, un EK gada laikā jānāk klajā ar priekšlikumu, kādā veidā tā redz šo sadalījumu," norādīja Kozlovskis.

***

Akcija pret bēgļiem

Pret bēgļiem vērstajā piketā Rīgā, Strēlnieku laukumā, pulcējās vairāki simti cilvēku. Cilvēki bija sapulcējušies ar vairākiem plakātiem, viens no tiem: „Latvija nav miskaste atkritumiem no Afrikas!” Protestētāji izteica atbalstu Ungārijai un premjerministram Viktoram Orbanam, kurš nesen bija norādījis, ka bēgļi apdraud Eiropas dzīvesveidu (attēlā).

Protestētāji uzsvēra, ka bēgļiem nepienākas pabalsti, un viņi ir labākas dzīves meklētāji. Tāpēc viņi nav uzskatāmi par kara bēgļiem.

***

Abu Meri: 700 bēgļi neapdraud latviešu identitāti

Latviešu bažas ir saprotamas, taču 700 patvēruma meklētāji, no kuriem valstī, visticamāk, paliks vien 10%, nevar apdraudēt latviešu mentalitāti vai uzspiest savu reliģisko pārliecību. Citādi būtu, ja Latvijai nāktos uzņemt miljonu bēgļu, tā Latvijas Televīzijas raidījumā "Viens pret vienu" stāstīja arābu izcelsmes Saeimas deputāts Hosams Abu Meri (Vienotība). Viņš par piemēru minēja savu pieredzi, atklājot, ka Latvijā dzīvo jau 23 gadus un pēc tautības ir arābs, taču mil šo zemi un vajadzības gadījumā par to atdotu savu dzīvību.

Hosams Abu Meri

"Saprotu Latvijas iedzīvotāju bažas, bet neuzskatu, ka 600 vai 700 bēgļu ir apdraudējums. Citādi, ja būtu runa par miljonu patvēruma meklētāju." Abu

Meri prognozēja, ka, visticamāk, Latvijā paliks vien apmēram 10% bēgļa statusu ieguvušie ieceļotāji. Tas skaidrojams ar to, ka cilvēki, kas dodas bēgļu gaitās, lielākoties brauc ar mērķi satikt draugus un radniekus, bet tie, kuriem Eiropā nav neviena piederīgā, seko sev pazīstamajiem. Pēc politika teiktā, neviens no Latvijā dzīvojošajiem arābiem no viņa paziņu loka šobrīd negaida ierodamies kādu piederīgo.

***

Mācības Latvijā sācis pirmais bēglis...

Mācības Rīgas Natālijas Draudzības ģimnazijā sācis 16 gadus vecais bēglis no Afganistānas Kamrans Aijubi. Viņš Latvijas izglītības sistēmā saskāries ar vairākām problēmām. Sakotnēji bijis plānots bēglim dot vietu kādā no klasēm, taču tad sapratuši – zēna zināšanas neatbilst pat 1. klases līmenim.

Afgānis Latvijā skolā

Kamrans patlaban ir vienīgais šādu statusu ieguvušais patvēruma meklētājs, kurš skolojas latviešu plūsmas mācību iestādē. Zēns ir analfabēts, sazināties spēj tikai persiešu valodā, un pedagoge ar viņu strādā individuāli.

***

Bēgļu uzņemšana Latvijā izmaksās vairākus miljonus eiro

Kopējais finansējums, kurš būs nepieciešams tērēt bēgļu uzņemšanai Latvijā, būs mērāms miljonus eiro. Tā secinājusi darba grupa, kurai jāizstrādā Latvijas apstākļiem piemērota sistēma patvēruma meklētāju uzņemšanai. Tuvākajā laikā Iekšlietu ministrija valdībā prezentēs plānu, kā tiks uzņemti un integrēti patvēruma meklētāji. Plānā būs iekļauts arī "indikativs aprēķins", cik izmaksās bēgļu uzņemšana un integrācija.

***

Latvijas vēstnieks Spānijā pasakās par sadarbību latviešu diasporai

25. septembrī vēstnieks Spānijā Jānis Eichmanis (attēlā pa labi) tikās ar Latviešu biedrības Spānijā priekšsēdi Ilvaru Līci.

I. Līcis pateicās par vēstniecības atbalstu diasporai, kas tieši vēstnieka kadences gados ir bijis nozīmīgs diasporas organizācijas, savstarpējo kontaktu un latviskās identitātes stiprināšanā.

(Turpināts 11. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 10. lpp.)

Kopš biedrības izveidošanas 2012. gadā ir organizēts daudz sarīkojumu sadarbībā ar vēstniecību. Pateicoties šai sadarbībai, jau vairākus gadus Spānijā darbojas divas latviešu bērnu skoliņas – Madridē un Valensijā, kā arī deju kopa "Luste" Madridē, kas šogad piedalījās Eiropas latviešu kultūras svētkos Briselē.

***

Dzejniece Māra Zālīte piedalās Dzejas dienās Īrijā

26. un 27. septembrī Īrijā jau otro gadu norisinājās Dzejas dienas. Šogad tām tika dots tematiskais nosaukums "Tālas noskaņas zilā vakarā", atzīmējot Raiņa un Aspazijas 150. jubilejas gadu. Īpašais viesis Dzejas dienās bija tautā iemīļotā dzejniece, dramaturģe un sabiedriskā darbiniece Māra Zālīte.

Dzejas dienu sarīkojumi Kāslbārā (*Castlebar*) un Dublinā pulcēja daudzus desmitus dzejas interesentu un Māras Zālītes talanta cienītāju. Sarīkojumos piedalījās arī Latvijas vēstnieks Īrijā Dr. Gints Apals un vēstniecības darbinieki.

***

Francija piešķir ordenus

22. septembrī Francijas vēstnieks pasniedza Akadēmiskā palmas zara Virsnieka pakāpes ordeni Rīgas Franču liceja direktorei **Birutai Viksnai** un Akadēmiskā palmas zara Kavaliēra pakāpes ordeni Liceja direktores vietniecei **Vinetai Rūtenbergai**. Kopš 1983. gada Biruta Viksna nepārtraukti un ar degsmi veicina franču valodas mācīšanu Latvijā. Rīgas Franču licejs ir vienīgā valsts mācību iestādē Latvijā, kur franču valoda tiek mācīta no 1. klases. Jau aptuveni 20 gadus Licejs katru gadu savās telpās organizē ikgadējo Latvijas franču valodas skolotāju semināru. Viksnas kundzes vadībā un jau vairākus gadus Licejs ir četru Latvijas labāko mācību iestāžu vidū. Francija uzticīgi bijusi līdzās Franču licejam kopš tā dibināšanas 1921. gadā. Sadarbībai ar Liceju, kuŗu virza Francijas institūts Latvijā, jau ir cienijams vecums: nesen tika svinēta tās 94. gadadiena.

***

Francijas Jūras spēku kuģis piestāj Rīgā

NATO mācību *Northern Coast* ietvaros Francijas sargkuģis *Commandant Blaison* no 25. līdz 28. septembrim uzturējās Rīgas ostā.

Commandant Blaison ir Francijas Nacionālo virsūdens spēku kuģis, un flote bazēta Francijas pilsētā Brestā. 80 metru garais kuģis spēj pārvadāt 1300 tonnu

smagas kravas un lietošanā nodots 1982. gadā. Šis Francijas Jūras spēku kuģis piedalījās mācībās Baltijas jūrā. Vairāki notikumi apliecina Francijas un Latvijas bruņoto spēku sadarbības garo vēsturi un vitalitāti: kapteiņa Brisona piemiņas ceremonija (Rīgas kauja, 1919), sportiska tikšanās un kadetu vizīte, aizsardzības un pilsoniskuma diena franču jauniešiem u. c.

***

Atklāj Ķīnas – Latvijas akadēmiskās sadarbības centru

18. septembrī Ziemeļķīnas Zinātņu un tehnoloģiju institūtā (*North China Institute of Science and Technology, NCIST*) tika atklāts Ķīnas – Latvijas akadēmiskās sadarbības centrs.

Akadēmiskā sadarbības centra galvenais uzdevums būs stiprināt abu valstu sadarbību visās zinātņu nozarēs. Centrs piedāvās jaunas iespējas attīstīt kopīgu akadēmiskos projektus, organizēt zinātniskās konferences, kā arī popularizēt Latviju Ķīnas studentu vidē. Vēstniece Ingrida Levrence centra svinīgajā atklāšanas ceremonijā norādīja, ka Latvijas un Ķīnas sadarbība izglītības jomā pēdējā laikā ir īpaši aktīva, ko apliecina latviešu valodas apmācības programmas jau divās Pekinas svešvalodu universitātēs.

***

Jansons ievēlēts Eiropas Ombudu institūta valdē

Tiesībsargs Juris Jansons ievēlēts Eiropas Ombudu institūta valdē.

Juris Jansons

Eiropas Ombudu institūts ir neatkarīga bezpeļņas organizācija, kuŗas mērķis ir veicināt ombuda institūciju konceptu un veicināt pieredzes apmaiņu starp ombudu institūcijām valstīs, Eiropas un starptautiskā līmenī. Organizācijas darbs paredz arī atbalstu un sadarbību ar starptautiskajām ombudu institūcijām, kā arī citām reģionālajām, nacionālajām un starptautiskajām organizācijām.

***

Atceras Mores kauju

26. septembrī Siguldas novada Mores pagastā aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis piedalījās Otrā pasaules kara Mores kauju 71. gadskārtas atceres sarīkojumā. Piemiņas sarīkojums sākās ar svētbrīdi kaujās kritušo Latviešu leģionāru kapšētā pie Roznēnu ozola un turpinājās Mores kauju piemiņas parkā pie kritušo latviešu leģionāru piemiņas sienas.

Mores kauju vietā

Otrā pasaules kara beigās 1944. gadā no 25. septembra līdz 6. oktobrim Mores pagasta teritorijā notika sīvas kaujas starp Padomju armiju un latviešu leģiona kaŗavīriem, kas bija iesaukti vācu armijā. Viņi, cīnoties savā zemē pret desmitkārtīgu pārspēku, divas nedēļas aizturēja šai Siguldas aizsardzības līnijā Padomju armijas virzību uz Rīgu. Tas ietekmēja turpmākos vēsturiskos notikumus.

***

Kā mēs varam stāties pretī Krievijai?

Pētnieki sakopojusi būtiskākos kaŗadarbības paņēmienu un faktorus, ko Krievija dažādās proporcijās un mainīgā secībā varētu pielietot pret Baltijas reģiona valstīm konflikta eskalācijas un kaŗa laikā.

Lai pretotos iespējamam Krievijas uzbrukumam, Latvijai nepieciešams izveidot divas kaŗavīru brigādes, decentralizēt vienības un veikt citas darbības, secināts Latvijas Ārpolitikas institūta pētījumā "Krievijas drošības politika iepretim kaimiņvalstīm līdz 2020. gadam: draudi un iespējas Latvijai".

***

Noskaidroti Latvijas jaunie IT talanti

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā norisinājās akcija *ZIBIT*, kuŗā tika apbalvoti jaunie informāciju tehnoloģiju talanti – Latvijas Universitātes fonda sadarbībā ar *Exigen Services Latvia* un *Accenture Latvia* rīkotā Latvijas augstskolu labāko datorikas bakalaura un maģistra darbu konkursa uzvarētāji. Sarīkojums vienuviet pulcēja septiņu Latvijas augstskolu studentus un mācītājus.

Konkursam šogad tika iesūtīti 19 bakalaura darbi un 14 maģistra darbi no septiņām Latvijas augstskolām. Bakalauru darbu

katēgorijā laureāti ir Jans Pavlovs (LLU), E. Sindikovs (LU), Karīna Tomošenkova (RTU), maģistra darbu katēgorijā – Ēvalds Urtāns (RTU), Jevgeņijs Vichrovs (LU) un Mārtiņš Balodis (LU).

***

Svin Rīgas un Brēmenes sadraudzības 30. gadadienu

18. septembrī vēstniece Vācijā Elita Kuzma apmeklēja Brēmeni, lai piedalītos Rīgas un Brēmenes pilsētu sadraudzības 30. gadadienas svinībās (*attēlā*). Uz svinībām ielūdza Brēmenes Senāta prezidents un valdības vadītājs Dr. Karstens Zilings un Rīgas pilsētas izpilddirektors Juris Radzevičs.

Vēstniece Vācijā Elita Kuzma Rīgas un Brēmenes pilsētu sadraudzības 30. gadadienas svinībās // Foto: Brēmenes Senāta preses nodaļa

Uzrunā svinību viesiem vēstniece pateicās Rīgai un Brēmeņi par pilsētu vēsturisko saikņu uzturēšanu un stiprināšanu, kā arī uzsvēra privāto iniciatīvu nozīmi, sekmējot sadarbību politikas, ekonomikas un kultūras jomā. E. Kuzma īpaši uzsvēra Brēmenes Baltijas valstu Informācijas centra, kā arī Brēmenes tautiešu kopienas atbalstu un ieguldījumu Latvijas valstiskuma atjaunošanā.

***

Dižkunigaitim Mindaugam Aglonā atklāts bronzas piemineklis

Sagaidot Baltu vienības dienu, Aglonā svinīgi atklāts piemineklis Lietuvas karalim Mindaugam un viņa sievai karalienei Martai.

Ap 1200. gadu dzimušais Mindaugs bija Lietuvas valdnieks un karalis, kuŗš pazīstams ar Lietuvas zemju apvienošanu vienotā valstī un cīņu pret Zobenbrāļu ordeni. Savukārt ar Aglonu viņu, kā vēsta leģenda, saistot sieva Marta, kas cēlusies no dižciltīgas latgaļu dzimtas – viņa bijusi Madalānu pils kēniņa meita. Tiek uzskatīts, ka Mindaugs, kuŗu nogalinājuši savērnieki, kad viņš 1263. gadā bija ceļā uz Aglonu, varētu būt apglabāts zem Aglonas bazilikas, kur 13. gadsimtā bija kapulauks.

***

Nākotnes izglītības tehnoloģijas Latvijas skolēniem

Skolēnu ikdiena varētu būt pavisam citāda, ja vien mācību iestādes izmantotu visas iespējas, ko jau šodien piedāvā Latvijas informācijas tehnoloģiju uzņēmumi – tāds secinājums izriet no Latvijas Informācijas tehnoloģiju klastera (sadarbības) rīkotās inovāciju parādes *Skolēns 2015*. Skolām pieejamo lietu sarakstā ir gan biometrijas risinājumi bērnu un datu drošībai, gan digitālais saturs un elektriski rēģulējamas mēbeles.

Obligātajai literatūrai un mācību grāmatām var viegli piekļūt caur mobilajām ierīcēm, lai nebūtu ik dienu jānēsā līdzī smagās papīra grāmatas. *Tilde, Rix Technologies* un *Tieto* izrādīja mācībām noderīgas mobilās lietotnes un vietnes – Reizrēķins, Gudriņieks, virtuālais nacionālais mūzeju krājums un Rundāles pils mobilā lietotne. *Salons.lv* izgatavotie galdi un krēsli būs īpaši aktuāli klasēs, kurās mācās kā piektās, tā 12. klases skolēni, jo tos var elektriski pierēģulēt atbilstoši augumam. Savukārt Elektronikas un datorzinību institūts izstrādājis elektronisku vesti, kas parūpēsies par staltu stāju ikvienam skolēnam.

***

Kārlis Zariņš Mūžībā

23. septembrī pēc smagas slimības mūžībā aizgājis izcilais latviešu tenors Kārlis Zariņš (6.07.1930. – 23.09.2015.).

Kārlis Zariņš piedalījies vairākos 2000 koncertos Rīgā un citur pasaulē, īpašu ievēribu izpelnījušās viņa interpretācijas Dž. Verdi, V. A. Mocarta, A. Dvoržāka "Rekviēmā", G. Mālera Astotās simfonijas atskaņojumā un "Dziesmā par zemi", A. Šēnberga "Gurres dziesmās" un citur. No 1990. līdz 1991. gadam Kārlis Zariņš bija Latvijas Nacionālās operas mākslinieciskais vadītājs. Apliecinot vokālo meistarību, spilgtas operlomas mākslinieks turpināja interpretēt arī pēc LNO vēsturiskās ēkas rekonstrukcijas, uzstājoties uz sev tik tuvas skatuves līdz pat 2006. gada nogalei.

Profesora Kārļa Zariņa audzēkņi ir solisti Ingus Pētersons, Aleksandrs Poļakovs, Jānis Sproģis, Guntars Vētra, Sergejs Jēgers u. c. Par izcilu ieguldījumu Latvijas vokālajā mākslā Kārlis Zariņš saņēmis Latvijas Lielo mūzikas balvu (1994), viņš ir arī "Aldara" balvas laureāts (1999). 21. septembrī Kārlis Zariņš saņēma *a/s Latvijas gāze* Gada balvu *Operai 2015* katēgorijā "Leģendārs mūžs mākslā".

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Nu nav tādas sīriešu nācijas, nav tādas tautas, nav! Ir Sīrijas dažādo iedzīvotāju kopums, kas runā arābu valodā, ja neskaita kurdu šīs zemes ziemeļu pierobežas joslā, kuru valoda ir irāņu cilmes.

Sīrija ir gana nosacīts vēsturisks šīs zemes nosaukums: romieši tā dēvēja savas imperijas provinci – novadu, kas sniedzās no Mazāzijas jeb Anatolijas līdz Mesopotāmijai jeb Divupju zemei.

Arābiski runājošais Sīrijas iedzīvotāju vairākums nav uzskatāms par tautu: viņiem visiem bija Sīrijas Arābu Republikas pasēs – tas bija viss, kas viņus vienoja kopš 1946. gada, kad Francija galīgi atteicās no sava mandāta, ko tai pēc Osmaņu imperijas sabrukuma bija piešķirusi Tautu Savienība, un radās unitāra Sīrijas valsts, kuŗu kopš 1970. gada ar dzelzainu tvērienu pārvaldīja prezidents Hafezs Asads un pēc viņa nāves – tā dēls Bašars Asads, kuŗu balsts bija viņu dzimtas

“etnos” – alavīti (musulmaņu-šīitu atzarojums), kas apdzīvo Vidusjūras piekrastes strēmeli. Hafezs Asads bija panācis, lai alavītu rokās būtu gan armijas stābs, gan drošības dienests un svarīgākie ministru posteņi. Asadu dzimtai bija pakļauta arī valdošā partija *Ba'ath*, kas sludināja laicīgu (!) arābu nacionālismu ar sociālisma piegaršu.

Alavītu minoritāte nu jau daudzus gadus ir Sīrijas musulmaņu-sunnītu vairākuma naida objekts, īpaši pēc 1982. gada februāra, kad Asada kaŗavīri ar artilēriju apšaudīja Hamas pilsētu, kur bija sacēlušies sunnīti – “musulmaņu brālības” piekritēji, un daudzi tūkstoši civiliedzīvotāju gāja bojā.

Asadu klanu ienāda ne tikai sunnītu masa, bet arī kurdi Sīrijas ziemeļu pierobežā un druzi (no islāma atdalījusies sekta) Sīrijas dienvidos.

Jāatzīst, ka starpkaŗu gados franču mandāta administrācija

Sīrija kā bēdu un intrigu epicentrs

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

bija gudrāka: droši vien pēc principa “skaldi un valdi” viņi ieviesa federatīvu sistēmu: līdzās Libānai savu autonomu valstiskumu saņēma druzi (*Jebel Druz*), ostas pilsēta Latakija kļuva par “alavītu valsti” galvaspilsētu, un abas lielākās pilsētas – Damaska un Haleba (Aleppo) kļuva par divu plašu autonomu novadu centriem. Ieguvums – relatīva stabilitāte...

“Arābu pavasaris”, uz kuŗu Rietumi lika tik lielas cerības, pareģojot visam reģionam gaišu nākotni, Sīrijā sākās 2011. gada 20. janvārī, kad notika pirmie pret Asada režīmu vērstie protesta gājieni. Nu jau asiņainā drāma – Sīrijas pilsonkaŗš pārsniedzis četru gadu sliekšni, bojāgājušo civiliedzīvotāju skaits mērojams simttūkstošos, lielpilsēta Aleppo pārvērtusies kūpošu drupu kaudzē, un gals šīm šausmām nav saskatāms.

Patlaban Sīrijā kaŗo, var teikt, visi pret visiem: pamatīgi vājinātā

Asada armija, piepalīdzot terroristiskās organizācijas *Hezbollah* kaujiniekiem, cīnās gan pret rietumnieciskās ievirzes “brīvījiem Sīrijas spēkiem”, gan pret radikālo islāmistu grupējumu *Al Nusra*, gan pret kurdiem, gan pret jauno, draudīgo, fanātisko un slepkavniecisko *ISIS* jeb Islāma valsti, kuŗu pazudināt un sakaut vēlas – tas kaut kas jauns un neredzēts! – Savienotās Valstis un Krievijas Federācija, jo Putins baidās no *ISIS* aģentiem Ziemeļkaukāzā, Centrālāzijā un pat Volgas krastos.

Kā zināms, bēglus no Sīrijas uzņēma galvenokārt Turcija – gandrīz divus miljonus, Libāna – 1,2 miljonus (klāt pie šīs valsts četriem miljoniem iedzīvotāju!) un Jordānija – 620 tūkstošus, tostarp 79 tūkstoši patlaban mīt Zaātari nometnē: tā ir vesela pilsēta, kuŗas iemītnieki pamazām zaudē cerību, ka varēs atgriezties dzimtenē, un ne mazums meklē iespējas nokļūt Eiropā, vislabāk Vācijā, kur varētu pabeigt studijas, saņemot sociālu pabalstu. Jāņem vērā, ka sīrieši ir relatīvi izglītoti, kamēr afriķāņi no Eritrejas un Sudānas uzauguši primitīvā vidē.

Patlaban Sīrijā “pa istam” grasās iejaukties – tostarp ar militāru spēku – Amerikas Savienotās Valstis un Krievijas Federācija. *ISIS* drauds it kā tuvina Obamu un Putinu, bet jebkurā citā jomā dominē ASV un Krievijas savstarpējā neuzticība un aizdomas. Damaskā Asada režīma pretinieki apšaudījuši Krievijas vēstniecības ēku, un tikmēr Sīrijas Vidusjūras piekrastē, alavītu novadā, tiek drudzaini paplašinātas Krievijas rīcībā esošās kaŗa aviācijas un kaŗa flotes bāzes Latakijā un Tartusā, un pirmie krievu kaŗavīri – “kontraktnīki” jau ieradusies Sīrijā. Daži no viņiem, kas izteica nevēlēšanos “mirt par Asadu”, tikšot tiesāti kā “dzimtenes nodevēji”...

Vai Putins nu pārslēdzies no Donbasa uz Sīriju?

KĀRLIS
STREIPS

Latvijas sabiedrībā un plašsaziņas līdzekļos joprojām galvenais temats ir tā sauktais bēgļu jautājums. Cik no viņiem ir dzimis mūsu valstī? Vai tik kāds no viņiem neizrādīsies terorists esam, vai varbūt atnesīs kādu jaunu, mūsposē vēl nezināmu slimību? Raugi, pat tas cilvēks, kuŗu visas pasaules acu priekšā paklupināja unģāru robežsardze, iespējams, nav tas, par ko viņš uzdodas! Tāpat visa pasaule redzēja, kā mazais zēns, kuŗš bija paklupinātā cilvēka rokās, uznāca uz leģendārās futbola komandas *Real Madrid* laukuma leģendārajam futbolistam Kristiānam Ronaldo pie rokas, jo puikas tēvs, izrādās, savulaik Sīrijā esot bijis futbola treneris un speciālists, un tāpēc *Real Madrid* viņam varēja piedāvāt darbu. Bet tad sākās sačukstēšanās – itimēkla vidē cilvēks savulaik paudis kādus uzskatus, varbūt viņš ir teroristu atbalstītājs, varbūt pats terorists... Grūti ir, ja pirmais, ar ko bēgļiem Eiropā jāsakaras, ir aizdomu plūvurs.

Un nu cits stāsts. Tā paklusām pagājušajā nedēļā Latvijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) vadītājs Jaroslavs Streļčenoks paziņoja, ka turpmāk birojs saviem darbiniekiem par virsstundu darbu nemaksās. Turpmāk maksāts tiks tikai par darbu, kas padarīts no deviņiem rītā līdz pieciem pēcpusdienā. Šis lēmums liek neizpratnē pacelt uzacis un noskurināties. Kā – vai tagad arī korumpantiem būs jāsaprot, ka korumpētās nodarbēs vajag iesaistīties tikai gaišā dienas laikā? Tā, lai KNAB darbiniekiem nerastos liekas neērtības, liekot viņiem darboties arī ārpus

oficiālām darba stundām, bet par to nesaņemot samaksu? Esiet, lūdzu, pieklājīgi, dārgie noziedznieki! Labi, nopietni runājot, jaunākais Streļčenoka paziņojums būtībā ir tikai pēdējais elements ļoti gaŗā piemēru sērijā par to, kā šis cilvēks mērķtiecīgi un konkurēti grauj pats savu iestādi. Jau sen par leģendu kļuvis viņa kašķis ar brīžiem atlaisto, tad atkal amatā atjaunoto, tad atkal atlaisto, tad atkal atjaunoto KNAB direktora vietnieci Jutu Striķi, kuŗa patlaban ir galvenā speciāliste KNAB Juridiskajā nodaļā, jo Streļčenokam pavisam no viņas atbrīvoties joprojām nav izdevies, lai arī kā viņš būtu centies. Rājiens pēc rājiņa, paziņojums, ka Jutai Striķei vajagot atņemt pielaidi valsts noslēpumam – nu, tāda kašisanās, bikstīšana, īstenībā “smilšu kastēs” cienīgas spēlītes – Negribi spēlēties pēc maniem noteikumiem? Nu, tad ņem savu spainīti un lāpstīņu un vācies prom!

Tas nav smieklīgi. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs tomēr ir acināts darīt svarīgu darbu valstī, kuŗā joprojām “septēšanās” visdažādākajās jomās, sākot ar politisko partiju financēm un beidzot ar iepirkumiem. Nesen, piemēram, uzvirmojoja aizdomas, ka Rīgas pašvaldības prasības attiecībā uz jaunu zemās grīdas tramvaju ieviešanu galvaspilsētā ir sakārtojusi tieši tā, lai tās varētu apmierināt tikai viens vienīgs uzņēmums. Tā pati Rīgas dome, par kuŗu tā pati Juta Striķe pateica, ka tajā korupcija esot “sistēmiska.” Nesen kādā intervijā Jaroslavs Streļčenoks īpaši akcentēja to, ka pēdējo gadu laikā starptautiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency Interna-*

tional korupcijas uztveres indeksā Latvija ir pacēlusies līdz pat 43. vietai 175 valstu sarakstā (situācija Lietuvā – 39. un Igaunijā – 26. v.). Kopējais rādītājs indeksā, kur 100 ir “pilnīgi tīra valsts” (pirmajā vietā ir Dānija ar 92 punktiem) un nulle ir ļoti korumpēta (pēdējo vietu ar astoņiem punktiem dala Ziemeļkoreja un Somālija), Latvijai tomēr ir tikai 55, tātad – kaut kur tā apusi. Darāmā vēl ir daudz.

Un tieši šajā situācijā kremt, ka biroja vadītājs ir tik sikumains. Lasītāji zinās, ka pirms pāris nedēļām Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs aizturēja Latvijas dzelzceļa šefu Uģi Magoni automašīnā, kuŗā bija arī kofertītis ar teju pusmiljonu eiro. Kādu brīdi pēc tam žurnālā *Ir* parādījās intervija, kuŗā Juta Striķe un KNAB operatīvo izstrāžu nodaļas priekšnieks Juris Jurašs stāstīja, kā aizturēšanas process ir noticis. Izrādās, Magonis tika aizturēts pēc tam, kad iepriekšējā vakarā (kad acimredzot KNAB darbinieki joprojām saņēma samaksu par virsstundām) viņa birojā notika kratīšana. Taču intervijā Jurašs pateica šādus vārdus: “Es varētu situāciju raksturot tā: nevis pateicoties Streļčenokam, bet, par spīti viņam, ir izdevies, ņemot vērā tendences, kas šobrīd norisinās birojā un ar ko ir jāsakaras īpaši izteikti apkarošanas blokam un manis vadītajai nodaļai.” Un Striķe vēl piebilda, ka tieši “šīs lietas un to darbinieku dēļ, kas pie tās strādāja, es negāju prom.”

Laiks rādīs, kas notiks ar Uģi Magoni. Vispār *knābim* ar plaša profila korupcijas lietām ne vienmēr ir veicies īpaši labi. Tā, piemēram, pirms pāris gadiem ar

ļoti lielu pompu uzsāktā “olīgarchu lieta” patlaban šķiet izčākstējusi pavisam. Lasītāji atcerēsies, ka starp citu minētās lietas kontekstā toreizējais Valsts prezidents Valdis Zatlers ierosināja Saemai atlaišanu, jo “gudrās galvas” izmeklēšanas kontekstā liedza atļauju veikt kratīšanu toreizējā Saemai deputāta Aināra Šlesera mājā. Sākotnēji pret Šleseru, kā arī pret jau tā ar kriminālpasūdzībām apkrauto Ventpils domes priekšsēdi Aivaru Lembergu tika vēsta izmeklēšana par ļoti smagiem noziegumiem, tostarp par kukuļošanu, naudas atmazgāšanu, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu pārkāpšanu. Galu galā Ģenerālprokuratūra pateica, ka pierādījumu nepietiek un, lai arī KNAB apgalvo, ka izmeklēšana turpinās, ļoti ātri tuvojas attiecīgo noziegumu noilgums vai, kā Šlesers to ir klasificējis, “principā pants ir beidzies”.

Grūti ticēt, ka šis procesa atstāstības pamatā nav tas, ka gaisotne Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja patlaban ir pagalam saindēta. Paklusām no darba birojā ir aizgājuši daudzi pieredzējuši izmeklētāji un citi darbinieki. Attiecībā uz Striķes un Juraša teikto minētajā intervijā Streļčenoks ir teicis, ka tas acimredzot ir bijis domāts, lai diskreditētu viņu personīgi. Biroja runassieva aģentūrai BNS teica, ka runa esot par “kārtējo publiski izplatīto nepatieso informāciju, kas klaji maldina sabiedrību, lai, iespējams, “diskreditētu KNAB un Streļčenoku kā valsts varas pārstāvi”.

Šī no Streļčenoka puses ir ieras-

ta taktika. Jau pirms kāda laika birojs laida klajā gaŗu depešu, kuŗā bija uzskaitīti apgalvojumi par KNAB darbu no dažādiem plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistiem, par katru no apgalvojumiem sakot, ka tā nav, bieži vien nepasakot – kāpēc tā nav. Tajos gadījumos, kad tiesa ir likusi Jutu Striķi atjaunot darbā, biroja vadītājs ir teicis, ka viņš apšaubā tiesu “objektivitāti.” Tāpat gluži politikāniskā gaŗā, viņš ir runājis par politiskām savzvērestībām un sazin vēl ko.

Man, savukārt, liekas, ka problēma ir tā, ka, iecelot Jaroslavu Streļčenoku KNAB direktora amatā, Saeima kārtējo reizi ir nošāvusi greizi. Pirms Streļčenoka KNAB direktors bija Normunds Vilnītis, par kuŗa darbu var teikt tikai to, ka viņa uzdevums, šķietami, bija pretkorupcijas biroju novājināt tik tālu, lai to vispār varētu likvidēt. Par pašreizējo direktoru sākotnēji cerības bija gana lielas, viņš ilgstoši bija strādājis birojā, “drēbī” acimredzot pazina – varbūt beidzot KNAB varēs pievērsties savam istajam darbam. Cerības ir bijušas veltīgas. Noziedzības apkarošana neizbēgami ir t. s. 24/7 process un, ja Jaroslavs Streļčenoks to nesaprot, tad acimredzot birojam ir vajadzīgs jauns priekšnieks.

Bet, kas to dos? KNAB direktors strādā Ministru prezidentes uzraudzībā, bet viņu iecelt un arī atcelt no amata var tikai Saeima. Parlamentā, savukārt, darbojas politikāņi, un viņiem, visticamāk, vājš pretkorupcijas birojs ir krietni tikamāks par spēcīgu biroju, kaut vai tāpēc, ka KNAB pienākumos arī ietilpst partiju financēšanas uzraudzība.

Cīņa pret cīnītājiem

ZIGRĪDA
DAŠKEVIČA

Neviens nenolieg valodnieku atgādinājumu, ka pārmaiņas valodā notiek katrā dzīvā valodā, arī latviešu valodā. Cits jautājums – vai pārmaiņas liecina, ka valoda attīstās, bagātāks kļūst vārdu krājums, vai tā iet klibodama, balstoties uz citvalodu krūkiem. Reti redzam un dzirdam valodnieku diskusijas ar tautu par valodas problēmām. Jāpiekrit preses izdevumu lasītājam, kas sašutumā par vārdu *koučings* jautā, ko dara valodnieku institūcijas, lai novērstu latviešu valodas kropļošanu.

Gandrīz kā atbilde šim jautājumam kļāj nāca ziņa, ka darbu sāks Valsts valodas centra sabiedriskie palīgi. **Sā gada 8. septembrī Ministru kabinets atbalstīja informatīvo ziņojumu, kas paredz izveidot Valsts valodas centra (VVC) sabiedrisko palīgu institūtu, lai sekmētu latviešu valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, kā arī sniegtu atbalstu VVC Valsts valodas likuma mērķa īstenošanā. Šāds sabiedrisko palīgu institūts regulēs sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldē.**

Informācijā norādīts, ka sabiedrisko palīgu darbībā paredzēts arī

informācijas tekstu atbilstības latviešu literārās valodas normām izvērtēšana un ieteikumu sniegšana konstatēto neatbilstību novēršanai.

Plašāka informācija atrodama Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas ziņojumā.

Ši ziņa ir apsveicama, un jācer, ka būs labvēlīgi rezultāti. Taču arī tautai ir pienākums izbeigt piekopt citvalodu kultu.

Sekojojot ikdienā plašsaziņu publikācijām un klausoties LTV raidījumus, reizēm šķiet, ka jāķeras pie asās slotas.

Vēl aizvien ir dzirdama padomju gados gūtā krievu valodas ietekme. Vēl pirms pāris dienām Saimes deputātu sarunā bija dzirdams „klasiskais” krievu valodas teiciens – *pa lielam*, kas 2010. gadā bija izsludināts par nevērtu.

Kronvaldu Atis kapā apmestu kūleni, ja viņš dzirdētu un redzētu, kas noticis ar viņa darināto vārdu zīmēt un zīmulis. *Latvijas Avīzes* portālā ir publicētas šādas rindas:... “kur sakņojas Latvijas amatpersonu tieksme zīmēt?” Nepārvaldot krievu valodu un apzinoties, ka nav darišana ar zīmuliem, tikai izlasot tekstu, varēja

uzminēt, ka domāts bija dižoties, izrādīties.

Ir vairāki vārdi, kas it kā mainījuši sākotnējo nozīmi. Ļoti bieži dzirdams ir vārds “aizdomāties”. Ja agrāk mēs, nogrimuši domās “aizdomājāmies”, tad tagad notikumi mums “liek aizdomāties”. Interesants ir vairākkārt redzētais vārds “noslepenots”. Izcilā žurnālā *IR* redzams virsraksts: “Putina noslepenotais rīkojums liek aizdomāties par Krievijas armijas klātbūtni Ukrainā”. Pārmaiņa redzama norādījumā, kā jāuzrunā oficiālas amatpersonas. Valsts prezidenta portālā teikts: “Cienījamā (vārds) kundze, “Godātais (vārds) kungs.” Jautājums, kāpēc vienam īpašības vārdam ir noteiktā galotne, otram nenoteiktā. Labi iepazīties ar pārmaiņām un jaunumiem latviešu valodā.

Cits jautājums, vai visam akli jāseko.

Ir jau redzētas un dzirdētas citas pārmaiņas, kas šķiet divainas, bet ne vienmēr nosodāmas. Daudz nopietnāka ir apsēstība ar anglicismu. *Imidži, performances, koučingi, šovi, limiti, serviss, menedžeri* un tamlīdzīgi briesmoņi, kas piesārņo mūsu valodu.

Vai ir pamats bažām, ka latviešos vairs nav jaunrades gara un “mēs esam kļuvuši par imitētājiem” (Dr. phil. R. Āboltiņa). Vairāku valodnieku uzskatos valodas piesārņošanā manāma publikācijās, kas saistītas ar tirdzniecību. Rakstu krājumā “Latviešu valoda patstāvīgā un mainīgā” Raimonds Apinis, pētot vārdu konkurenci valodas attīstībā, atklāja, ka, piemēram, “menedžmenta kursi” esot prestižāki par “pārvaldības kursiem”. Kā redzams, ievērojot komerciālas intereses, tiek veicināta valodas piesārņošana. Varbūt lai apmierinātu visus, vismaz vienai ziņu aģentūrai reklāma ir: *Leta pakalpojumi, serviss*. Cik iedarbīgi ir gadu gaitās pieņemtie likumprojekti, lai novērstu valodas pakļautību tirdzniecības interesēm, būtu jāzina lietpratējiem.

Latviešu valodas saglabāšana, aizsardzība un attīstība ir viens no Valsts valodas likumiem.

Ši gada sākumā krievvalodīgie sacēla traci par VVC aicinājumu darba vietās runāt valsts valodā. Aicinājumā tika paskaidrots, ka valsts valoda būtu jālieto veikalos, sabiedriskajos transportos, birojās un iestādēs, kur darbinieki

veic savus pienākumus citu personu klātbūtnē. Protams, ka likums neattiecas uz iedzīvotāju valodas lietošanu ārpus darbavietām. Saņemts ieteikums amatpersonām lietot valsts valodu, sniedzot intervijas plašsaziņu līdzekļos Latvijā.

Nejausi kļuva zināms, ka 3. oktobrī Liepājā notiks rakstīšanas svētki “Rakstīt pareizi ir moderni”. Svētki domāti, lai attīstītu latviešu valodas rakstīšanas prasmi un audzinātu cieņu pret dzimto valodu, kā arī, lai saliedētu sabiedrību. Svētkos paredzēti arī muzikālie priekšnesumi un lekcija par latviešu valodas sarunvalodu.

Vērts pārdomāt, vai tāds sarīkojums būtu pieņemams latviešiem ārvalstīs, īpaši jaunākajai paaudzei.

Daudziem derētu iegaumēt Latvijā un ārvalstīs nonākušajiem Ata Kronvalda teikto: **Valoda ir tā laipa, pa kuŗu sastopas gars ar garu, prāts ar prātu, cilvēks ar cilvēku, lai tie mājotu diezin cik tālu cits no cita.**

Lai gan Liepājā diktāta rakstīšana notiek otro gadu, tad šogad 3. oktobrī ikvienam interesentam visā pasaulē pirmo reizi būs iespējams piedalīties diktāta rakstīšanā (*skat. BL nr. 35*).

Lasām selektīvi

Maija Kovaļenko, Struteles pelēkie baroni, Krišjāņa Barona dzimtā pagasta vēsture, apgāds „Jumava”, bez gadskaitļa, 296 lpp.

EDUARDS
SILKALNS

Kāds Jāzepa Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas mācībspēks savas klavierklases studentu priekšnesuma vakarus pa reizei ievada ar domas paudumu, ka cilvēkus pasaulē varot iedalīt divās kategorijās: tādos, kas prot spēlēt klavieres, un tādos, kas neprot. Divos grupējumos varam sadalīt arī grāmatas: no vāka līdz vākam lasāmajās (piemēram, episkā daiļliteratūra) un pāršķirstāmās, pārlopojamās, šad un tad konsultējamās (enciklopēdijas, pavāru grāmatas). Gluži kā dzīvnieku pasaulē ir mūļi (zirgu un ēzeļu krustojums jeb starpstadija), tā mūļi pārnestā nozīmē atnesas arī grāmatniecībā. Viens tāds ir strutelnieces Maijas Kovaļenko pamatīgais pētījums par savu senču un citu kādreizējā Struteles pagasta iedzīvotāju dzīvi un likteņiem grāmatā **Struteles pelēkie baroni**.

Cenšoties būt apzinīgs un atbildīgs grāmatu apskatnieks (jo kā var ieteikt vai pelt kādu grāmatu tāds, kas to nav rūpīgi izlasījis?),

sāku Baronu grāmatu lasīt vārds vārdā, līdz 15. lappusē nonācu līdz šādiem barona Franca Georga fon Pfeilicera-Franka radu rakstiem:

Viņa vecākais dēls Ferdinands fon Pfeilicers-Franks bija precējies ar Hedvigu Elizabeti Juliani fon Medemu (Medem, 24.10. 1724 – 08.02. 1813 Jelgavā), kuŗai no mātes puses bija arī fon Bironu asinis. Viņiem piedzimuši trīs dēli – Peters Georgs (1752-1825), Georgs Frīdrihs Ernsts (1760, Strutelē – 27.04.1830., Prankas muižā, Jaunsvirlaukas pag.) un Ernsts Johans (1762-1847).

Ferdinanda vidējais dēls Georgs Frīdrihs Ernsts fon Pfeilicers-Franks bija precējies divas reizes, pirmās laulības dēļ Johans Frīdrihs Petrs (1786-1831) miris gadu pēc tēva. 1818. gadā Georgs Frīdrihs Ernsts stājās otrajā laulībā ar Juliani Annu Konstanci, dz. fon Klopmani (Klopmann).

Neturpināju lasīt līdz lappuses apakšai, bet pašķīru dažas lapas uz priekšu, lai pārbaudītu, vai radu raksti tādā pašā garā tiek turpināti. Un kā vēl! Lappusēm no vietas klāstīts, kas ko un kad precējies, kādos vārdos tikuši kristīti viņu bērni, ar ko un kad tie savukārt precējušies, kad un kur vecāki miruši un tā joprojām. Milzu personāžs, vārdi tik un tā nepaliek prātā, un kālab gan lai tie paliktu? Šai brīdī sapratu, ka grāmatu vairs tikai izskatīšu, ne izlasīšu.

Grāmatas autore Maija Kovaļenko ievadā pastāsta, ka kopš 2010. gada informāciju ieguvusi gan no tīmekļa, gan strādājot klātienē ar dokumentiem Latvijas Valsts vēstures archīva lasītavā. Viņa vaļsirdīgi atzīstas:

Protams, tie ir... t.s. sausie fakti

par cilvēku dzimšanu, nāvi, laulībām un bērniem. Pietrūkst stāstu par viņu dzīvi, spēku, vājumu, pasaules redzējumu un likteņiem.

Autore te uzsitusi naglai uz galvas. Viņas personāžs sauktin sauc pēc kādas Ingūnas Baueres vai Ingas Ābeles, varbūt pēc Valža Rūmnieka un Andreja Miglas, kas, liekot lietā arī fantāziju, iepūstu viņos dzīvības dvasu un ievēdotu viņus romānā.

Pirmo atelpu no šķietami nebeidzamajiem personu vārdiem un no svarīgajiem datumiem viņu dzīvē lasītājs gūst 19. – 20. lappusē, kur autore drusku negaidīti pārmetas uz tēlainu stāstījuma stilu un no specifiskiem, bet izvēlētajā daudzumā lasītājam grūti sagremojamiem datiem pāriet uz dažiem vispārīgajiem:

Muižnieku dzīve ritēja savu gaitu – bērnus audzināja aukles un audzinātājas, tie ieguva labu izglītību, apguva valodas un mūzikas instrumentus. 19. gs. 70. – 80. gados dzīvesveids muižās bija šāds – viesu uzņemšana, medības, vizītes, politiskās diskusijas utt. Apģērbam tādā dienaskārtībā bija liela loma. Jebkuŗai bagātai dāmai dienā bija jānomaina seši tērpi atbilstoši dienasstundai un notikumam. Garderobē bija jābūt rīta, pusdienas un vakartērpam, pastaigu, vizīšu, viesu pieņemšanas, ceļojuma, medību, jūrmalas tērpam, tērpiem zirgu izjādēm, koncertiem, operai, sēru tērpam un vēl citiem atbilstoši nepieciešamībai.

Pacietīgam grāmatas šķirstītājam, pārļāizot skatu tikai vārdiem un datiem, atklāsies itin prāvs skaits notikumu vai apstākļu izklāstu, kas piesaistīs viņa uzmanību un attaisnos grāmatas iegādi

veikalā, pasūtīšanu vai aizņemšanu bibliotēkā. Īpaši jaukas ir kursīvā iespēstās vietas, kur saglabāta senu likumu, dokumentu, rakstu veclaicīgā valoda un mūsu prātam arī varbūt mazliet naiņa doma.

Lūk, 1819. gada Vidzemes Brīvlatīšanas likumā paredzēta uzvārdu došana zemniekiem:

...katra saimnieka cilts saviem kristības vārdiem vēl vienu uzvārdu pieliek. Tas uzvārds, ko katris sevīm būs pieņēmis, tad vairs nav pārmiņjams ar cita bez valdības palāušanas... Pie šiem tādiem uzvārdiem izraudzītie uz brīvlaišanu tiek uzņemti vārdu rullē. (51.)

Kāds Teodors Viegmans sastādījis testamentu “mājas kārtībā” saimniekam Ansim Plūksnem, kuŗš pats nav pratis rakstīt. Testaments sākas tā:

1901. gada 17. aprīlī es, Ans Petera d. Plūksnes, 76. savā dzīvības gadā, manīdams savu pēdējo stundu tuvu un būdams vēl pie pilnas saprašanas, taisu savu testamentu, kas zīmētos uz manas kustamas un nekustamas mantības nošķiršanu maniem pēcnācējiem. Mana vēlēšanās un griba ir tā, ka pēc manas nāves lai neveltos starp piederīgiem nekādi strīdi un šķelšanās, tādēļ savu mantību nošķīru šādā kārtā. (208.)

Jāatzīmē, ka 30 gadus vēlāk Plūksnes Anša negribētie strīdi un šķelšanās tomēr sākušās, un tie aprakstīti nākamajās divās lappusēs.

Maija Kovaļenko raksta kā par savas puses baroniem, tā saimniekiem, kā par promincēm, tā par ārpus savas vides un laika pilnīgi nepazīstamiem cilvēkiem, kā par veciem laikiem, tā par pa-

visam jauniem. Jauno laiku cilvēku un notikumu aprakstos atrodama “dzīvības dvaša”, kādas pietrūkst vārdiem un datumiem piesātinātajos vecajos laikos. Valža Dzelzgalvja – sākumā skolēna, tad nacionālā partizāna, tad izsūtītā, beigās brīvību atguvušajā Latvijā Tēvzemes Daugavas Vanagu Talsu nodaļas priekšsēža – dzīves stāstam autore varējusi atvēlēt veselas trīs lappuses. Par jauno laiku cilvēku likteņiem var intervēt cilvēkus, kas viņus pazīnuši, un, pašai savā pusē dzīvojot, autorei būs saglabājusies sava tiesa iz pašas dzīves smeltu atmiņu.

Divām lasītāju kategorijām **Struteles pelēkie baroni** šķitīs sevišķi pievilcīga grāmata, un uz viņiem neattiecas pirmīt sacītais par tās pārlopošanu vai pāršķirstīšanu vien. Pirmā kategorija ir tagadējie vai agrākie Struteles pagasta vai tā tuvākās apkārtnes ļaudis, kam gribēsies aplūzināt pašu zināšanu un atmiņas ar to, “ko tā Maija Kovaļenko tur sarakstījusi”. Otrā kategorija ir Latvijas vēsturnieki, kas labprāt uzzinās, ciktāl Struteles mikropasaulīte (atvainojos) sakļaujas ar viņu zināšanām un atziņām par Latvijas (vai vismaz Kurzemes) likteņiem kopumā.

Grāmata, kā jau visi “Jumavas” apgāda izdevumi, ir glīti izdota, un tajā ir daudz fotoattēlu. Kā kritiķus, tā bibliografus var kaitināt izdošanas gada neatzīmēšana ne titullapā, ne grāmatas pasītē. Vai tādā veidā apgāds cer grāmatu saglabāt mūžīgi jaunu?

Vārdu sakot, novēlu strutelniekiem un vēsturniekiem interesantu iedziļināšanos **Pelēkajos baronos**, bet pārējiem – laimīgu selektīvu lasīšanu!

ROMĀNS TURPINĀJUMOS

PĒTERIS
AIGARS

(Turpināts no Nr. 36)

“Vinsent, jūsu doma ir pārāk neparasta, lai es spētu tajā iedzīvoties,” izvairīgi teica Vanda. “Tas viss pieder tālākai nākotnei. Bet man ir jāizšķiras jau šodien, jau šajā vēlajā stundā. Es teicu, man jāglābj kāds jauns cilvēks.”

“Mēs viņu glābsim. Dodu savu godavārdu, ka darišu visu, ko vien jūs teiksiet, lai aizkavētu viņa braucienu uz Ungāriju. Ugunskurs jau tā ir pārāk liels, to nedrīkst vēl vairāk kurināt. Gribo būt tikai pazemīgs kalps, jūsu ēna, jūsu ieroču nesējs. Būtibā jūs pārstāvat to pašu viedokli, ko es, tikai katrs savus uzskatus izklāstām citos vārdos.”

“Nē, Vinsent, jūs maldāties. Mūs šķir aiza, pārāk dziļa aiza. Nezinu, vai tā būs kādreiz aizberama. Lai izbeigtu pretrunas pasaulē, jums vispirms jāietiek galā pašam ar savām pretrunām. Jūs mājā gaida Horācijs.” Vandai bija sāpīgi tā runāt, bet viņa negribēja to noklusēt.

Vinsenta acis kļuva atkal drūmas, uzaču loki savilkās augstāk, apskaidrība sejā, kas bija sarunas pēdējos brīžos, pārvērtās nicinošā smīnā.

ALEKSANDRS
GĀRŠA, jurists un politologs

Dzirdēts un rakstīts par Ķīnu ir sen un daudz. Aizgājušos gadu simteņos tā bija viena no mistiskām Tālo Austrumu zemēm. Pat relatīvi nesen vēl daudziem īsta priekšstata par šo lielo valsti nebija. Savukārt tagad maz būs tādu, kas nezina, ka tā ir iedzīvotājiem bagātākā un viena no lielākajām zemēm pasaulē. Iedzīvotāju skaita ziņā vienīgi Indija sāk tai konkurēt. Mūsu lielajam Austrumu kaimiņam nav pat astotās daļas no Ķīnas iedzīvotāju skaita! Saimnieciski šī tālā Austrumu zeme ilgi kliboja. Sevišķi Mao Cze Duna laikā. Zemei ar relatīvi nelielu atomieroču krājumu vienīgā varenība bija tās neizmējami lielās potenciālu kaņavīru rezerves. Saimnieciski šī zeme atpalika arī moderno tehnoloģiju ziņā. Tauta dzīvoja nabadzībā un atpalcībā, daudzi pat badā. Pie pasaules mēroga saimnieciskām un militārajām lielvarām to nu nekādi nevarēja pieskaitīt.

Pēc Mao Cze Duna nāves Denga vadībā valsts pēkšņi mainījās. Komunistu režīms, pretēji visai komūnisma pamatteorijai, pēkšņi un ātri atvēra durvis kapitalismam. Gan stingrā valsts uzraudzībā. Tik ļoti straujas pārmaiņas un saimniecisku augšupeju Āzijā bija sekmīgi radījuši vienīgi 19. gs. Japāna – toreiz arī bez režīma liberalizācijas vai demokratizācijas.

Ķīna kļuva par aktīvu dalīb-

“Lūdzu, nepārprotiet manu satikšanos ar Horāciju,” teica viņš, iekšēji neaizkars. “Kā lai atstumju šo nelaimīgo zēnu? Viņš man pielipis kā dadzis...”

Atkal runā nepatiesību, nedomāja Vanda, bet neteica nekā. Iestājās klusums. Vinsents atgādās, ka savu lomu, vismaz šovakar, notēlojis ne sevišķi pārliecinoši. Ir jāmeklē citi izteiksmes līdzekļi, cita skatuves iekārta, varbūt tad veiksies labāk. Liekas, Vine būs istā vieta.

Viņš sniedza Vandai vēsu roku. “Ar labu nakti! Piedodiet, ka aizkavēju jūs ar saviem jautājumiem. Viss būs, kā norunāts. Mēs kopā dosimies uz Vīni. Jau nācis cilvēks ir jāglābj. Kopīgiem spēkiem mēs to panāksim.”

“Paldies, Vin, par draudzību. Paldies!” Vanda smaidīja. Viņa tagad saprata labi, ko domāja Vinsents ar kopīgiem spēkiem. “Uz redzēšanos lidlaukā.”

“Ar labu nakti,” Vinsents klusi aizvēra durvis un pazuda naktī, būdams pats daļa šīs nakts. Vandai piegāja pie loga un raudzījās laukā. Aizmigušā pilsēta lēnām elpoja. Tās pulsi sita mierīgāk. Tikai retumis pa ielu aizdrāzās kāda mašīna. Mēness spīdēja iesārti zeltains, un atkal visa Van-

das būtne tiecās pēc Česlava... Viņa apsēdās, paņēma biezu mēļu papīra lapu un rakstīja. Rindas neritēja taisni, satrauktās rokas vilkti, burti lēkāja, bet viņas domas bija skaidras:

“Mīļais!
Ir vēlā nakts, kad rakstu Tev... Piedod, jūtos vainīga, neesmu Tevi labi sapratusi, kā vajadzēja. Piedod, ja vari. Man pašai kauns par savu patmīlību. Gribo laboties. Tik ilgi, kamēr Tu nebūsi atbrīvojis mani no uzticības zvēresta, palikšu Tava, kā esmu solījusies. Tu esi mans vienīgais. Viss cits tagad ir atvairīts, aizmirsts un izlidzināts. Mani vada tikai mīlestība. Gaidu Tevi nepacietīgi. Tava Vanda.”

Studente pārslasīja vēstuli vairākkārt. Nebija pateikts viss, ko viņa patlaban juta, bet nebija spēka vairāk teikt. Galva likās tukša, dvēsele izmocīta. Viens bija panākts, – viņa vairs nesvārstījās. Vinsents arī pēc pašatklāsmes bija un palika viņai svešs.

Pulkstenis rādīja rīta trešo stundu, kad viņa mēlīti un galvu ietinusi studentes šallē izgāja uz ielas un devās stacijas virzienā, kur dežurēja taksometri. Vēl šonakt vēstule bija jāaizved līdz mājai, kurā dzīvoja Teodozija, lai

no rīta to saņemtu Česlavs. Katra stunda bija svarīga. Varbūt viņu valdzinājusi kāda cita meitene, varbūt tā bija vienkārši ietiepība?

Taksometrs steidzās cauri pus-aizmigušajai pilsētai, jo lielpilsētas nekad pilnīgi neaizmieg. Krustoja laukumus, drāzās pa likumotām un taisnām ielām, samazināja ātrumu likumos. Vandai šajā kustībā bija labi, viņa apzinājās, ka dara labāko, kas pašas spēkos.

Beidzot bija Kensingtona parks un mazā ieliņa pie parka, kurā Viktorijas stila celtā mājā dzīvoja lēdija Keskva ar savu dižciltīgo apteksni. Nokauca bremzes. Vanda veikli izlēca un iemeta vēstuli kastītē, kur agrāk šad un tad viņa bija metusi vēstules Česlavam.

No Keskvas mājas viņa lika braukt uz Viktorijas staciju. Paskatījās pulkstenī. Pēc stundas aties pirmais vilciens uz pilsētiņu kanāla malā, kur dzīvo vecāki. Lai notiktu, kas notikdams, tagad jārunā ar māti. Pirmais gan bija lēnais vilciens, kas, izdodot pastu, pietur visās stacijās, bet mājās aizmigt tik un tā nespētu. Studente atzvēlās atkal auto sēdekli, ietina galvu šallē, aizvēra acis. Mašīna viņu nesa un šupoja...

PIE ĢIMENES PAVARDA

Marija Kvjatkovska, padrukna sārtaidze, sēdēja atzveltne krēslā, ietinusies puķainā zīda kimono un atbalstīdama izstieptās kājas uz popēta soliņa. Rīta kurpes ar kupliem pušķiem atradās līdzās uz sūnu krāsas grīdsegas. Kundze dzēra tēju ar aveņu ievārijumu no seklas Rozentāla porcelāna tasītes. Avenes bija lasītas pašu dārzā. Kamēr apteksne Džūna, kurai seja bija šokolādes krāsā, sukāja ar lielu baltu suku kundzes gaiši pelēkos matus, namamāte vēroja televīzijas raidījumu. Tā bija kārtējā rīta nodarbošanās, kad vīrs aizvadīts uz biroju.

“Džūna, ielejiet man vēl vienu,” kundze pasniedza jamaikietei tasīti, “tikai stiprāku un karstāku. Un pabīdīet aiz muguras spilvenu, popējums spiež, nezin, ar kādu materiālu viņi piepilda mīkstos krēslus,” pukojās kundze. Apteksne nolika uz mirkli tasīti un saudzīgi aizlika kundzei aiz muguras divāna spilvenu, kas bija pildīts zoss dūnām.

“Paldies, pavisam citādi,” pieminēja kundze. “Un tējai tikai vienu graudiņu cukura. Ārsts teica, ka es par daudz lietoju saldumus.”

(Turpinājums sekos)

ĶĪNA UN MĒS

kos Krievijā bija ļoti krasa pret Ķīnu vēsta naidīga propaganda, kas nepārprotamos toņos brīdināja par ķīniešu draudu visai Padomju Krievijai, pat latviešus mēģinot, šādi apmūļojot, iebiedēt. Krievu bailes gan faktiski bija par saviem Sibīrijas apgabaliem, ne jau par Eiropas daļu.

Pats guvu interesantu pieredzi, kad Ķīna atvēra savas durvis Rietumu tūrisma. Devos garā dienas ekskursijā no Makao. Robežpunktā mani apturēja un no grupas atdalīja. Kad jautāju kādēļ, norādīja ierakstu manā pasē – “dzimis Rīgā”. Izbrīnā skatījos uz robežpolicistu. Atbilde bija strupa: jūs esat dzimis “Padomju fašistu” zemē, un tādas tūristus mums nevajag! Sekoja garāka izskaidrošanās, es paskaidroju, ka esmu dzimis neatkarīgajā Latvijā, kurā Padomju Krievija iznīcināja, tāpēc man pret Padomju Krieviju nekādas lojalitātes nav. Piesauca augstāku virsnieku, kurš atplauka smaidā un nomurmināja: “Tad jau jūs neesat padomju krievu fašists, un viss ar jums ir kārtībā. Jūs tūres grupa gan jau aizbraukusi, bet nebēdāji, noorganizēsim jums mazu, speciālu minibusu ar tulci, kas labi prot angļu valodu.” Tā nu devos tālāk interesantajā dēkā, Ķīnas iekšzemes virzienā.

Par notikušo pārsteigums bija liels. Gide – tulce bija izskatīga jauna ķīniete ar labām angļu va-

nieci pasaules politikā un starptautiskajās organizācijās. Pamazām pasaules starptautiskā tirgus politikas rezultātā, piedāvājot zemas algas un viegli apmācāmu darbaspēku, tā palielināja rūpniecības emigrāciju no attīstītajām Rietumvalstīm ar tām raksturīgo dārgo un dažādām nodēvām aplikto darbaspēku un ražošanu. Ķīna izrāvās priekšā Japānai un mazākā mērā arī Dienvidkorejai un citiem konkurentiem, kur algas bija kāpušas.

Milzīgais iedzīvotāju skaits nodrošināja arī lielu iekšējo tirgu. Dažu gadu desmitu laikā Ķīna izauga par pasaules otru lielālo ekonomiju, apsteidzot ne vien Eiropas ekonomisko lielvalsti Vāciju, bet pat Japānu. Daudzas Rietumvalstis kļuvušas tik atkarīgas no Ķīnā ražotiem, ikdienas vajadzībām nepieciešamiem produktiem, ka dzīve kļuva gluži vai neiespējama, ja pēkšņi to plūsma apstātos. Iespējas šos produktus ražot lielā daļā Rietumu ekonomiju ir zudusi un būtu grūti un lēni atjaunojama.

Ir interesanti, ka komunistiskā iekārta Ķīnā spēja šīs milzu pārmaiņas pārdzīvot un pretēji komūnisma pamatprincipiem un teorijai varēja tās ne tikai pārdzīvot, bet pat tām prāgmātiski pieļāgoties. Izveidojās neparasta komūnisma un kapitalisma sintēze, kurā labāk apzīmēt par dažkārt ne sevišķi “gludu” koeksistenci. Lai gan saimnieciski ļoti veik-

smīga valsts, tomēr cilvēktiesību, indivīda brīvības un demokrātisku reformu ziņā Ķīna ir pilnīgi nesekmīga. Taču jāatzīst, ka radies zināms jūtīgums attiecībā uz to, ko domā ārpusaule.

Bet kā gan tas viss attiecas uz mums, latviešiem, un mūsu atjaunoto valsti? Drausmīgā pieredze ar komūnisma krievu versiju divās gaŗās okupācijās, šķiet, daudz no mums, komūnismu vien pieminot, izraisa pretīgas izjūtas. Bet cik latviešiem kaitējis Ķīnas komūnisms, cik no tā miruši, cietuši vai kļuvuši represēti Latvijā? Kādu negatīvu iespaidu tas uz mums atstājis? Tiesa, pārākumi pret cilvēktiesībām mūsos pamatoti izraisa negatīvas emocijas, jo dzīvojam Rietumu ideoloģijas ietekmē un vidē. Mums, protams, nepatīk Ķīnas pašreizējā draudzēšanās ar Putina Krieviju.

Paskatīsimies dziļāk: nesenos laikos introvertā Ķīna un eksponsors imperialistiskā Krievija nav gan bijuši sevišķi draugi. Īpaši pagājušā gadsimta beigu posmā, Korejas kara beigās, Padomju Krievijai ar Ķīnu bija vēl lielākas pretīšķības nekā Ķīnai ar ASV. Mao Cze Duna laikā šīs pretīšķības noveda pie lielāku apmēru militārām robezsadursmēm uz Padomju Krievijas dienvidaustrumu robežas. Tajos laikos gan Ķīna bija militāri daudz vājāka un Padomju Krievija spēcīgāka. Padomju lai-

loda zināšanām. Viņa izrādīja palielu apvidu šajā Ķīnas daļā, tostarp tai skaitā San Jat Sena dzimto, ļoti askētisko māju, par kurū gide stāstīja ar lielu bijību. Izrādās, ka Sun Jat Sens ir bijis kā Ķīnas nacionālists, tā arī Mao Cze Duna komunistu kopējais ideoloģiskais tēvs!

Sinologs Franks Kraushārs nedēļrakstā IR, nr. 38

“Par ķīniešiem, – tiklīdz parādās iespēja caur viņiem piesaistīt naudu, tā visi šie aizspriedumi izzūd. Viena daļa ķīniešu ir turīgi cilvēki, kas Latvijā vienkārši iegulda savu naudu, viņi te nemaz tik bieži neuzturas. Otra daļa ir vecāki, kurī vēlas, lai viņu bērni saņemtu izglītību ārpus Ķīnas. Viena no lielākajām problēmām Ķīnas sabiedrībā un darba tirgū ir milzīga spriedze. Tie ķīnieši, kas paliek Latvijā, ir noteikti ieinteresēti dzīvot šajā zemē. Tas ir ētisks potenciāls. No paša sākuma noliedzot šo motivāciju, uzskatot svešiniekus par draudu, mēs paši radām šo draudu. Ja Ķīnas ekonomikā iestāsies ne tikai stagnācija, bet arī lejupslīde, tad gan mums ir jāreķinās ar īstiem bēgļiem no Ķīnas. Ne tikai tāpēc, ka daudziem cilvēkiem tad būs grūti iztikt. Arī tāpēc, ka tad, kad beigsies izredzes uz ekonomisku izaugsmi, režīmam būs problēmas, un Ķīnā sāksies politiska nestabilitāte.”

(Turpinājums sekos)

Jaunā luterāņu Dziesmu grāmata

Ar archibīskapa Jāņa Vanaga vadītu dievkalpojumu 19. septembrī Rīgas Domā luterāņi svinēja jaunās LELB Dziesmu grāmatas atvēršanas svētkus. Jaunais Dziesmu grāmatas izdevums, kas tapis 10 gadu garumā un ietver gan tradicionālās baznīcas dziesmas, gan jaunus autordarbus, ir nozīmīgs notikums latviešu luterāņu draudzēm gan Latvijā, gan visā pasaulē.

Grāmatas veidošanā būtiska bija no LELBāL pārņemtā pieredze. Lai gan iepriekšējā, 1992. gadā izdotā Dziesmu grāmata, lielākoties tika veidota vēl pirms mūsu baznīcas 20. gadsimta beigū Atmos, turklāt lielā mērā ārpus Latvijas, tā kalpoja par labu pamatu šai Dziesmu grāmatai, jo sastādītāji bija veikuši ļoti lielu un rūpīgu darbu. Veidojot šo grāmatu, ļoti nozīmīga jaunu melodiju un tekstu radīšanā un emendēšanā bija sadarbība ar latviešu komponistiem un tekstu autoriem ārpus Latvijas. Dziesmu grāmatas veidotāji pateicas LELBāL Baznīcas Liturģijas un mūzikas nozarei un mācītājam Sarmāi Eglītei, tekstu atdzejošanā daudz palīdzējis māc. Ivars Gaide, melodijas iesūtījuši komponisti Andrejs Jansons un Guntars Gedulis.

No kreisās: komponists Raimonds Pauls saņem jauno Dziesmu grāmatu no archibīskapa Jāņa Vanaga. Mūzikas un liturģijas nozares komisijas vadītāja Ilze Sprance, dzejnieks un mūziķis Guntars Račs // Foto: Ansis Klucis

“Jaunā dziesmu grāmata ir mūsu baznīcas pēdējo gadu desmitu attīstības ceļa liecība,” atzīst Ilze Sprance, LELB Mūzikas un liturģijas nozares vadītāja, kuŗas vadībā tapis jaunais izdevums. “Jau kopš 1990. gadu sākuma, atjaunojoties un pieaugot garīgajai dzīvei draudzēs, pieauga arī dievkalpošanas intensitāte un draudzes līdzdalība tajā. Līdz ar

to pamazām nobrieda vajadzība pēc jaunas Dziesmu grāmatas.”

Dziesmu grāmatā iekļautas 656 dziesmas (līdz šim izmantotajā Dziesmu grāmatā ir 585 dziesmas), turklāt saturiski Dziesmu grāmata būtiski atšķiras no pašlaik draudzēs lietotās. Vairāk nekā puse dziesmu “pārceļojušas” no 1992. gada kopā ar LELBāL (Latvijas ev. lut. Baznīcu ārpus

Latvijas) veidotā izdevuma, bet vairākām dziesmām veikta tekstu un melodiju revīzija. Pārskatīta arī t. s. vecā Dziesmu grāmata, kas draudzēs tika lietota no 1922. līdz 1992. gadam, no kuŗas pārņemtas vairākas melodijas jaunā atdzejojumā. Iekļauti arī skaņdarbi no pasaules mūzikas klasikas un dziesmas no citām luteriskajām baznīcām, pielūgsmes dziesmas, latviešu tautas melodijas, kā arī komponistiem īpaši šim krājumam pasūtīnātas dziesmas.

Dziesmu grāmatā ietilpst gan līdz šim dziedātās, gan jaunas un atjaunotas dziesmas, tāpat arī dievkalpojumu kārtība un liturģiski materiāli, svarīgākās baznīcas ticības patiesības un padomi kristīgai dzīvei. Jaunais izdevums pamazām aizstās šobrīd luterāņu draudzēs lietoto 1992. gada Dziesmu grāmatas izdevumu, kuŗš bija kopīgs latviešu draudzēm Latvijā un ārpus tās.

“Bībele, Katehisms un Dziesmu grāmata latviešu luterāņu ģimenēs allaž bija godā. Ar tām mācījās lasīt un dzīvot. Dievs

teica – kā debesis pār zemi, tā mani ceļi ir augstāki par jūsējiem. Taču pielūgsmē zeme un debesis sastopas, saskaras zemišķais un dievišķais. Dziesmu grāmata ir ceļvedis pielūgsmē, kas prot dvēseli turp aizvest.” Dziesmu grāmatas ievadā raksta Latvijas ev. lut. Baznīcas archibīskaps Jānis Vanags.

Dziesmu grāmata sagatavota LELB Bīskapu kolēģijas vadībā, piedaloties mācītājiem Jānim Bitānam, Aleksandram Bitem, Jānim Ginteram, Elījam Godiņam, Ivo Grantiņam, Atim Grinbergam, Aināram Jaunskalzem, baznīcas mūziķiem Mārai Jermolovai, Aivaram Kalējam, Vitai Kalnciemai, Vilim Kolmam, Imantam Mežaurāpam †, Inesei Paičai, Guntram Prānim, Ilzei Reinei, Ilzei Sprancei, Atim Stepiņam †, Andrim Vitoliņam † un dzejniecei Mārai Zviedrei.

Jauno Dziesmu grāmatu izdevusi LELB izdevniecība SIA *Ihtis*. Izdevumu jau iespējams iegādāties SIA *Ihtis* grāmatveikalā Rīgā, Mazajā Pils ielā 4.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Valkā novada centrālā bibliotēka 26. septembrī sadarbībā ar novada literāro apvienību iedibinājusi jaunu tradīciju – Valkas novada dzejas dienas, kas notika Valkas mākslas skolā. Tās tika veltītas novada dzejnieku Velgas Kriles 70 gadu un Vitālija Lozda 75 gadu jubilejai, kuram atklāja arī dzejas krājumu “Satikšanās”.

Latviju septembrī šķērsoja starptautiskās organizācijas *Lions club international (LCI) klubu* Vācijā, Lietuvā, Latvijā un Igaunijā rīkotā “Brīvības labdarības skrējiena” dalībnieki. Skrējiena, kuŗš noritēja pa maršrutu **Varšava-Kauņa-Rīga (700 km)**, bija veltīts Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības padomē. Tā patronese bija Latvijas eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Skrējiena finišs bija Rīgā, pie Latvijas Nacionālās bibliotēkas, kur pievienojās Igaunijas Lions kluba rītenbraucēji. Pēc tam visi nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa. Skrējiena laikā tika vākti ziedojumi Ukrainas bērniem un Bērnu klīniskās universitātes slimnīcai.

Latgalē un Rīgā no 14. līdz 20. septembrim notika **XI Rēzeknes Baroka mūzikas festivāls**. Šogad tas bija veltīts Čehijai, tāpēc skanēja čehu mūzika senās mūzikas speciālistu – čehu un šveiciešu dziedātāju un instrumentālistu atskaņojumā. Koncertā bija dzirdama 200 gadu senas angļu āmurīnklavieres, kas tika speciāli atvestas no Prāgas. Koncerti notika Latgales vēstniecībā GORS Rēzeknē, Lūznavas muižā un Mūzikas namā “Daile” Rīgā. Savukārt Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolā noritēja dziedāšanas, klavieru, vijoles un čella spēles meistarklases baroka un klasicisma interpretācijā, kā arī tikšanās ar čehu komponistiem Jiržiju Sihu un Vincantu Flikigeru. Festivālu atbalstīja Kultūras ministrija, Valsts kultūrkapitāla fonds, Čehijas Ārlietu ministrija, Čehijas vēstniecība Latvijā, *Český hudební fond* un vairāki citi mecenāti no Čehijas.

Ikšķiles novada “Zilajos kalnos” notika **militāri vēsturiskā cikla “Deviņviru spēks” otrā spēle “Strēlnieki”**, kas bija veltīta 100 gadiem, kopš tika dibināti latviešu strēlnieku bataljoni. Skolēniem (5. – 12. klašu) bija iespēja iejusties strēlnieku tēlā – pārbaudīt savas spējas skriešanās gāzmaskā, granātas mešanā, šaušanā, armijas šīņeļa locīšanā, nestuvju veidošanā, lai ātri iznestu ievainoto no kaujas lauka, noklausīties stāstus par strēlnieku ekipējumu, ikdienu un varonību kaujas laukā.

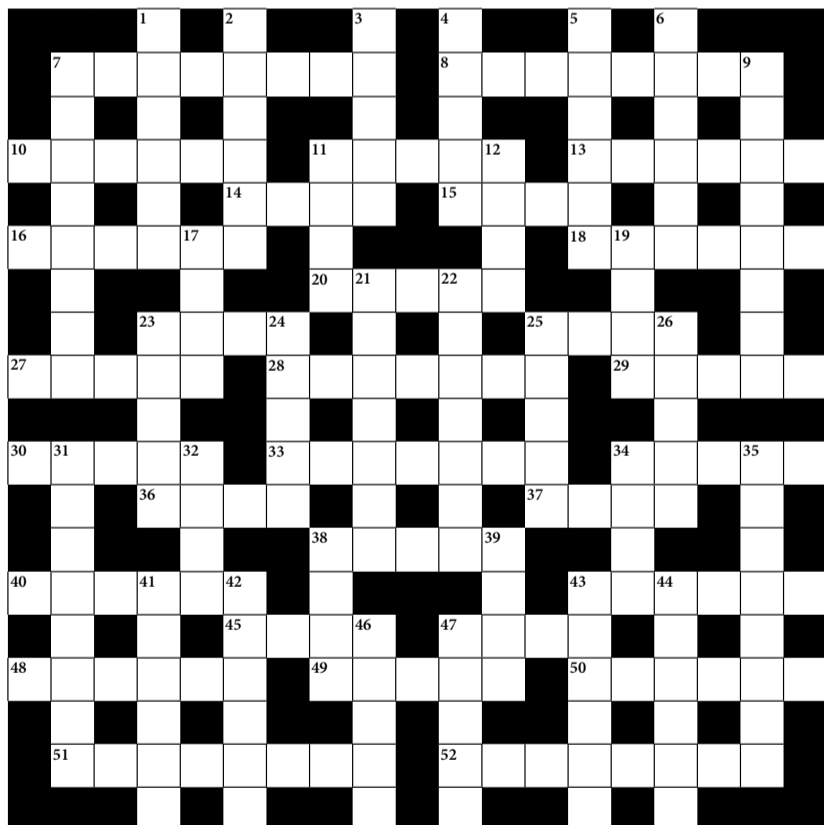
Latvijas tūrisma profesionāļi no 18. līdz 20. septembrim piedalījās Ukrainas Tūrisma forumā Kijevā, nacionālajā sporta kompleksā “Olimpijskij”. Latvijas lidsabiedrības *airBaltic* speciālisti rīkoja mācību semināru Ukrainas tūrisma operatoriem un aģentiem. Pēc Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes datiem, pērn Latvijas viesnīcās, hostelos un brīvdienu mājās laukos tika uzņemti vairāk nekā 21 000 tūristu no Ukrainas (par 32 % vairāk nekā iepriekš). Šogad 1. pusgadā Latviju jau apmeklējuši 11 000 ceļotāju no Ukrainas.

Preiļu un Daugavpils novadā 20. un 21. septembrī robežsargi uz Latvijas – Baltkrievijas valsts robežas Salienas pagastā un Preiļu novadā aizturēja nelegālo imigrantu grupas – pavisam 11 Vietnams pilsoņus un trīs viņu pārvadātājus, kas ir Tadžikistānas un Krievijas pilsoņi. Viņi ievietoti Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā „Daugavpils”, savukārt Krievijas pilsoņi – Valsts policijas īslaicīgā aizturēšanas vietā. Uzskāts kriminālprocess. Valsts robežsardze izteikusi pateicību Preiļu iedzīvotājiem par sadarbību nelegālo imigrantu aizturēšanā.

Īsziņas sagatavoja VALIJA BERKINA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

krūmi. 7. Valsts Centrālāfrikā. 9. Možs, kustīgs. 11. Sievietes vārds (*dec.*). 12. Upe Francijas ziemeļos. 17. Papagaiļu dzimtas putni. 19. Konditorejas izstrādājums – riekstu masa ar cukuru. 21. Kaŗaspēka uzturēšanās vieta ārpus apdzīvotām vietām. 22. Rubenis. 23. Dusmīgs. 24. Mēraparāta sastāvdaļa. 25. Kuģu pietātnes. 26. Gredzenveida koraļļu sala ar lagūnu. 31. Sakausējums, kuŗa sastāvā ietilpst dzīvsudrabs. 32. Veca. 34. Samaksa par darbu. 35. Latviešu karikatūrists (1896–1971). 38. Mežu dievs sengrieķu mitoloģijā. 39. Tenisa spēles daļa. 41. Spāņu izcelsmes franču gleznotājs (1881–1973). 42. Varens. 43. Sengrieķu pilsetvalsts. 44. Briežu dzimtas dzīvnieks. 46. Sena gaŗuma mērvienība. 47. Apdzīvota vieta Viesītes novadā.

Līmeniski. 7. Čaulas šķidrām un pulverveida zālēm. 8. Airētāju kārtas ūdensputns. 10. Pilsēta Turcijas rietumos (*agrākais nosaukums*). 11. Zila krāsviela. 13. Nošu raksta zīme. 14. Samērā liela senas konstrukcijas tvertne. 15. Sēklis, kas sākas tieši no ūdenstilpes krasta. 16. Spilgtas, ļoti skaidri uztveramas. 18. Nokrišņi. 20. Tēls romānā “Zvejnieka dēls”. 23. Tēls V. Šekspīra komēdijā “Sapnis vasaras naktī”. 25. Sievietes vārds (augstā). 27. Debess Dienvidu puslodes zvaigznājs. 28. Debess ķermeņi. 29. Tēls A. Dimā romānā “Trīs musketieri”. 30. Galdnieka darbarīks. 33. Apgaismošanas ierīce.

34. Zemes pilnas īpašumtiesības feodālismā. 36. Gaļasvietas piederums. 37. Priēžu mežs. 38. Sīka naudas vienība Anglijā. 40. Tādas, kas ar kādu plakni veido šauru vai platu leņķi. 43. Sītot saplēst. 45. Latviešu diriģents (1917–1967). 47. Stāt! 48. Uzsaukumi, aicinājumi. 49. Galantērijas piederumi. 50. Nelieli krustziežu dzimtas augi. 51. Debesspusē. 52. Sporta veids.

Stateniski. 1. Sportā – izrāviens. 2. Pēcnācējs, kas dzimis eiropēida un negroīda laulībā. 3. Svinīgas tiesas sēdes feodālajā Rietumeiropā. 4. Dedzība, neatlaidība (darbībā, rīcībā). 5. Vārda sastāvdaļas. 6. Vītolu dzimtas

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 36) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kūdra. 3. Austurumi. 9. Laima. 10. Sietnes. 12. Nots. 13. Metenis. 14. Bass. 17. Raibaļa. 18. Katrreiz. 19. Skatlogs. 21. Estētika. 25. Piepēdot. 27. Slinkot. 29. Āres. 30. Adresez. 31. Apse. 34. Atlikt. 35. Treks. 36. Neatrast. 37. Kamēr.
Stateniski. 2. Reiz. 3. Apsveikt. 4. Sievietes. 5. Runa. 6. Laineris. 7. Kameja. 8. Brass. 9. Latvija. 11. Svāri. 15. Paslēpt. 16. Ērbēģis. 20. Gadadiena. 22. Izkaps. 23. Aktieris. 24. Atpestit. 26. Ideja. 27. Spelte. 28. Bārta. 32. Klāt. 33. Beka.

The true story by those who survived !

FOREST BROTHERS

The partisans of the Iļe bunker

A hopeless battle for freedom. Few survived. This is their story.

In Latvian and German, HD, Color, 82 min.

Subtitles: English, Estonian and Lithuanian. Rent \$3.99 / Buy \$9.99.

Available at:

WWW.FORESTBROTHERS.VHX.TV

**VESELĪBAS
APDROŠINĀŠANA**

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Latviešiem piederošs uzņēmums
PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Tālrunis +371 29420502
e-pasts: gunita@amg-eksports.lv

ENGEL & VÖLKERS®

1031 Cape Coral Parkway East
Cape Coral, FL 33904 USA

**SOUTHWEST FLORIDA REAL ESTATE &
VACATION RENTALS: CAPE CORAL,
SANIBEL, FORT MYERS & NAPLES**

Ja vēlaties pirkt, pārdot vai izīrēt brīvdienu mājas, kā arī ieguldīt nekustamajā īpašumā Southwest Florida, sazinieties ar mums!

Douglas Berry, Realtor e-pasts: douglas.berry@evusa.com
Māra Berry, Team Assistant e-pasts: mta50@aol.com
Tel.: runājam angļiski – Douglas Berry: 239-560-4236
Tel.: runājam latviski, Māra Berry: 201-400-2077

Kristus Dārza
30 gadu jubileja

Daudz Baltu Digninju

Sestdien, 24. oktobrī
Toronto latviešu Centrā
Plkst: 6 vakarā

Izēja \$175 ar \$50 nodokļu kvīti
vakariņās ar vīnu.

Koncerts (latviešu tenors Miervaldis Jenčs
un pianists Gints Bērziņš)

Būs klusā izsole un čabj izsole gleznām

905-832-3300 ext. 221/228

Sludinājumu un reklāmas
pieņemšanas punkts
internetā
www.307.lv

www.307.lv

SLUDINĀJUMI

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiņņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

JAUNLAUCIŅI

ASV – Ivars A. Petrovskis
504 Grand Avenue N. E.
Grand Rapids, MI 49503
Tel.: (616) 975-2705
zipetro@att.net

LV – Arnis Zvaigzne
Dunties 28-192,
Rīga, LV-1005
Tel.: (371) 291-15477
arniszv@gmail.com

ASV – Sigurds Strautmanis
4906 S 19th St,
Milwaukee, Wisconsin
Unit J, 53221
Tel.: (414) 616-1657

Zvērināts advokāts
Andris Kluss
Tel.: (371) 291-52494
andris.kluss@advokataprakse.lv

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU

- PIRKŠANA • PĀRDOŠANA • APSAIMNIEKOŠANA
- ATGŪŠANA • VĒRTĒŠANA VISĀ LATVIJĀ

MANTOJUMA

- DOKUMENTU KĀRTOŠANA

MEŽA ĪPAŠUMA

- VĒRTĒŠANA • IZSTRĀDE • PĀRDOŠANA

BEZMAKSAS KONSULTĀCIJA

- MEŽA APSAIMNIEKOŠANĀ

ZVĒRINĀTA ADVOKĀTA PAKALPOJUMI

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

FĪLADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latviešu biedrība (531 N 7th St, Philadelphia, PA 19123).

6. oktobrī 11:00 pensionāru kopas saiets. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas par notikumiem pasaulē. Dzimumdienu svinēšana pie kafijas galda. Viesi arvien laipni gaidīti!

ŅUJORKA (NY)

Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY).

4. oktobrī 10:30 dievk., sekos Pļaujas svētku sarīkojums. Klausīsimies jaunās mūzikas, džeza vokālistes **Artas Jēkabsones** mūzikālo programmu „Latviešu mūzika džeza stilā”. Sekos siltas pusdienas, kafija un izloze „Uz kārā zoba”. Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja.

PRIEDAINE (NJ)

3. oktobrī 14:00 latviešu alta vijolnieces **Annas Dārziņas** koncerts. Pavādīs pianists **Ventis Zilberts**. Riko Latviešu kultūras biedrība TILTS un Ņudzersijas latv. biedrība. Ieeja \$25.

17. oktobrī 14:00 "Baltiešu vienības dienas" atzīmēšana. 16:00 **Trīs Latvijas tenoru** koncerts – **Miervaldis Jenčs, Nauris Puntulis, Guntars Runģis** un pianists **Gints Bērziņš**. Būs uzskodu galds. Ieeja \$25. Info: www.priedaine.com

SIETLA (WA)

Sietlas Latv. Sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125).

4. oktobrī 12:00 Pļaujas svētki pēc dievk. Programma, siltas pusdienas; \$15 pieaugušajiem, \$10 bērniem zem 12 gadiem. Pieteikšanās pusdienām pie Veltas Bensons, Tālr.: 206-496-3843, vai pie Silvijas *Copeland*, Tālr.: 425-402-9520.

13. oktobrī 12:00 Latviešu pensionāru kopas pusdienas ar programmu.

24. oktobrī 18:00 Sietlas baltiešu kopienas riko Mārtiņvakaru ar dziedāšanu, dancošanu, izlozi, maskām, nodarbībām bērniem un vakariņām.

14.-15. novembrī Ziemsvētku tirdziņš – sestdien no plkst. 10 līdz 17, svētdien no plkst. 12:00 līdz 16:00.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 th Ave N, St. Petersburg FL 33713).

Bibliotēka vasarā – no aprīļa līdz oktobrim – būs slēgta.

6. oktobrī 13:00 videoizrāde – XI Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un Deju svētku tautasdeju kopu laureātu koncerts Dailēs teātrī. Kafija un cepumi. Viesi laipni aicināti! Ieejas zied., sākot ar \$3.

10. oktobrī 10:00 DV apvien. Floridā **gadskārtējais pikniks War Veterans Memorial Park** (9600 Bay Pines Blvd. N, nojume #4). Līdzī jāņem priecīgs prāts un groziņi kopīgam aizaidam. Par

ceptām desinām, sautētiem sk. kāpostiem un vēsu dzērienu gādās vanadzēs un vanagi.

20. oktobrī 17:00 koncerts „Trīs Latvijas tenori – Latvijai un pasaulei”. **Miervaldis Jenčs, Nauris Puntulis un Guntars Runģis** dziedās retāk dzirdētas **Emīla Dārziņa** solo dziesmas, operu ārijas, skanīgu operetes karuseli un jautro **Amor Hispano Ginta Bērziņa** klavieru pavadījumā. Pēc koncerta visi aicināti pakavēties pie glāzes vīna un cepumiem, daloties iespaidos! Ieejas zied., sākot ar \$25.

24. oktobrī 13:30 – 15:00 tiks savākti saiņi Ziemsvētku sūtījumam uz Latviju. Ja sūtījums pārsniedz 4 kastes, lūgums sazināties ar Anitu, tālr.: 973-755-6565, ext. 5, 973-744-6565, vai atbildes meklēt tīmeklī: lasl.com Ja kāds, kuŗš vēlas nodot saiņus sūtīšanai, atbrauks no tālākas vietas 20. oktobrī uz koncertu, varēs to izdarīt pirms koncerta, sazinoties iepriekš ar Anitu vai *Sybilu*.

27. oktobrī 13:00 Videoizrāde – VIII Ziemeļu un Baltijas valstu Dziesmu svētku noslēguma koncerts Mežaparka Lielajā estrādē. Koncerta programmā skan izcili skaņdarbi no visām svētku dalībvalstīm, kā arī **Karla Orfa** kantāte **Carmina Burana**. Kafija un cepumi. Viesi laipni aicināti! Ieejas zied., sākot ar \$3.

TORONTO

Latviešu Centrs (4 Credit Union Dr, Toronto).

25. oktobrī 13:00 (pēc Rudenīgā aizaida) notiks Apgāda CEĻNIEKS akcionāru pilnsapulce. Reģistrēšanās, sākot no 12:00. Apgāda padome ierosina „Ceļinieku” slēgt un akcionāru individuāli nepieprasīto naudas atlikumu nodot *Jaunajai Gaitai*. Lūdzam pieteikties, lai saņemtu dienas kārtību un citu informāciju. Jautājumus par balsstiesībām un ierosinājumiem adresēt Apgāda vadītājam Guntim Liepiņam, tālr.: 519-938-8717, e-pasts: liepag@direct.com, pasta adrese: Box 21131 RPO Orangev Mall, Orangeville, ON L9W 4S7, Canada. Uz Rudenīgo aizaidu 11:30 ieteicams pieteikties iepriekš, zvanot uz Latviešu Centra biroju, tālr.: 416-759-4900.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koŗa mēģinājums.

DIEVKALPOJUMI

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Svētdienās** 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Info: www.detraudze.org. Viesi dievk. notiek 10:00 no rīta. Māc. Biruta Puiķe *Wilson*.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut.**

dr.: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050, e-pasts: makej@aol.com.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Viesi dievk. notiek 11:00. Māc. Ieva Dzelzgalvis. **4. oktobrī** dievk. ar Sv. vak. Pļaujas svētki-bazārs -pusdienas. **11. oktobrī** angļu val. dievk. ar Sv. vakarēdienu. **18. oktobrī** dievk. ar Sv. vak., sekos pārrunas par Māras Celles grāmatu „Meitene no Mežaparka”. **1. novembrī** dievk.

• **Kalamazū latv. apvienotā ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996), māc. A. *Graham*. **4. oktobrī** 10:00 Pļaujas svētku dievk. ar dievg., kafijas stunda. **10. oktobrī** 16:00 ciemosies katoļu priesteris **Andris Vasiļevskis** ar lekciju „Kā Latvijā sadzīvo senču latviskā dzīvīšanā ar kristīgo garīgumu”. **16. oktobrī** 11:00 Kalamazū bazn. lūgšanas grupa „Aka”. **18. oktobrī** 10:00 angļu val. dievk. ar dievg. Kafijas stunda. 16:00 Svecīšu svētbīdīs Riversaides kapsētā. **21. oktobrī** 12:00 ciemā Latvija Bībeles stunda. **25. oktobrī** 10:00 laju vadīts dievk. Kafijas stunda. **28. oktobrī** 11:00 Kalamazū bazn. Bībeles stunda.

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. **Bībeles** stundas 10:00 notiek katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. **Baptistu dr.** dievk. notiek svētdienās 14:30.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **17. oktobrī** 10:00 dievk. ar dievg. diak. Linda Sniedze-*Taggart*. Sekos Pļaujas svētku sarīkojums.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Prāv. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pas-torlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukeeaudze.org Viesi dievk. notiek 14:00. **4. oktobrī** dievk., 16:00 viesojās prāv. Ķirsons. **25. oktobrī** dievk. Centrā. **8. novembrī** dievk. Centrā.

• **Mineapoles-St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407). **4. oktobrī** 10:00 Pļaujas svētku dievk. ar Sv. vak., piedalīsies dr. koris un būs bērnu uzruna. Mielasts.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** (Trinity Latvian

Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). Draudzes māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org. Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Viesi dievk. notiek 14:00. **4. oktobrī** dievk.; viesojas prāv. Ķirsons plkst. 16:00. **25. oktobrī** dievk. Centrā.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Leikvudā Igaņu bazn. (607 E 7th St, Lakewood, NJ). Īstbransvikā draudzes bazn. (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne-*Kineyko*, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

4. oktobrī 12:30 Leikvudā dievk. ar dievg. Pļaujas svētku ieskaņa. **11. oktobrī** 13:30 Īstbransvikā dievk. ar dievg., Pļaujas svētki, groziņu pusdienas. **18. oktobrī** 12:30 Leikvudā dievk. **25. oktobrī** 13:30 Īstbransvikā dievk., Reformācijas svētki.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Īstoranža (153 Glenwood Ave, East Orange NJ) Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY)

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka park NY)

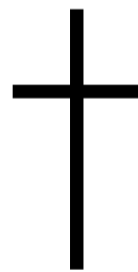
Manhatena *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY NY)

Morristovna *St. Mark Lutheran Church* (100 Harter Rd, Morristown NJ)

Ņudzersija *Holy Trinity Lutheran Church* (70 River Rd, Montville NJ)

Parsippany St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ)

(*Turpināts 19. lpp.*)

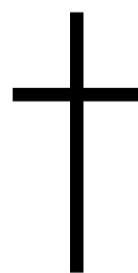
Dieva mierā aizgājusi
mūsu mīļā

MĀRA ZEMESARĀJS,
dzim. AUGUSTS

* 1965. gada 22. maijā Austrālijā,
+ 2015. gada 11. septembrī Klīvlāndē, ASV

*Tu ziedēsi katrā smilgā
Un zaļa zara galā,
Tu būsi debesī zilgā
Un balta mākoņa malā.*

Mīlestībā piemin
TĒVS JURIS, VĪRS JĀNIS
BĒRNI NIKOLAJS UN MARISA
RADI UN DRAUGI AUSTRĀLIJĀ,
AMERIKĀ UN LATVIJĀ

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

ZINAĪDA STRODA

Dzimusi 1930. gada 13. jūlijā Varaklānos, Latvijā,
mirusi 2015. gada 7. maijā Čikāgā, ASV

*Mūža gaisma tam tik mirdz,
Kam no dzīves šķirta sirds.
/Aspazija/*

Skumjās piemin
MĀSA LEONTĪNE, KRUSTBĒRNI
PLAŠAIS RADU PULKS AMERIKĀ UN LATVIJĀ

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ)

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY)

Springfielda *Holy Cross Lutheran Church* (639 Mountain Ave, Springfield, NJ 07081)

• **Ročesteras latv. ev. lut. krusta dr.:** (1900 Westfall Rd, Rochester NY). Diakone Linda Sniedze Taggart. **4. oktobrī** 14:00 Pļaujas svētku dievk. un sarīkojums. **25. oktobrī** 14:00 dievk.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vijaarins@yahoo.com

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Visi dievk. notiek sestdienās 12:00. Māc. Martins Rubenis. **10. oktobrī** 11:00 Ticības mācība bērniem. 12:00 dievk. Kafija un groziņu galds.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119), **katra mēneša trešajā svētdienā** 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). Visi dievk. notiek 10:30. Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **4. oktobrī** Pļaujas svētku dievk. ar dievg., atzīmējot Takomas un Sietlas draudžu apvienošanu. Pateicības mielasts, \$15 pieaugušiem, \$10 bērniem zem 12 gadiem. **11. oktobrī** laju vadīts dievk. **18. oktobrī** angļu val. dievk. ar dievg., Bībeles stunda. **25. oktobrī** Reformācijas dievk. ar dievg. **1. novembrī** dievk.

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308), diak. L. Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas (FL) latv. ev. lut. dr.:** dievk. notiek 14:00 *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). Bībeles stundas notiek biedrības namā 11:00. Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Uzmanību** – va-

saras dievk. notiks biedrības namā 11:00! **2. oktobrī** 11:00 dr. valdes sēde. **4. oktobrī** Pļaujas svētki ar pašu nestām brokastīm.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: ai-gaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net, Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās:** 10:00 Dievkalpojums. Kristīga sadraudzība. Grāmatu galds. **1. oktobrī** 19:30 literārais vakars. **2. oktobrī** koncerts: **Andra Dārziņa** (alta vijole) un **Ventis Zilberts** (klavieres). **4. oktobrī** Pļaujas svētku dievk. Gadskārtējais *Oktobrfest*. **11. oktobrī** 13:00 Jauniešu iesvētības.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. **17. oktobrī** 13:00 Pļaujas svētku dievk. ar dievg., diak. Indriķis Kaņeps.

• **Ziemeļkalifornijas latv. lut. dr.:** Sanfrancisko (425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zkldraudze.wordpress.com

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU

ziņas uz e-pastu:

rasma@laiks.us,

vēlākais – svētdienās.

Kārtējam avīzes

numuram ziņas uz

redakciju tiek nosūtītas

PIRMDIENĀS.

MARUTA KĀRKLIS, dzim. RUDZIS

Dzimusi 1940. gada 11. janvārī Rīgā,
mirusi 2015. gada 2. septembrī

Mīlestībā viņu paturēs
VALDIS KĀRKLIS
ARNOLDS, SILVIJA UN BRUNO KĀRKLIS
TIJA KĀRKLE UN JAIME PINKHAM
LARIS, CINDY, ZIGIS UN VELMA KĀRKLIS
SKAIDRĪTE KALNIŅA

*Nevajaga dvēselei
Trepes kāpti debesīs.
Mīļš Dieviņš trepes cēla,
Dvēselīti gaidīdams.*

Mūžībā aizgājusi mūsu tante

ENTA VERONIKA TIMBRA, dzim. KRŪMIŅA

Dzimusi 1924. gada 19. martā Saldū,
mirusi 2015. gada 13. septembrī Manchester, NJ, ASV

*Vedat mani dziedādami,
Nevedat raudādami.
Lai iet mana dvēselīte
Pie Dieviņa dziedādama!*
L.t.dz

Mīlestībā no viņas atvadās
JĀNIS, VIJA GUELLERT, AIRA MEITA
MARTA UN VIESTURS BĀLIŅI AR ĢIMENĒM

ARISTĪDS JŪLIJS CERS

* 16. VI 1932. Rīgā, Latvijā † 10. IX 2015. Čikāgā, ASV

*Aiz kalna paliek saule
Un blāzmas purpura liesma,
Aiz kalna atstāju draugus
Un mīļas runas, un dziesmas.
/Kārlis Skalbe/*

ALNIS, DAINA, ANNELĪ, ANDIS UN EDGARS
KALVIS, ELISA, DAIGA UN IMANTS

FIL! ARISTĪDS J. CERS

16. VI 1932. – 10. IX 2015.

Sit tibi terra levis.

Sēro
FRATERNITAS LIVONICA

Pēkšņi no mums šķīrās mūsu mīļā

INDRA RENĀTE PULCIŅŠ, Ph.D

Dzimusi 1958. gada 3. maijā Hamilton, Ontario,
mirusi 2015. gada 1. maijā Venēcijā, Italijā,
apglabāta blakus savai vecmāmiņai Woodland kapos Hamiltonā

*Mums paliks tavi vārdi,
Mums paliks tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.*

Mīlestībā viņu piemiņā paturēs
VĪRS ĒRIKS EGLĪTE
VECĀKI NORA UN EDMUNDS PULCIŅŠ
BRĀLIS ANDRIS PULCIŅŠ AR LINDU UN ĢIMENI
VĪRA TĒVS VISMANTS UN HELĒNA
VĪRA MĀSA SARMA, KRUSTTĒVS, KRUSTMĀTE
KRUSTBĒRNI, BRĀLĒNS, MĀSĪCA
RADI UN DRAUGI KANADĀ, ASV UN LATVIJĀ

Mana mīļā māmiņa

VALDA RŪSA, dzim. DANUS

Dzimusi 1922. gada 28. jūlijā Piltenē, Latvijā,
aizgājusi Dieva mierā 2015. gada 19. maijā Indianapolē, ASV

Mīlestībā un pateicībā viņu piemin
DĒLS KĀRLIS

SPORTS AMERIKĀ

2015. gada golfa sacensības Lansingā

Šogad Lansingas LHH (*Latvian Happy Hour*) golfa scramble noti-

ka 12. septembrī skaistā *Timber Ridge* golfa laukumā, kas atgādina brīnišķīgos Ziemeļmičiganas laukumus. Piedalījās 38 spēlētāji, kuri bija ieradušies no Ņujorkas, Ohaijo, Mičiganas, Viskonsinas, Ilinoisas un pat Teksasas pavalsts. Šogad bija vislielākais skaits spēlētāju pēdējo 18 gadu laikā, – kopumā iznāca 10 komandas.

Uzvarētāju komandā šoreiz

bija **Ēriks Velkme, Aleks Vizulis un Juris Velkme**. Vinnētāji katrs saņēma Lansingas LHH golfa krekliņu un vīna pudeli. Komandā vajadzēja būt arī dāmām, taču viņa nebija varējusi ierasties, un viņas golfa krekliņš tika nodots izlozei. Otrās vietas ieguvējas komandas sastāvā bija **Daina Korb, Aldis Zuika, Andris Runka un Ēriks Ziediņš**, katrs saņēma pudeli vīna.

Uz trešo vietu pretendēja trīs vienības. Uzvarētājus noteica ar *chip-off* cīņu. Uzvarētāju komandā bija **Ātis Līzenbergs, Arnis Tupurītis, Pēteris Lazdiņš un Ēriks Antons**, kuri katrs saņēma golfa bumbiņu kastīti.

Notika arī speciālas sacensības dāmām un kungiem, – garākais sitiens (*longest drive*), kā arī tuvākais piesitiens pie bedrītes (*closest to the pin*). Katrs uzvarētājs ieguva vienu pudeli vīna. Vispārējā *put-off* sacensībā uzvarētājs ar laimīgu sitienu bija Ģirts Austrīņš, kas ieguva pudeli konjaka.

Sekoja kopējas siltas vakariņas restorānā un godalgu pasniegšana. Visi baudīja liksmu sadzīvi. Interesanti, ka šajās sacensībās bija septiņi golfa spēlētāji Ēriki.

Golfa turnīra rīkošanas komiteja pateicas visiem sacikšu dalībniekiem un ielūdz visus uz nākamā gada sacikstēm, kas paredzētas 2016. gada 17. septembrī.

ĢIRTS AUSTRIŅŠ

Girgensons gūst vārtus pārbaudes spēlē

Latviešu hokeja uzbrucējs Zemgus Girgensons izcēlās ar vārtu guvumu Nacionālās hokeja līgas (NHL) pirmssezonas

pārbaudes spēlē, kurā viņa pārstāvētā *Buffalo Sabres* viesos ar 6:4 (3:2, 1:1, 2:1) pārspēja Otavas *Senators*. Girgensons ar vārtu guvumu izcēlās pirmā puslaika otrajā pusē, kad latvietis ar metienu no vārtu priekšas panāca 3:2.

Tāpat uzbrucējs nopelnīja arī rezultatīvu piespēli, kad 11 sekundes pirms pamatlaika beigām asistēja Jūhana Lāšona vārtu guvumā, kurš ripu jau raidīja tukšos *Senators* komandas vārtos, panākot 6:4. Girgensons šajā spēlē laukumā pavadīja 18 minūtes un 22 sekundes, nopelnot vārtu guvumu un rezultatīvu piespēli. Tāpat latvieša rēķinā trīs metieni, viens spēka paņēmieni, viena pārtvērta piespēle, divas soda minūtes un pozitīvs lietderības koeficients +2.

Pirmā rindā no kr.: Pēteris Sprenne, Juris Moruss, Roderiks Moruss, Druvis Moruss, Mara Stevens, Ieva Pless, Laima Stede, Ron Short, Rich Gudrais, Susana Brože, Toms Brože, Daina Korb, Aldis Zuika, Jānis Rikāns, Brons Visockis, Ēriks Ziediņš, Andris Runka, Andris Spielbergs, Ēriks Puķīte, Ārija Spielbergs. Otrā rindā no kr.: Ģirts Austrīņš, Ēriks Velkme, Aleks Vizulis, Juris Velkme, Dzintars Abuls, Erik Smith, Dwight Mickelson, Ēriks Pless, Jānis Rikāns, Ātis Līzenbergs, Arnis Tupurītis, Pēteris Lazdiņš, Ēriks Antons, Pēteris Oade, Ēriks Putnis, Ligita Ķepītis, Ken Woodring, Kristīne Putnis // FOTO: Kristīne Putnis

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Māris Štrombergs uzvar

Divkārtējais olimpiskais čempions Māris Štrombergs izcīnīja uzvaru ASV Pasaules kausa izcīņas posma sacensībās superkrosā (*attēlā*).

Sacensību trīs priekšbraucienos Štrombergs bija labākais savā grupā, tādējādi kvalificējoties ceturtdaļfinālam. Tāpat izslēgšanas braucieniem kvalificējās arī Edžus Treimanis, kurš savā grupā bija otrais, bet Richards Veide savā grupā bija piektais, tikai par punktu atpaliekot no ceturtdaļfināla, jo tajā iekļuva četri labākie braucēji. Nākamajā kārtā neiekļuva arī Kristens Krīgers, kurš, startējot vienā grupā ar Treimani, trīs braucienus summā ieņēma sešto vietu. Arī ceturtdaļfinālā Štrombergs savā braucienā bija ātrākais. Treimanis savā braucienā bija sestais, no ceturtdās vietas, kas garantētu iekļūšanu pusfinālā, atpaliekot gandrīz sekundi. Savukārt pusfinālā Štrombergs savā braucienā bija otrais, par pussekundi atpaliekot no brita Laiema Filipa. Finālā Štrombergs palika nepārspēts, savu tuvāko sekotāju Toriju Ņiaugu no Kanadas apsteidzot par 0,73 sekundēm, trešo

vietu izcīnīja amerikānis Konors Filds. Iepriekš Edžus Treimanis izcīnīja 13. vietu superkrosā individuālajā braucienā.

Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā ar 865 punktiem triumfēja Filipss, otro vietu ar 735 punktiem ieņēma nīderlandietis Nīks Kimmans, trešais ar 610 punktiem bija Amidū Mirs no Francijas. Edžus Treimanis izcīnīja 460 (11. vietu), Māris Štrombergs – 380, (16. v.), Richards Veide – 70 (59. v.) un Kristens Krīgers – 40 punktus (63. v.).

Lukass Kaugars startē ar Latvijas karogu

ASV daiļslidotājs Lukass Kaugars, aizvadījis pirmās sacensības ar Latvijas karogu. Starptautiskās Slidošanas savienības (ISU) Izaicinājuma serijas sacensībās Soltleiksitijā viņš izcīnīja 11. vietu.

Lukass Kaugars

Kaugars šajā programmā ar 49,62 punktiem sasniedza 11. rezultātu, bet izvēles programmā tika pie 85,99 punktiem, kas bija 12. labākais rezultāts. Summā viņš 16 dalībnieku vidū savāca 135,61 punktu.

Lukass Kaugars līdz šim startēja ar ASV karogu, piedaloties arī junioru *Grand Prix* sacensībās. Abi vecāki ir latvieši Ingrīda un

Ansis. Lukasa mērķis šajā sezonā ir piedalīties Eiropas un pasaules meistarsacīkstēs, tomēr viņam vispirms būs jāpiedalās decembrī paredzētajās Latvijas meistarsacīkstēs.

Pēc Kaugara mājaslapas sniegtās informācijas, 2012. gadā viņš izcīnījis piekto vietu ASV junioru meistarsacīkstēs, bet pērn ierindojies 15. vietā pieaugušo konkurencē. Lukass pašlaik mācās Kolorado universitātē, un nākotnē viņš vēlas kļūt par ortopēdijas chirurģu.

Tomēr nākamajā gadā Kaugaram par dalību Eiropas meistarsacīkstēs gaidāma sīva cīņa, jo par to cīnīsies arī talantīgais **Deniss Vasiļjevs**, kurš augustā kļuva vien 16 gadus vecs. Šī gada Eiropas meistarsacīkstēs Vasiļjevs vēl nevarēja piedalīties, jo bija pārāk jauns. Pērn pasaules junioru meistarsacīkstēs viņš izcīnīja astoto vietu, bet šogad jau ierindojās par pozīciju augstāk. Vasiļjevs nesen Rīgā notikušajās junioru *Grand Prix* sacensībās summā ieguva 204,60 punktus, kas ir ievērojami labāk par Kaugara rezultātu Soltleiksitijā.

Nākamgad janvārī Eiropas meistarsacīkstēs Latvijai vīriešu konkurencē būs tikai viena vieta, bet dāmu konkurencē varēs sacensties divas sportistes. Vienu vietu ieguva Angelina Kučvaļska par izcīnīto 7. vietu šī gada Eiropas meistarsacīkstēs.

***

Latvijas vīriešu daiļslidošanas pirmais numurs **Deniss Vasiļjevs** pārliecinoši izcīnīja otro vietu *Grand Prix* posmā Polijas pilsētā Toruņā. Šajā limenī daugavpilietis atkārtotā savas karjeras

labāko panākumu, kas tika gūts pirms mēneša Rīgā.

Deniss Vasiļjevs un treneris Aleksejs Urmanovs - 1994. gada olimpiskais čempions // FOTO: ISU Junior Grand Prix

Šajās sacensībās startēja 25 dalībnieki. Deniss Vasiļjevs (16) garajā programmā demonstrēja labāku sniegumu nekā Rīgā pirms mēneša un nopelnīja 138,43 punktus (karjēras rekords). Latvijas daiļslidotājs ir spēcīgs prezentācijā un arī griezienos, bet pie lēcieniem viņam vēl jāpiestrādā.

Meiteņu konkurencē Latvijas sieviešu daiļslidošanas otrais numurs **Diāna Ņikitina** izcīnīja piekto vietu.

Latvija saņem aicinājumu dalībai Riodežaneiro Paraolimpiskajās spēlēs

Lai gan 2015. gads vēl nav galā, sporta pasaule ar nepacietību gaida 2016. gada vasaru, kad vienā no populārākajām Brazīlijas pilsētām – Riodežaneiro norisināsies Vasaras olimpiskās un Paraolimpiskās spēles. Latvija uzaicinājumu piedalīties Paraolimpiskajās spēlēs saņēma 21. septembrī.

Plānots, ka Latviju Riodežaneiro

Paralimpiskajās spēlēs pārstāvēs 12 individuālo sporta veidu pārstāvjus, kā arī viena komanda – sēdvolejbola izlase.

“Uz paralimpiskajām spēlēm nevar vienkārši aizbraukt – tāda iespēja ir jānopelna ar smagu, neatlaidīgu darbu un neizmērojamu piepūli ne tikai no sportista, bet arī no viņa trenera puses,” saka Latvijas Paraolimpiskās komitejas (LPK) prezidente Daiga Dadzīte. Viņa arī piebilst, ka uz paraolimpiskajām spēlēm ir sportistu kvotas – gadījumā, ja sportists izpilda nepieciešamo normatīvu, pastāv iespēja, ka viņš uz paraolimpiskajām spēlēm tomēr nedodas. Dadzīte ir droša, ka visi paraolimpiādas kandidāti treniņprocesā ir ieguldījuši maksimāli daudz, tāpēc cer, ka sportisti vēl pēdējās gaidāmajās sacensībās parādīs visu, uz ko ir spējīgi.

***

Latvijas pararitenbraucējs **Oskars Gailiņš** Serbijas galvaspilsētā Belgradā sekmīgi startēja Eiropas kausa izcīņas posmā. 11 kilometru garajā distancē Gailiņš spēja ierindoties labāko trijniekā. Individuālajā braucienā bija jāveic 11,6 km distance pa Belgradas pilsētas ielām, divi apli – 5,8 km garī. Viņa uzdevums arī bija pacīnīties par godalgām, jo tas ļautu ierindoties pirmajā trijniekā arī šīgada Eiropas kausa izcīņas kopvērtējumā.

Sasniedzot rezultātu 15 minūtes un 28 sekundes, Oskars Gailiņš izcīnīja trešo vietu, zaudējot Krievijas sportistam S. Pudovam 33 sekundes un itālietim M. Pittakolo – 28 sekundes.

Sporta ziņas sakopojis P. KARLSONS